

Déliháb

33. SZÁM

14
FILLÉR

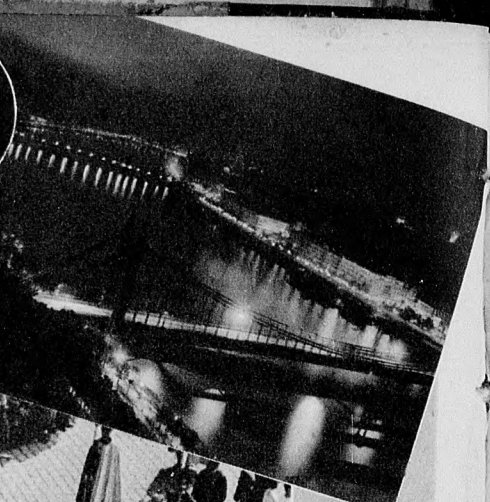
Ünnepelőben

RADIOMŰSOR
AUGUSZTUS 18. - 24. - 16

SZENT
ISTVÁN
NAPJA

Az ünneplő
Országháza

Az ünneplő
Dunapart

A Szent Jobb az ünneplő körmenetben

Tűzijáték
Szent Gellért hegyén
(MFI felbőlelek)

XIV.

1
F

F
ev
Sz

XIV. évfolyam

Budapest, 1940 augusztus 17

33. szám

14
FILLÉR

Délibáb

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:
BIBÓ LAJOS

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 1 pengő 80 fillér, félévre 3 pengő 60 fillér. Biztosítással kombinálva negyedévre 2 pengő 60 fillér, félévre 5 pengő 20 fillér, egy hónapra 90 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon — 14 fillér. Franciaországban Frs. 1.50, Jugoszláviában 2 dinár, Romániában 7 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány uca 12. Telefón: 14-23-39, 14-23-50.
Postatakaréknévtári beíratási lap száma: 9244.

JÁVOR PÁI
és
LUKÁCS MARGIT
a „Danko Pista” c.
film főszereplői
(Humán-Mester felv.)

Paulini Béla,
a Gyöngyös-
bokrétá „Béla
bácsi“-ja
(Weilisz: felv.)

dolog, mikor ebbe a szürkeségtengerbe belecsöppent talán négy parasztleány, meg két parasztleány, kocsin jöttek, bizonyára valamelyik pestkörnyéki faluból, nem is nagyon elsőosztályú népviseletben, de mégis csak színes szoknyák voltak a lányokon és muszáll a legények kalapja mellett. S ahogyan a lányok, legények frissen leugrottak a kocsiról, abban valami végle-

ROVID BESZÉLGETÉS PAULINI BÉLÁVAL

A ma már világszerte ismert, nemzeti büszkeségge erősödött Gyöngyösbokrétá az idén üli meg, helyesebben dalolja és táncolja el tizéves jubileumát. A nevezetes évforduló alkalmából felkerestük a Bokrétá Szövetség elnökét, Paulini Bélát, a bokrétások népszerű Béla bácsiját, aki a mozgalmat megindította, irányította és diadalra vitte.

Szívesen, kedvesen fogadott, habár anyai dolga van, hogy azt sem tudja, hol a feje. Először is arról kérdeztük, hogyan jött arra a gondolatra, hogy a Gyöngyösbokrétát megszervezze.

— Hogyan „találtam fel” a Gyöngyösbokrétát? Egyszerűbben, mint Schwartz-Berthold a puskaport. A Gyöngyösbokrétá megjelenése előtt a Szent István napja körüli világi ünnepeken megpróbálkoztak úgynevezett népi érdekességű dolgokkal is. A kísérletek legelőször gazdaságtanul szürkére sikerültek. 1930-ban ilyen volt a tattersaali ökörsülés is. A közönség semmi sem látott és meglehetősen elégedetlenül hullámzott. Már-már botránnyá izmosodott a

Az ösényi „Jépi” tánc (Likavi felv.)

A szakmári új bokrétázászló

len k
tam
folyt
kiag
közö
van,
es in
sere
Legy
váro
colje
bizol
ság
váro
énve
Egy
a G

S
pip
nem
egés
hog
kés
veze
meg
M
tásá
kod
legs
hog
aszt
mel
nak
lend
—
még
lett,
De

ebbe
 kerbe
 alán
 ány,
 ény,
 bizo-
 lyik
 aból,
 első-
 selet-
 csak
 vol-
 és
 nyek
 S
 yok,
 le-
 iról,
 égte-

len kedösség volt. Ekkor mondtam a feleségemnek: no, nézze, folyóást küzködnek, mit kellene kiagyalni Szent István napjára, közben majdnem mindig baj van, pedig nem kellene egyebet csinálni, mint meghívni egy sereg fátu leányt, legényt. Legyenek néhány napig a főváros vendégei, daloljanak, táncoljanak, érezzék jól magukat s bizonyára csupa szín, vidámság lesz velük néhány napig a város is. — Így gondoltam tíz évvel ezelőtt és így is tettem. Egyszóval, akkor „találtam fel” a Gyöngyösbokrétát.

A legújabb gyöngyösbokrétások

Szippant kettőt-hármat a pipájából és elmosolyodik.

— Persze, a pótapostoloknak nem mondhatom, hogy ennyi az egész. Ők csak beszéljenek arról, hogy 15—20 esztendővel ezelőtt már kész programmal indultak: visszavezetni a hagyományos művészetek megbeesüléséhez az országot.

Mikor helyeseljük megállapítását, egy pillanatra elgondolkodik, aztán egészen belemelegszik a beszédbe. Igaz, hogy néha sajnálkozik az asztalon tornyosuló műsorokra, melyek még korrigálásra szorulnak, de elkapja a visszaemlékezés lendülete:

— Hogy aztán az egészből utóbb mégis csakugyan öntudatos kultusz lett, az természetes. Ha egyszer a

Délibáb

Próbálják a galgahévízi pajtás-táncot

A bátailak üvegtáncán (Likavi föl.)

A bokrétás kislányok festői táncjátéka (Zombori felv.)

megérzés, egészséges volt, nem is lehetett máshogyan. Kétségtelen, a felépítés, megszervezés sok veszéllyel járt, már csak a szenvedélyes „elszervezők” miatt is, akik, habár a munka indulásakor a kávéházakban hüssültek, a munkám eredményének mulatkozásakor rohamlépésben jöttek segíteni.

Pillanatra megáll a beszédben, változatos kedvéért rágyújt elmaradhatatlan szivarjára.

— Tudom, vannak akik attól tartanak, hogy a bokrétásokat az ünneplések elbizakodottakká teszik. Közöttük élek tíz éve, bátran mondhatom, hogy nem. Csak büszkévé teszi őket, ezt pedig magam is így szeretem, hiszen ez tartja meg velük értékeiket.

Mikor terveiről kérdezzük, elhárítóan int a fejével. Ugy látszik, rosszul fogamztuk meg a kérdést.

— Kimondott új terveim nincsenek. Egyszerűen tovább építék. Elvem: „magyar, árpád hagyományaidat!” Ezt az elvet szerelném bele rögzíteni az életbe. Mert, bizony mondom, akármilyen elpusztíthatatlannak látszanak is

most már az eredmények, nem kell más, csak néhány lévedés és a esoda könnyen bukjencel vetel. Én csak eligazodom magammal és hadakozom a nélán lévedőkkel. Ugy gondolom, ebben nem lesz hiba!

Jóízűen elneveti magát.

— Sajnos, nem hiszem, hogy a mozgalom századik jubileumát is magam egyengethetem. Pedig szívesen bajlódnék akár még ezer évig is a műsorösszeállítás nem éppen könnyű munkájával.

Megértjük a célzást. Rengeteg munkája van a Gyöngyösbokrétára „Béla bácsijá”-nak. Búcsú-zunk. Ő pedig a füstfelhő között elpusztíthatatlan energiával folytatja munkáját. Mindazt, amit most leír, Szent István hetében megelevenedve láthatjuk majd a Gyöngyösbokrétára unnepléses megmozdulásain.

Dáloky János

CSurgónagy-martoni bokrétás zászló

„Béla bácsi” bokrétásai körében

Bemutatkoznak...

A színházi évad kezdetén három új név került az érdeklődés központjába. Három friss tehetség, akiktől a magyar színház még nagy feladatok megoldását várja. Ezt a három színésznőt mutatjuk be a *Déliab* olvasóinak. Jegyezzük meg tehát jól a neveket: Szilágyi Szabó Eszter, Fėja Magdolna és Feleky Sári.

SZILÁGYI SZABÓ ESZTER

Első találkozáskor a hangja miatt kedveli meg az ember. Bánatos, bugó gordonkahangja valami álomszerű zsongássá varázsolja a legköznapibb szavakat is. Minden mondata melódia.

A Lukács-fürdő terrasán vacsoráztunk együtt. Csak ő beszélt — néha, mikor az évésben egy csöppnyi szünet állott be.

— Játszani szeretnék. Sokat! — mondja, mintha folytatna valami beszélgetést — és szeretném, ha sikerem lenne!

Valami félsz bujkál a szemében. (Nagy barna szeme van, minden pillanatban mond valamit.) Még nemrég a színházi élet első lépéseit bátortalankodta: Szegeden, Kassán. Beszél is róla:

— A Rózsahegy-i iskolában kezdődött a pályám. Kálmán bácsi hitette el velem, hogy érdemes tanulnom, dolgoznom és — várnom. Várni arra, hogy szerződést kapjak. Akárhoh. Így kerültem Szegedre.

Emlékszünk. Szegeden Sziklay „Pipi” sztárja lett. Egy-egy szerepéről csodákat beszéltek a szegediek. Volt olyan darab, amelyben ötven táblás házat vonzott sorozatosan a színházba. Itt érett, a tiszparti színpadon komoly, értékes drámai művésznővé.

Közben egyre jött a hír Szegedről, Kassáról, hogy az a Szilágyi Szabó Eszter ilyen meg olyan tehetséges drámai színésznő. A filmeseké az érdek, hogy utánajártak a dolognak. S úgy látszik, nem csalódtak. Szilágyi Szabó Esztert szerződtették a „Mária két éjszakája” című film főszerepére. Kell ennél gyorsabb siker? ... Már készül az új film is. A Hunnia műtermében, ahol „Mindenkinek más szeret” felvételeit készítik nem egy producer vagy ujságíró kíváncsiságának az új sztár után. Sőt van olyan gyártó, aki már kész szerződést lobogtat a kezében.

És az a hároméves magyarszínházi szerződés sem megvetendő.

Ez mind szóbakerült azon a lukácsfürdői vacsorán, a sikerekről mi beszélünk többet, az aggodalmakról ő. Különösen a közönségtől fél:

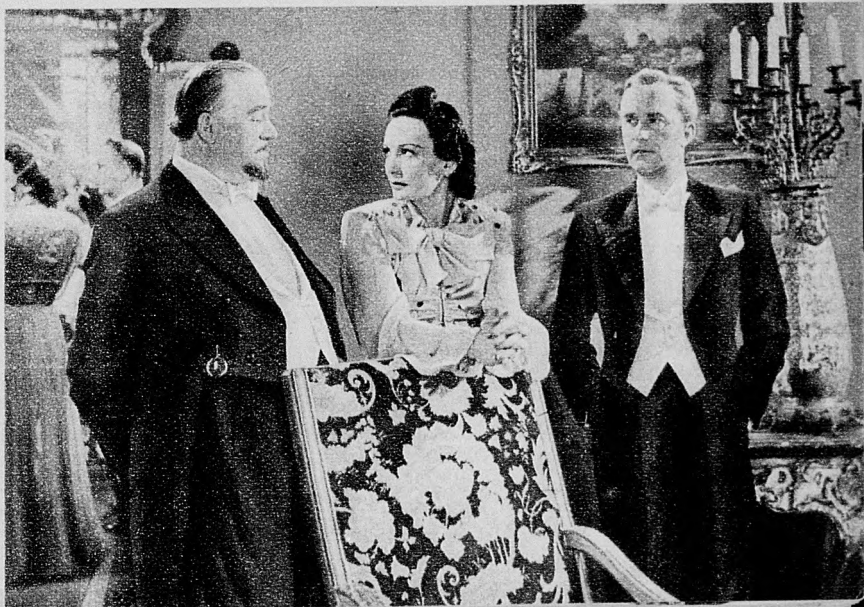
— Az önbizalommal nincs semmi baj. Bizom abban, hogy minden menni fog. Csak a közönség? ... Istenem, olyan izgatott vagyok, hogy mi lesz. Siker? ... Bukás? ...

FÉJA MAGDOLNA

A nagyközönség az ő nevét ismeri legkevésbé. Nem akart színésznő lenni. Egye-

Csontos Gyula, Szilágyi Szabó Eszter és Uray Tivadar készülő új filmjükben

Déliab

Fėja Magdolna (*D'Else jótó*)

temre járt. Tanárnő lett, doktoressza. Szóval úgynevezett komoly nő. Nemrég ment férjhez Fėja Gézához, a kitűnő ujságróhoz és szociológushoz.

Tipikus prózai színésző. Tehetséges is kell hogy legyen, hiszen Zilahy Lajos választotta ki új filmje főszereplőjének.

Érdekes úton-módon került a színészi pályára.

— Tavaly még a Hunniában voltam „segédszemélyzet”. Zilahy filmjénél dolgoztam — idézi újra az eseményeket. — Egyik nap Pethes Sanyi kérdezte meg tőlem, hogy miért nem leszek színésző. Kinevettem. De bogarat dugott a fülembe és egy hélig rágódtam a dolgon. Nyolcadik nap előálltam, hogy színésző akarok lenni. Hegedűs Tibor tanított. Nemrég vizsgáztam a Pesti Színházban.

— Most a kezdet-kezdetéről milyen vágyakkal indul neki a rögös színészpályának?

— Egyelőre hiszek abban, hogy könyökölés, intrika és mások bántása nélkül is lehet valaki elismert színésző. Nem szeretek könyökölni. Nagyon szeretnék igazi irodalmi színházban játszani, komoly, jó szerepet. Csak sajnos úgynevezett irodalmi színház nagyon kevés van Pesten. Ha meg színház akadna is, nincs író, aki darabot írjon. De majd csak lesz valahogy.

Előbujt az „okos nő”, a filozopter. Probléma számára a színház, a darab, az író, a szerep.

FELEKY SÁRI

Fiatal még, csak ezért nem jutott el Pestre. De már róla is beszélnek. Először a „Falu végén kurta kocsmá” című rövid filmben tűnt fel. Dáloky János, a Magyar Filmiroda akkori fiatal rendezője kereste elő az ismeretlenség homályából.

Ujpestre mentünk ki, vitéz Bánky Róbert társulatához, hogy lássuk.

Előadás után Pest felé dőcög velünk a villamos. Feleky Sári mellettem rázódik a kemény fapadon. S közben beszél:

— Erdélyi lány vagyok. Harmadéves akadémiai növendék voltam, mikor meghívtak a „Falu végén kurta kocsmá” női szerepének eljátszására. Rövid film volt, de játszhattam, adhattam magamból valamit. A kritika is nagyon szépeket írt rólam.

Feleky Sári

(*Inkey jeln.*)

Miközben beszél, egy pillanatra sem tud nyugodtan ülni. Benne él a legegyszerűbb szövegben is. Színésző.

Észreveszi, hogy a szemét nézem. Elneveti magát:

— Ugy-e furcsa a szemem? Igaza van, kaméleon-szem. Még a ruhám színéhez is alkalmazkodik.

A következő pillanatban már örül a szemre, ragyog az arca. A napokban újra felkeresték a filmesek. Benne látják a naiva-utánpótlás legesélyesebb jelöltjét.

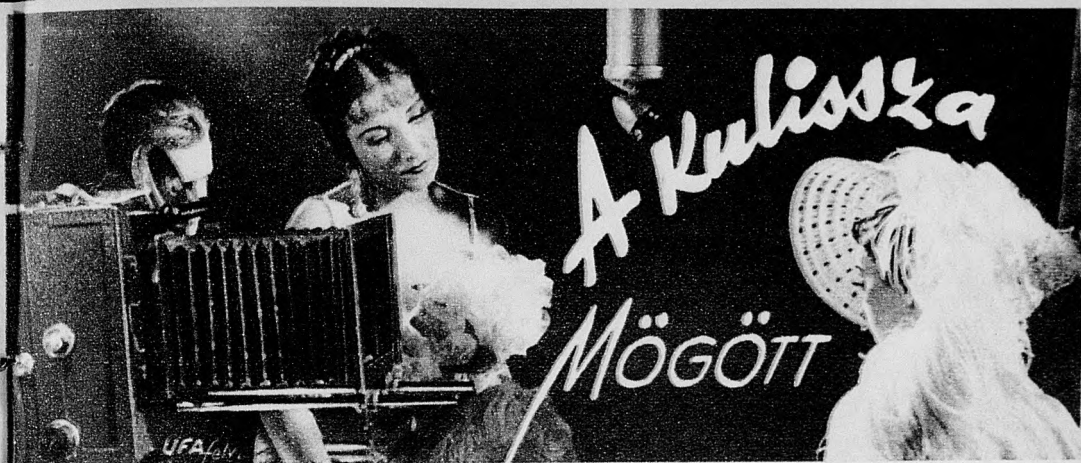
— Arról, hogy mi lesz, vagy mik a kilátások, nagyon kérem, ne írjon — könyörög, mert nem szeretek előre inni a medve bőrére.

Nagy zökkenéssel áll meg a villamos.

— Nyugati pályaudvar. Végállomás.

U. i. A beszélgetés óta hallottuk, hogy az egyik fővárosi magánszínház szerződtetni akarja Feleky Sarit. Na, na kislány, ez már biztos siker!...

(h. a.)

A Kulissza MÖGÖTT

Csathó Kálmán, a Magyar Színház és az Andrásy Színház új igazgatója rendkívül óvatosan bánik a nyilatkozatokkal. Nem szeretek előre ígérni — mondta — inkább utólag óhajtanék kellemes meglepetésekkel szolgálni.

Csathó Kálmán egyébként máris megkezdte színházigazgatói működését, mint színházi főcenzor végigolvasott egy egész sereg jó és rossz darabot. Kérdésünkre ezeket mondta az új igazgató eddigi frissen szerzett tapasztalatairól és terveiről:

— Hat évi hallgatás után ismét felvettem a színpad nagy zenekarának vezénylőpálcáját. A két színház együttesében nagyobb szabású változás nem következik be, de a darabok kiválasztását illetőleg merészen új elgondolásaim vannak. Új hangot szeretnék megszólaltatni a vezetés alatt álló színházakban. Új témát, fiatal, friss tehetségekkel. A rendezés nehéz, de szép munkáját továbbra is a kitünő Vaszary Jani végzi: ezt már előre megmondhatom, rendezni nem fogok. Az új állásom „pikantériája” az, hogy saját darabomat, egy régebbi szerződés értelmében — a Vigaszínház mutatja be az új szezonban. *

Kolozsvárott nagy sikerrel mutatták be Mikszáth Kálmán „Mindenki lépik egyet” című pompás darabját. Az előadást a Magyar Népközösség rendezte s a tiszta jövedelmét az árvotkárosultak javára fordították.

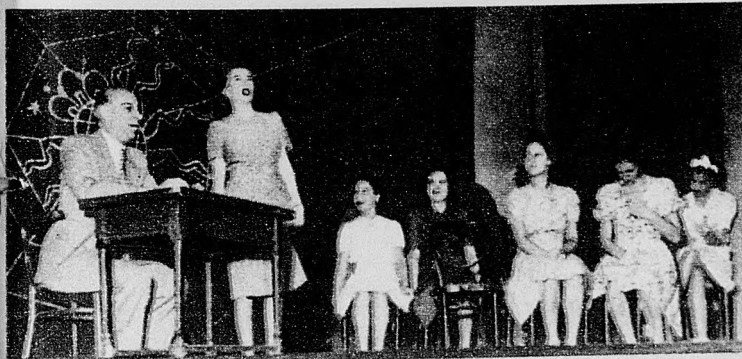
Bajor Gizi valóban olyan ritka filmesillag, akárcsak a — fehér holló. A kitünő művész nő ugyanis csak a legkivételesebb alkalommal vállal filmszerepet. Ez a kivételes alkalom következett el most. Asztalos Miklós már írja is a forgatókönyvet számára. A film címe: Tűz. Bajor Gizi utóljára Zilahy Lajos „A két fogoly” című filmjének női főszerepét játszotta, ezt megelőzőleg pedig, tíz évvel ezelőtt Párizsban forgattak két Bajor filmet. Ezek azonban az akkori kezdetleges filmtechnika miatt annyira rosszul

vitéz Tolnai A. A.

sikerültek, hogy a Nemzeti Színház nagynevű örökös tagja elhatározta: többé nem vállal filmszerepet. A művész nő most — divatos kifejezéssel élve — revideálta álláspontját. *

Zilahy Irén e percben már a Balaton vizében lubickol. Földvőrra utazott férjével, Benedek professzorral, ahol két helet kizárólag sportolással szándékoznak tölteni. Két pompás arabs felvétel hátsóval béreltek erre az időre,

A Kamara Varieté szerdán nyitott a „Borúra-Derű” optimista revűvel (Wetlessz felv.)

Délibáb

vitorlásról is gondoskodtak, esónakjukat leszállították s a művész nő becsomagolta a — biciklijét is. A méltóságos asszony, aki nemcsak a művész nő, hanem az okleveles ápolónői címre is jogosan igényt tarthat, tíz koffert vitt az útra, amelyben a számos sportlehetőségnek megfelelően tizenkét short, négy kosztüm, huszonhárom ruha, tizenöt cipő és három fürdőruha volt gondosan beraktározva. Amikor Zilahy Irént megkérdeztük, miért visz ilyen rengeteg koffert magával, kedves. bá-

A Komédia Orfeumban teljes erővel folynak a próbák

(Wellesz fele.)

jos mosolyával mentegelőzve felelte: ebben benne van az uram — három ruhája is.

A tündérszép szőke primadonna egyik nap, amikor házaérkezett a vidám strandolásról, levelet talált a meglerített ebédasztalon, Izgatottan feltépte a borítékot, aztán nyomban elájult. A többi már a szobalány indiszkréciójából tudják egyesek: a levelet a művész nő férje írta s nem volt benne más, mint egy Advers részlete: „Meg akarlak tartani téged, ezért választom örökölni a megszépítő messzeséget”. Azaz prózaibb nyelven kifejezve a művész nőt jaképnél hagyta b. férje. Az ok pedig: egy ugyancsak tündérszép, de barna művész nő, akinek nincs szüksége — a „megszépítő messzeségre.”

Antal Ha, a szegedi színtársulat új primadonnája

Zimonyi Márta
(F. hér fele.)

Turay Ida

A Márkus Parkszínházban vendég szereplő Pódium kabaré színészbejárója egyszerű faajtó az udvaron. Körülötte a jatra kiakasztották a főszereplők arcképeit, de úgy látszik ez a megoldás túlvonzónak bizonyult, mert ma már nagy pingált betűk hirdetik a jalon: a leselkedés és kukueskálás hatóságilag tilos.

Farkas Judit, a legújabbban felfedezett filmszínész nő félvér cigány származású. Édesapja a kispesti Gödör vendéglőben muzsikál, még pedig másodprimási minőségben. A lüzesszemű művész nő a múltkoriban nagyobb társasággal ebben a vendéglőben mulatott és éjjel után rendíthetetlen temperamentumával a banda elé pattant, kikapta a hegedűt a primás kezéből és a mulatozó társaságnak játszani kezdett. Húzta a szebbnél-szebb magyar nótákat, a kollégák és kollégánők fülébe, majd a végén végigmérte az egész „konkurrens” társaságot és gúnyosan megjegyezte: majd elhedegülöm én még a ti nótátokat!

A művész körökben Sisters Kokas néven becézett két női kiválóság most egy harmadikkal gazdagodott. Kokas Kata, a legújabb film-kosztümtervező nő mutatkozik be nemsokára. Nővérei Kokas Klára, aki már számos magyar film szebbnél-szebb díszleteit tervezte. Így tehát könnyen megállapítható, hogy Kokas Kata Klára nővérétől kapott „film-injekciót.”

Zimonyi Márta szemét fotografálják a Hunniában. Hogy miért éppen a szemét? Mert a próbafelvételek során kiderült róla,

hogy a szeme — nehezen jo-
lografálható. Ezért most több-
számételes változatban csak
a szemét örökítik meg s ha
sikerülnek a próbafelvételek,
ő játsza a filmre kerülő „To-
kaji aszu” egyik szerepét.

Turay Ida hetvenötödik
lépett fel a nyáron vitéz
Bánky Róbert stagione-lár-
suatánál. A rekord-vendég-
szereplés után Olaszországba
utazott pihenni. Hugát Ta-
bódy Klárit látogatja meg,
aki most fejezte be az első
millió olasz filmet, amely-
nek női főszerepét játszotta el.

Kis Manyi
(Rozgonyi felv.)

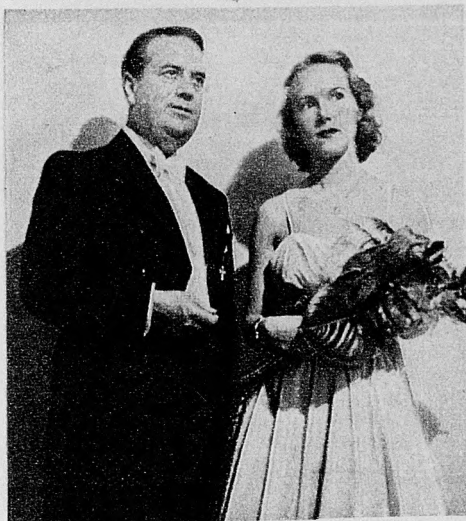

Vitéz Bánky Róbert
(Csehi felv.)

Kiss Manyi új láncot kre-
ált a jövő szezonra. Neve:

Kricses. Egy nő és két férfi táncolja, szinte
elképzeltetlenül komplikált mozdulatok-
kal. Manyka őszre népszerűsíteni akarja
a tánckreációt, amely nyaktörő mutatványnak
is beillik. Reméljük, hogy azok, akik nem ren-
delkeznek Kiss Manyi tüneményes tánclehet-
ségével, rövidesen rásütik a bélyegét a Kricsesre:
magánszemélyek részére élvezhetetlen.

A honvéd táborig színház megkezdte műkö-
dését. Igazgatók: vitéz Tolnay Andor és
vitéz Bánky Róbert. A magyar katonák szóra-
koztalására alakult színtársulat a Vitézi Rend
Zrínyi Csoportjának égisze alatt működik.

Helge Roswaenge és Valentine Orlo nagy si-
kerrel vendégszerepeltek az állatkerti opera-
estéken (Wetteszfelv.)

Bayreuthban először tapsoltak az idén.
A hagyományokhoz híven eddig semmiféle
tetszésnyilvánítás nem volt a bayreuthi ünnepi
játékokon s a szereplők nem hajlottak meg a
felvonások végén a közönség előtt. Tehát az
idei előadás — tapspremier volt.

A platinahajú, ritkán szereplő, híres mű-
vésznő, aki évekkel ezelőtt úgynevezett szerelmi
jó-pártit csinált — csatlakozott a könyvíró
színésznők táborához. Nem regényt ír, nem is
kifejezetten memoárt, csupán utirajzol. Akik
figyelemmel kísérték a szóke csillag ívelő
pályáját, már tudják, hogy nemcsak Európa
minden országa, hanem Amerika is szerepel
majd a könyvben, amely — és itt csodálják a
primadonna leküzdött hiúságát — álnéven
készül.

Hattasy Katalin

Vaszary János
(Vajda M. P. felv.)

Délibál

**IGNÁCZ
RÓZSA:**

*Pápaszemés
diákkisasszony*

Zsuzskának hívták, huszonnégyéves volt és iranciát tanított; ebben az időben kevés kislány járt felsőgimnáziumba. A hetedikben csak tizenkét lány volt összesen, tizenkét kis hölgy, tizenhat-tizenhétévesek, alig fiatalabbak valamivel, mint a szöke tanárkisasszony. Zsuszka egyenesen a párizsi Sorbonneről röppest a katedrára. Szép volt, fiatal, lendületesen és lelkesen beszélt. Rövidre nyírt szöke haját fiúsan fésülte hátra. Arca dacos volt, büszke is egy kicsit. Nem volt rajta semmi tanárnős, talán csak az a csontkeretes szemüveg, amit olykor, ha túlságosan lendületbe jött, heves mozdulattal emelt le hetyke orrocskájáról. Ezerkilencszáz-huszoonyolcat írtak. Tavasz volt. A város felett kánikulát utánozva perzselt a nap. Az iskolakert tágas udvarán virágoztak már az öreg gesztenyefák. Zsuszka a katedrán ült és éppen megrázta a fejét. Egy rakoncátlan tincis mindegyre a homlokára hullott. Homlokba hulló hajjal nem illik Rousseauról beszélni, illetve illeni éppen illene. A Rousseau-téma ellentmond a nagyképű viselkedésnek, hiszen ő hirdette, hogy a természethez kell visszatérni.

— Apró, természet — gondolta Zsuszka és itt szemközt velem, tulajdonképpen már kész hölgyek, férjhez is mehetnének akár... Aztán eszébe jutott, hogy Kerekes Évát látta tegnap a korzón egy hosszú, fekete fiúval. Kerekes... Kerekes...

— Hiányzik valaki? — kérdezte hangosan. Senki sem hiányzott. Zsuszka gépiesen házta be a vonalkát a hiányzók rovatába. Arra gondolt, hogy most nagyon szépen és egészen közvetlenül fog a gyerekeknek Rousseau nevelési elveiről beszélni. Legelőször is kinyitja az ablakot, hadd öntse el a krétaillatú tantermet a tavasz.

És ott ült a napfényes teremben, energikus kis kezében rövid ceruza, fitoska órán kerek pápaszem, a szeme csillogott, domború homlokán értelem sugárzott.

Nem lehetne remekebb témánk, leányok! — kezdte. Együtt a tavasz és az ifjúság s a témánk Rousseau, a szellem forradalmárja, eriesztő, pezsdítő, új utat törő, örökifjú szellem. Nem fontos, hogy pontosan melyik napon és hol született: egyszerűen a 18. század nagy filozófusa volt. Francia és filozófus. Ez egy kicsit mindig költőt is jelent... Figyelsz, Tamás?

Nem, Tamás Évi nem figyelt. Évi egyszerűen elnyúlt a padon. Oldalsó padban ült, az ablak előtt. Jobb karját lustán elfektette maga előtt, elfordított fejével ráhajolt a kinyújtott karra. Évi hátat fordított az osztálynak és csillogó szemmel bámult ki a kitárt ablakon.

— Voyons! — mondta Zsuszka kisasszony és megállt a kislány előtt.

Évi pipacspirosan ugrott.

— Bocsánat — hebegte, — bocsánat, a nap...

— A nap? — kérdezte Zsuszka. — Elálmosodtál tőle?

Évi nem felelt. Zsuszka kisasszony fel-emelte orrocskáját és szigorúan végigmérté az osztályt. Tulajdonképpen most meg kelene ezt a gyereket dorgálnia.

A tekintély — gondolta — a fegyelem...

— Várj csak! — szólt a tanárkisasszony. — Egy pillanatra a helyedre ülök. És mire Évi felelhetett volna, már ott ült mellette, karját lefektette a padra, arcát elfordította, éppen úgy, mint Évi az előbb. Egy pillanattig tartott az egész. Zsuszka kisasszony felugrott és határozott, esengő hangon állapította meg:

— A nyolcadikos fiúk ablakát nézted, Tamás. Igaz?

— Igaz... hebegte Évi.

A református gimnázium átellenben van a leányiskolával. A második emelet ablakora éppen oda csillog a hetedik osztály ablakára.

Zsuszka gondolkozva nézegette a kislányt. Kis, törékeny, kerek babaarc, sima, barna haj. S a nyolcadikosok ablakát bámulja...

— C'est bien — határozott Zsuszka kisasszony, — tudod, Tamás Évi, ha az iskolai szabályzat megengedné, akkor azt tanácsolnám, hogy inkább szünetben hámuld azt az ablakot, akkor esetleg láthatsz is ott valakit. Így ellenben...

Most váratlan dolog következett. Tamás Évi hangosan elbögte magát. Az osztály pukkadozó nevetésre készen, bizsergő izgalommal figyelt. Zsuszka megfogta a kislány kezét.

— Komoly? — kérdezte és mosolygott.

— Nem azért... — szepegte Évi — nem...

— Hanem?

— Ne tessék hinni, hogy én... és egyre

hangosabban zokogott. — Én nem is látok odáig... Nekem szemüveget kellene viselnem... öt dioptriát, de én...

— Elcsuklott a hangja.

— Elég! — mondta Zsuzska határozottan. — Ne bögj! Ül a helyedre és viselkedj rendesen! A napos csukja be az ablakot! Folytatom a magyarázatot. Rousseau művéről, az Émilé-ről fogok beszélni. — És megigazította az orrán a szemüveget. Az osztály megadóan sóhajtott.

— Ez a maifa Tamás! — sziszegte Puskás Taca az utolsó padból az előtte ülő Erdélyi Irénnek. — Már azt reméltem, hogy kifogunk valami jó murit és megüsszük a végén a felettetést. És ez a buta Évi a szemüvegről hebeg.

Tamás Évi csendesen szipogott a padban. A tintatartót bámulta, maga elé horgasztott fővel és nem gondolt semmire. Csak ne érezné a mellében ezt a sajgó, szabálytalan zakatolást. Bár vége lenne... Nem, sohasem lesz vége ennek az órának, soha. Még ezerig számol, magában, figyelni nem tud, arról szó sem lehet. Ezerig számol, megpróbálja s ha akkor sem lesz vége, akkor feláll és kimegy, egyszerűen kimegy, mert nem bírja tovább.

— Háromszázhuszonhárom — mondta némán motyogó szájjal és akkor felharsant a megváltó csengetés. Zsuzska kisasszony pontot tett a beszédben, levette fitoska orráról a szemüveget, röviden biccentett szép, szöke fejével az osztály felé és fűgén lelibent bent a kadetráról. Az ajtóban csengő hangon visszaszólt:

— Tamás Évi! Várj meg tanítás után a tanári előtt! Beszélni akarok veled!

A falucska felé mentek, a Monostori úton felfelé. Zsuzska tanárkisasszony átölelte Tamás Évi hetedikes diákkisasszony vállait.

— Beszélj Tamás! Magunk vagyunk, két leány, nem igaz? Hát mondd, mi van azzal a nyolcadikos fiúval, meg a szemüvegeddel, amit nem viselsz? Beszélj kis öreg, beszélj!

Évi elfogódottan babrálta az ujjait.

— Ne tessék hinni — mondta és sóhajtott, — én nem vagyok szerelmes, csak van egy fiú és...

— És?

— És... semmi — mondta Évi. A szeme megtelt könnyel. Rémege mondta: — Van fogalma róla Zsuzska kisasszonynak, hogy én milyen csúf vagyok szemüvegesen?

Zsuzska felnevetett.

— Csacsi vagy! Miért lennél csunya? Megállj, én leveszem az orromról a pápaszemet és rád próbálom. Fogadjunk, hogy gyönyörű vagy velem! Hogy is ne lennél ezzel a kis babapofiddal? Megállj, idenézz! — és kacagva kapta le a szemüveget.

— Ne tessék... Igazán mondom, nem járhatok én szemüvegesen. Az orrom kicsi. Kis mogyoró lesz az ilyen nagy, kerek üvegek között. Kinevetnének. Olyan vagyok velem, mint valami koravén bagoly... Vi-

szont... viszont nélküle alig látok... Így én nem láthatom, hogy valaki milyen és igazán... És messziről se látok. Azt sem látom, ha köszönnek, mindig cipelnem kell valakit, aki megbökdös, hogy fogadhassam és hunyorgok és nevetésgesen rövidlító vagyok. Így is borzasztó, de úgy még rosszabb... Most már megmondom: Pistának hívják, Kovács Pistának és... és... Puskás Teca mondta, hogy utálja a szemüveges leányokat... Zsuzska kisasszony elko-

— A nyolcadikos fiúk ablakát nézted. Igaz?

molyodott. Szótlanul karonfogta a kislányt és pillanatokig halgatagon mentek.

— Nézd, Tamás Évi, — kezdte később és érzett rajta, hogy erősen gondolkodik. — én is szemüveges leány vagyok. Éppen olyan, mint te lennél, ha...

Évi közbevágott:

— Ó, nem, nem! Zsuzska kisasszonynak gyönyörű orra van. Meg a homloka is. Az más. Maga olyan nagyon, nagyon szép szemüvegesen és én imádom és az egész osztály imádja. Megmondom, ha megharagszik is. Még Puskás is szereti Zsuzska kisasszonyt, pedig az mindenkit kritizál.

Zsuzska megszorította a gyerek kezét.

— Hallgass ide, Évi! Évekkel ezelőtt én is éppen olyan kis beteg, hiú gyermek vol-

tam, mint te ma. Rövidlátó. Érted te, tudatosítottad te magadban a rövidlátók jellemét? Kifelé bizalmatlan mindenkihez. Befelé élő, töprenkedő. És jól figyelj, magamról beszélek; nem egészen jellemes. Én például az utolsó padban ültem, a tábláig nem láttam. Egyszerű dolog: a szomszédom füzetébe kukucskáltam, mert odáig láttam. Loptam, érted? Aztán várj csak! Az uccán nem köszöntem előre az idősebb ismerőseimnek, mert nem vettem őket észre. Ezért, ha később találkoztam velük és megismerem őket, túlkedves voltam hozzájuk, hogy feledtessem az illetlenséget, amit a rövidlátásom okozott. Túlkedves, érted? Nem őszinte és nem mértékletes. Hiú voltam. Azt akartam, hogy én tessem, én mutassam magam szépnek és csinosnak. Nem bántott, hogy közben én látom rosszul, tévesen azokat, akiknek tetszeni akarok. Valóságos kis elvet készítettem magamnak. Ilyeneket mondtam magamban: nézek, de nem látok, de nem is az a fontos, hogy én lássak, hanem hogy engem lássanak szépnek. Érted Tamás? Magadra ismersz? És azt hiszed, szép és hódító az, aki nem őszinte? Aki hiú és akinek mindenféle alakoskodásra van szüksége ahhoz, hogy elrejtessen egy kis testi hibát. Gondold csak el, Tamás! Így, ezzel a kis kedves rövidlátó posikáddal meghódítod azt, akít szeretsz és könnyű szeretned, hiszen egészen szépek az emberek, ha szemüveg nélkül nézzük őket, nos meghódítod, a felesége leszel... és egész életedben hunyorogva fogod nézni a tovaszaladó gyerekeidet? Vagy talán lornyonnal pislogatsz utánuk, mint egy multszázadbéli vénkisasszony? Bátorság, Tamás! Az ember felteszi a pápaszemet és úgy lát vele, mint a rendszemű emberek. Tisztán, nyíltan néz bele a világba. Nem szégyelli, hogy hibája van, sőt természetesnek veszi. És akkor majd más is annak találja. Elhiszed? Nézd, kicsi Tamás, nagyon szeretnélek meggyőzni és megvizsgáltatni. Szeretnék öntudatot adni neked. A hiúságon nem szabad mosolyogni. Hidd el, én azt éppen olyan súlyos betegségnek látom, mint a tüdőbajt például. Azt is, ezt is gyógyítani kell. Akarat kell, hogy kigyógyuljunk belőle. És mondd: mit bámultál francia órán a fiúk ablakára, ha nem is látsz el addig? Képzeltél? Kisíriam, a valóság is van olyan szép, mint a homályos körvonalak. Igérd meg, Tamás! Délután elmegy a szemorvoshoz és kérsz magadnak üveget!

Tamás Évi szomorúan mosolygott.

— Igen — motyogta, — talán megpróbálom... — És arra gondolt, hogy ha felteszi a szemüveget, akkor sokkal többet fog tanulni, és nem néz a fiúk ablakára és rá se néz senki... senki mosolyogva... Csúf pápaszemes diákkisasszony lesz, később talán tanárnő, savanyú, szomorú, pápaszemes diákkisasszony. Mert olyan, mint Zsuzska, aki szemüvegesen is édes, csak egy van a világon. Csak egyetlenegy.

— Ne lógasd az orrodát, kicsi, kicsi! Kö-

szönöm, hogy elkísértél, de most menj szépen vissza egyedül!

Évi családottan biggyesztette el a száját:

— Hazaküld?

— Én is őszinte leszek hozzád, te is az voltál — folytatta nevetve Zsuzska kisasszony. — Tudod, Évi... Vár rám a tulsó sarkon valaki.

Évi még mindig szólanul bámulta.

— Ejnye! — mondta a szép Zsuzska kisasszony egy picit érdesebben. — Hát nem érted? Találkozni fogok valakivel. Aki nagyon érdekel engem. Olyanformán, mint téged az a nyolcadikos, tudod? — És nevetve folytatta, mintha maga-magát gúnyolná és viccesen szavalt egy kicsit:

— Ragyogó szemüvegemmel már messziről megismerem déleceg alakját. Kacagva intek neki. Kezet dőlünk. Kacagva magamnak, hogy tegnap óta mennyit változott. Aztán elsétálunk a folyó felé. És tudod... tudod... esetleg... ahelyett, hogy az adott pillanatban ponyvaregényben illően és szokásosan a szememet hunynám be, egyszerűen leveszem a szemüveget...

Még megölelte hirtelen a kisleányt, aztán átnézett a tulsó sorra, kacagva intett és gyors léptekkel átsietett az úton. Odaát hevesen megrázta egy magas, barna fiatalember kezét, aki reá várakozott.

Évi felvillanó szemmel nézett utánuk.

— Köszönöm, édes Zsuzska... — motyogta, Kovács Pistára gondolt, a nyolcadikosra és elindult, hogy megrendelje a szemüveget.

EGY KIS TÉVEDÉS

— Halló, te vagy az, Tihamér?

— Én vagyok angyalom.

— Honnan telefonálsz?

— Innen a hivatalból. Megkaptad a selymet?

— Megkaptam. De mondd, hogyan jutott az eszedbe?

— A színe miatt. Ugy-e szép?

— Csodás.

— Ahogy reggel leszálltam a villamosról, megláttam a selymet a kirakatban és azonnal megvettem.

— Nem gondolod, hogy kissé kevés az anyag?

— Dehogy. Csak fogj hozzá bátran.

— Most szabtam ki. De úgy veszem észre, hátul nem eléggé takar.

— Hátul?

— Igen. Hátul.

— Ugyan kérek ne beszélj örültséget.

Egy nyakkendőnek hátul nem kell takarni.

— Egy nyakkendőnek?

— Hát persze, hogy egy nyakkendőnek. Hiszen azért vettem a selymet, hogy nyakkendőt készíts a számomra.

— Hallatlan és ezt csak most mondom, amikor már készen van a fürdőruhám. D.

Délibáb

VÉGE A „SZÉP“ NYÁRNAK...

LEGALÁBB IS A SZÍNHÁZAK KÖRNYÉKÉN

Megkezdődnek a próbák és a nyaraló, fürdőző színészek egymásután térnek haza a szabadságról. A kiskapukban, az öltözőkben mindenki kacag, mindenki mosolyog és érdekes, mulatságos nyaralási történetek, élmények röpködnek a levegőben. Mindenik „hazatértnek” van egy-egy „édes” története, színésznyelven: jó lemeze.

Megkérdeztünk a már itthon levő művésznők és művészek közül néhányat, hogy hol és hogyan töltötte a nyarat. A feleleteket átnyújtjuk a Délibáb olvasóinak.

Bajor Gizi: Most vettem villát a Balaton mellett. Itt töltöm még a nyár hátralévő részét.

Bordy Bella: A Mátrában nyaraltam. A pihenés nagyon rámfér, mert a mult szezonban rengeteget dolgoztam.

Bornemisza Éva: Lellén nyaraltam az idén. Külföldre szerettem volna menni, de mondhatom, egyáltalán nem sajnálom, hogy itthon kellett maradnom. Sehol még olyan jól nem nyaraltam, mint a Balaton partján.

Csörtös Gyula: Minden este előadás. Próbáljon így valaki nyaralni.

Dayka Margit: Berettyóújfalun voltam édesanyámnál. Csak egy évben egyszer tudom felkeresni és akkor mindent felejték, csak az „édessel” vagyok és sokat, nagyon sokat beszélgetünk.

Eszenyi Olga: Engem a „Mágneses vonal” előadásai Pesthez kötöttek. De hála Istennek a budapesti strandokon és a környékbeli hegyekben remekül lehet nyaralni.

Gervay Marica: Eldugott kis faluban töltöttem a nyarat: Beremenden. Korán, kakasszóra keltem, napnyugtával mentem aludni. A búzatáblák közt úgy lesültem, mint a néger.

Honthy Hanna: A „Sárgarigófészek”-ben nyaraltam, no meg a villámban. Ha ezt nyaralásnak lehet nevezni, akkor meg vagyok az idej nyaralásommal elégedve. A színházban siker, a villámban pihenés.

Jávor Pál: Sportoltam. Usztam, bicikliztem és a villám kertjét tartottam rendben. Ez nyaralásnak és munkának egyformán nagyszerű. Aztán írtam is és a rádióban tartott előadásomra készültem.

Kliss Ferenc: A rengeteg elfoglaltságom mellett bizony kevés időm jut nyaralásra. Balatonszemesen van a vikendtanárom.

Bajor Gizi

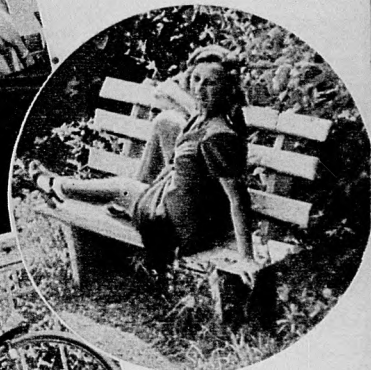
Bornemisza Éva

Dayka Margit

Eszenyi Olga

Honthy Hanna

Gervay Marica

Jávor Pál

most menj szé-
te el a szá-
zád, te is az
Zsuzska kis-
rám a tulsó
ámulta.
Zsuzska kis-
Hát nem
ivel. Aki na-
rmán, mint té-
— És nevetve
gúnyolná és
már messi-
át. Kacagva
ól megnézem
mennyt vál-
yó felé. És
... ahelyett,
nyvaregényben
met hunyám
zeműveget...
sleányt, aztán
va intett és
úton. Odaát
barna fiatal-
tt.
utánuk.
— mo-
t, a nyolca-
grendelie a
DÉS
r?
egkaptad a
ogyan jutott
?
villamosról,
n és azonnal
é kevés az
átran,
eszem észre,
örültséget.
kell takarni.
akkendőnek,
hogy nyak-
st mondod,
hám. D.
Délibáb

Kiss Ferenc

Kiss Manyi

Kiszely Ilona

Otrubay Melinda

Makay Margit

Lázár Mária

Mezey Mária

Szombaton délben beülök a kocsimba és hétfő reggelig minden gondtól-bajtól távol tartom magam.

Kiss Manyi: A Pódium műsorában léptem fel. Baromfikat neveltem, elkészítettem egy-néhány új erdélyi receptet és már el is telt a nyár, most utazom el Jugoszláviába. (U. i.: Mire olvasóink ezeket a sorokat olvassák, Kiss Manyi már a jugoszláv tengerparton pihen ki a sajátkészítésű „erdélyi vacsorákat.”)

Kiszely Ilona: Kárpátalján jártam a nyáron. Férjemmel (a férj Saád Béla hírlapíró) gyönyörű kirándulásokat tettünk a Kárpátokban. Eddig ez volt a legszebb nyárom.

Lázár Mária: Szenvedélyes Pesten-nyaraló vagyok. A villám kertjében érzem magam legjobban, s csak szombat-vasárnap utazgattam le a birtokomra. Pendlíztem. Azért a Balatont sem hagytam ki. Tihanyban voltam.

Makay Margit: A növendékeim vizsgázása nagyon elhúzódott s csak későn kezdek meg a szabadságomat. Balatonon, itthon és a Felvidéken töltöttem el a nyarat.

Mezey Mária: A Tátrában pompás nyarat fogtam ki magamnak. A hegyi levegő, a nap, a pihenés azt hiszem a legnagyobb öröm az életben. Csak a színpadon érzem még ilyen jól magam.

Otrubay Melinda: Nem is tudom hirtelen felsorolni, hogy hány helyen nyaralhatok. Viszont rengeteget olvasok. Mondhatom, a legjobb nyári szórakozás...

Perényi László: Katonai szolgálatot teljesíték és így bizony csak itthon nyaralhatok. Viszont rengeteget olvasok. Mondhatom, a legjobb nyári szórakozás...

Simor Erzsi: Van a Balatonon egy remek kis vitorlásom és mikor a filmgyárból szabadulok, azonnal a volán mellé ülök és rohanok le a Balatonra.

Somogyi Erzsi: Kárpátalját barangoltam be. Amikor csak lehetett, kerékpáron

ocsimba és
ajtól távol-

ban léptem
készíttem
s már el is
oszláviába,
a sorokat
láv tenger-
ü „erdélyi

jártam a
éla hirlap-
ettünk a
legszebb

esten-nya-
rzem ma-
-vasárnap
ndlíztem,
. Tihany-

vizgázása
zhdhettem
i, ithon
at.
s nyarat
ó, a nap,
öröm az
ég ilyen

hirtelen
n. Nagy
k olyan
t, mert
nádiban
ha-néha

ot telje-
lhatok,
atom, a

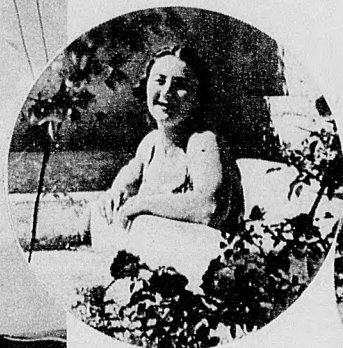
remek
gyárból
lők és

rangol-
xpáron

háb.

Simor Erzsi

Szilvássy
Margit

Somogyi Erzsi

Szörényi
Éva

mentem, mert úgy többet látok a vidékből és szeretek is biciklizni.

Szabó Ilonka: A nyaram egy részét vendégszerepléssel töltöttem. Nagyon kedves emlékem az újpesti „Szevillai borbély” előadás.

Szabó Sándor: Nászúton vagyok Balatonakaratyán. A Délibáb olvasóinak innen küldöm a legújabb fényképemet.

Szeleczky Zita: Nászúton Radványban voltam. Aztán a férjemnek lejárt a szabadsága és haza kellett jönnünk. De a nárciszuccai villa is nagyon megfelel nyaralónak. Ezenkívül énekelni tanulok és minden nap kijárok a Margitszigetre fürödni.

Szilassy László: Katona vagyok és ezért — nyaralás híján — csak civil képet küldhetek. A héten kaptam három nap szabadságot és így elutazhattam Debrecenbe vendégszereplésre.

Szilvássy Margit: A villám kertjében gyönyörű fürdőmedence van és részben ebben töltöttem a nyarat.

Szörényi Éva: Siófokon napoztam, úsztam, eveztem. Olyan barna vagyok, mint a csokoládé. Frissen, kipihenten várom az új szezont, az új feladatokat.

Tahy Anna: Harmath Hildával nyaraltam együtt a Balaton partján. Versenyt sültünk egymással. Az utolsó nap megállapítottuk, hogy egyáltalán nem hasonlítunk egymásra, mert egyikünk barnább, mint a másik.

Tasnády Fekete Mária: Csak rövid időt tudtam vidéki birtokunkon tölteni, mert filmszerződésemm volt Berlinbe. Most néhány napra jöttem haza. Itt is forgatok egy filmet és aztán újra Berlinbe megyek.

Uray Tivadar: Gyenesdiást az idén fedeztem fel. Kipróbáltam és remekül nyaraltam. Sokan összejöttek nemzetiszínházias és nagyszerű estét töltöttünk együtt.

Zilahy Irén: Mindenki azt mesélte, hogy milyen jó sport a biciklizés. Elhittem. Most annyira rákaptam, hogy nincs nap egy óra kerékpározás nélkül. A villámban nyaraltam — idáig. Most a férjem végre szabadságot kapott és így elutazhattunk egy kis külföldi üdülésre.

H. A.

Délibáb

Szeleczky
Zita

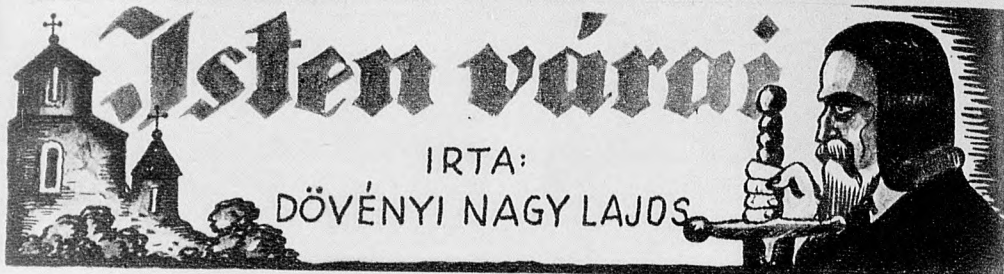
Tahy Anna
Mária és
Harmath
Hilda

Zilahy Irén

Tasnády Fekete
Mária
(Bojár és Rozgonyt
felvételek)

Isten várai

IRTA:

DÖVÉNYI NAGY LAJOS

A kopasz hegyen méltóságosan áll a kővár, tetemes bástyái, derék tornyai meredeken szöknek felfelé s most ragyognak a reggeli napban. De legkivált a templom ragyog, amelyik lábtól toronyhegyig csupa fehér kő, frissen faragott s a püspök háza is mellette, meg a káptalan kanonokjaié. Új házak ezek mind s új a templom is. Ott vannak még körülötte a mivesek gerenda-állványai és kötörmelék, meg malteros gödrök a tövénél, de innét, a dombról az nem látszik. Innét csak a vastag falakat lehet szemlélni, a tornyokat és házakat s azt az embert, aki a templom jobb tornya-süvegére kúszik, éppen akár az evet, sebesen. És látni a nagy aranykeresztet is, amit csigákkal húznak felfelé s mellette az ember akkora csak, mint gyermekecske a férfi mellett.

A dombon sátrak tarkállanak s a legnagyobb előtt, aki piros csergéből való, sokadalom szemlélődik által a keskeny völgyön az egeri várra és az új templomra. A sátor árnyékvetője alatt ott áll a püspök minden kanonokjaival, ott van Tárkányfia Csolt ispán, Bors úr, a tiszai nemzetségek hadnagyaival s a bélaapátfalvai monostorból, amelyikben Morvaföldről elfutott barátok laktak, kopaszra beretvált fejű papok, valami tizen. És fazéksisakos német lovagok is állanak a sátor előtt, egyenes, hosszú kardjukra támaszkodva.

A hadnagyok, lovagok és papok karéjában pedig, középen, virágokkal megírott szőnyeggel takart széken sárga orcájú, szürkeszakállú úr ül. István az, a király.

Összevonja szemöldökét és szóltanul nézi az embert, aki sebesen kúszik a torony tetején felfelé és nézi az aranyos keresztet is, akít csigán húznak a magasba.

— Itáliából való mesterember — magyarázza a püspök, — virtusból csinálja.

Az úr bólint, de nem válaszol. Csak mikor az ember már helyére billentette a keresztet, s egyenesen áll az a négyszegletű torony csúcsán, szólal meg hangosan:

— Isten megengedte, hogy új várat emeljünk Jézus hitének. Mert, tudjátok meg, ti urak, vár ez a templom. Erősebb a palánkoknál és falaknál, akik bekerítik Egert és én nem nyugszom, míg minden dombon és minden nemzetség szállásán nem látok ilyen várat...

Megemeli arcát és szigorú szürke szeme végigjár az embereken sorban és akire ránéz, úgy éri az, mintha hideg karddal érintették volna.

Bors urat, a tiszai nemzetségek hadnagyát is megtalálja a király pillantása. Hosszan időzik rajta, de Bors úr állja a nézést. Lefelé csüngő, ritka bajuszát morzsolgatja jobbkezevel, bal ökle görbe kardja markolatán. Mintha testvére lenne az Urnak. Az ő orcája is sárgás, akár az öreg elefántcsont, orra kemény, horgas, mint a keselyé s az álla néki is szögletes. Csak ép hogy a király homlokát két mély barázda szántja közében s szakállá, bajusza már őszes.

Áll Bors hadnagy széles aranylánccal Istvánnal szemben s a német lovagok és papok érzik: valami készül itten. Mert a két ember szeme küzd és viaskodik. A király nézése vádoló, szigorú.

Csend szakad a sátor előtt álldogálók közé és szólani nem mer senki. Mindenek az Urat nézik és a hadnagyot, akiről tudják: a rengetegben, meg a tiszai síkon le egészen a Szamosig övé minden hatalom és tudják azt is, hogy maga jószántából kevés ilyen várat emelne az új Istennek, mint az egeri. De szemet húny, ha a Kács patakja mellett a berekben fehér csikót ölnek az erdőből előjövő bujdosó boncok, a tiszai síkon pedig pásztorokat bujtogatnak a kőborló, régihitű igricek mindenféle pogány regőléssel.

— Hallottad-e, atyámfia? — így szól a király sokára s a szeme még mindig a hadnagyon. — Hallottad: vár ez a templom és én sok ilyen várat akarok mind ország-szerte. Mióta Isten a féket az én kezembe adta, hogy zabolázzam s az ő igájába hajtsam véle a magyar nemzetségeket, nem szüntem építeni. Túl a Dunán negyven egyházat rakattam és monostorokat és klastromokat a hegyek közt és templomokat a Maros-szögben, meg Erdélyben. És most megépíttettem ezt a szép egyházat is. Huszonöt esztendeje építék már szüntelenül és tudhassad, meghagytam nektek, hogy példámat kövessétek. Te hány templomot építettél, hadnagy?

Bors úr szemöldöke összefut. És arra gondol: milyen jó, hogy magával hozta a nemzetségek két zászlóját a legjava verekedőket a Tisza mellől. Ott táboroznak azok nyíllövésre a dombtól, vereszászlós kopjájuk, ni, egész erdő, s a lovakon rajta a nyereg. De azért felel. Mély, dörmögő hangja döllyfös.

— Egyet se uram. Azt mondd, vár a templom, s mi nem szoktuk meg a várakat. Mink a szabad mezőt szoktuk meg, s nem

félünk a csupaszból. A vár, akármilyen vár, a te németjeidnek való csak, akik bédugják fülüket, ha zeng az ég és házakba szaladnak a fürgeteg elől. A mi eleink se építettek kőből és nekünk is jó a sátor. És mi nem félünk a fürgetegtől uram...

István lassan felemelkedik a szőnyeges karosszékéből és elejbe megyen a hadnagynak. Megáll szemben véle és hangja csattan akár az ostor.

Keményen válaszoltál Bors úr, de én szeretem az egyenes beszédet. Nemde a te néped lakik a Békó hegye körül és az Örvénykő alatt?

Az enyém.

A papok közül kiválik egy szikár, hajlott hátú barát

— Mert panaszoznak az apátfalvi barátok, hogy a te embereid járják a szállásokat és bujtoznak, fessegetnek Jézus hite ellen és a papok ellen is s a jobbágyokat hergelik, hogy ne fizessék a monostornak a decimát.

— Nem tudom uram. Én nem biztatom őket. De nagy föld az, s én nem lehetek ott mindenütt.

A papok közül most kiválik egy szikár, hajlott hátú barát, az apátfalvi monostor gyardiánja.

— Csalárd vagy hadnagy! — mondja vékony, sipító hangján és nehezen ejti a

magyar szót. Mert híreddel, tudtoddal van ez. Még hozzánk is nyelvet küldtél, tisztai embert, s azt üzented: ne hajtsuk a tizedet a jobbágyaktól, különben megdulatod a monostort, s a templomot felégeted... És az embered biztatta a hegyi népet, hogy verje agyon a tizedszedőket. És megparancsolta azt is, hogy vasárnap templomba senki ne járjon, se ne keresztelkedjen. És azóta pogányságban él ott mind a nép. Ez az igazság.

A hadnagy orcája kiveresedik, s a foga összecscikordul. Jobbkeze rátéved a kard markolatára, szája már nyílik, hogy kiáltson a tisztai legényeknek, de aztán mégis visszafogja magát. Mert a völgyben, a patakparton, a vár alján a király láncinges testőrzői sátoroznak, vegyesen a német lovagok sisakos, vértes katonáival, s a várbán ott a püspök hadi népe.

Csak ennyit mond hát:

— Nem szólt igazat a pap...

Az Ur visszamegyen a karosszékhez, fáradtan ráereszkedik, s int a kezével.

— Most menjetek urak...

A sátorban sápadt, sárga lánggal ég az olajméces. A medvebőrrel takart fekhelyen félkönyökre támaszkodva hever az Ur, derekig fehér csergével betakarva. Az este hűvös és a királyt kínozza a köszvény. Sajog a térde, mintha baltafelekkel ütögetnék a csontjait s a fájdalom setétlik az arcán. A sátor árnyékvetője alatt csendesen megvonja magát szolgáló rabja.

— Cserepet melegítették uram, ha akarsz.

A király csak int, hogy: nem. Régóta tűnődik szótlanul, viaskodik gondolataival és búslultan forgatja magában Bors hadnagy dolgát.

Végiggondolta mind a huszonöt esztendő, mióta Géza úr halálos ágya mellett kezébe adták a vezéri botot s aztán mikor Rómából a pápa koronát küldött neki és keresztet. És végiggondolta minden cselekedetét. Önmagával való küzdéseit, buzgólkodását a hitért, az országért, amelynek törvényeket adott, hogy erős legyen. És látta azokat, akik ellene szegültek akaratának, akik nem néztek túl a maguk szállásán, legelőin s akiknek mégis meg kellett hajolni. Vagy ha nem hajoltak, el kellett pusztulni. Megtelt árnyakkal a sátor, lobogott a méces sárga lángja, s mintha félrehúzta volna az ajtó takaróját valaki. Koppány, vére és atyja fia, aki a veszprémi síkon csákányütéssel a koponyáján zuhant le a nyeregéből holtan, vagy tán Gyula vajda, anyjának édestestvére, akit bujdosásban lengyelen ért utól a halál és Vazul, aki Nyitra várában rab.

Hidegség rázta meg és kétség fogta el a szívét. Eszébe jutott: hátha másoknak van igazuk. Hiszen az egész nép, az urak mind, a törzsek, a nemzetségek fejei, valahányan, szilajul ki akarták vetni szájukból a zabolát

hadnagyát
a. Hosszan
nézést. Le-
orrszolgatja
lja marko-
az Urnak.
eg elefánt-
a keselyé
k ép hogy
da szántja
már őszes.
n, szarvas-
anyláncel
ovagok és
a. Mert a
kodik. A

Áldogálók
Mindenek
kíról tud-
síkon le-
atalom és
ból kevés
mint az
s patakja
ölnek az
a tisztai
gatnak a
le pogány

gy szól a
ig a had-
templom
d ország-
kezembe
a hajtsam
em szün-
egyházat
lastromo-
a Maros-
ost meg-
Huszonöt
és tud-
ny példá-
mot épít-

És arra
hozta a
va vere-
nak azok
s kopjá-
s nyereg.
ő hangja

d, vár a
várat.
g, s nem

Élibáb

Délibáb

— Hivattalak hadnagy, mert beszédem van véled

s úgy kellett őket vasvesszővel kényszeríteni az igába.

Huszonöt esztendeje már, hogy vállaira vette a súlyos terüt, s íme, még most is akadnak, akik csökönyösek, akik nem félnek tőle, sem hatalmától, sem fegyvereitől. Pedig meg kell lenni. S úgy kell lenni, ahogy ő akarja! Az idő már rövid. Fárado tagjain, sajgó esontjain érzi, hogy rövid. Sietni kell! S ha szép szóval nem, hát ostorral hajtani ezeket a macacs, szilaj hadakat az egyenes útra...

— Bors hadnagy jöjjön — mondja rekedten s a sátor ajtaján strázsáló láncinges testőr már fut is a tiszaiak tábora felé.

— Bort! — parancsol az Ur és a szolgáló rab ezüst kupát hoz elé, meg poharat. Aztán megkoppantja a mécses belét és a láng magosra lobog.

— Hivattál, uram...

A hadnagy leereszti a sátor kárpítját és megáll az Ur fekhelye előtt.

A király a takaró alatt simogatja sajgó térdét és bólint.

— Ül le, hadnagy. És igyál.

A szolgáló rab megtölti a két kelyhet; a király iszik egy kortyot és iszik a hadnagy is. Azután megszólal az Ur.

— Hivattalak, hadnagy, mert beszédem van véled.

— Hallgatlak.

— Templomépítésről szoltottam néktek ma reggel és te megfeleltél nekem. Azt mondtad atyámfia, hogy a tiszai nemzetségeknek nem kell templom, nem kell az Isten

vára, mert nem félnek azok a csupaszb páston... Ti tudjátok...

Felemelkedik fekvő helyéről és a hangja már vág, mint az acél.

— De én templomokat akarok látni a tiszai szállásokon, hadnagy! S ezeket az egyházakat te építted meg. Kell! Érted-e, kell! És keresztelkedni küldöd a népet, aki ha szépszóval nem megyen, csakánnyal vered fejébe a hitet. Mert én úgy akarom...

Pár szemhünyásra csend támad. A király mélyet, nehezet lélegzik és hallgat a hadnagy is. Azután István folytatja.

— Az én szemem messzibbre lát, mint a tiétek atyámfia. És nehéz nekem az, amit el kell végeztek, mert úgy akarja Isten. De elvégzem mégis, mert ő akarja. És ti, mindnyájan, nem állhatok az én akaratom elé... Eszedbe juttatom, hadnagy, Tenuzóba urat, a besenyőt. Ő is a szabad pastra kívánczított inkább, hogysem a templomba...

— Tudom...

A király tekintete és a hadnagy tekintete összeakaszksodik.

— Nem tudom, jártál-e az abádi révnél?

— Kérdi az Ur.

— Jártam, uram.

— Gondolom, láttad ott azt a kicsiny halmot is, amely alatt a besenyő nyugoszik.

— Láttam.

Megint csend lesz a sátorban és a szolgáló rab bort önt az ezüst kupából a két kehelybe. A király iszik, de a hadnagy nem nyúl az italhoz.

— Tudod, hogy halt meg a besenyő?

— Tudom, király.

— Csak ezt akartam kérdeni tőled. És most erédj, hadnagy. Gondolkozzál holnap reggel, ha vajjon nem lenne-e jobb templomokat építtetni a tiszai nemzetségek szállításán, mint pusztázni és uszított ebekkel kapartatni a kővárak tövét. A kővárakkal jó lesz vigyázni, hadnagy!... Aki falat akar bontani, ne a fundamentumnál kezdje s fejére jól vigyázzon, mert könnyen ráomolhatik a kő...

A hadnagy marokra kapja a kelyhet s egyetlen nyelésre leönti torkán a hideg bort.

— Eredj, atyámfia. S ha reggel ott leszel a tiszaiakkal a misén, mikor a püspök úr felszenteli az új templomot, tudom, hogy okosat gondoltál az éjszaka. De ha nem lát-nám népedet az egyházban holnap, abból tudom majd azt is, hogy a kardot, akit csak azért szerettem volna oldalomon tudni, hogy a magyar nemzetségeket oltalmazzam véle, tiszai fejeken kell majd csorbítani.

— Meglássuk, uram — mondja rekedten a hadnagy s kifordul a sátor ajtaján.

És vasárnap reggel, mikor a püspök olvasni kezdte az új templom oltaránál az első misét, az Ur mögött ott térdelt cifra-szűrösen, szarvascsizmában, nyakában széles aranyláncsal Bors úr, a tiszai nemzetségek hadnagya.

A király pedig tenyerébe bocsájtván orcáját, imádkozott.

esupasz pás-
és a hangja

rok látni a
ezeket az
!! Érted-e,
népet, aki
csakánnyal
akarom...
d. A király
gat a had-
a.
lát, mint a
am az, amit
arja Isten.
arja. És ti,
a akaratom
agy. Tenu-
bad pástra
mplomba...

y tekintete
di révnél ?

a kicsiny
vő nyugo-

a szolgáló
kehelybe.
n nyúl az

besenyő ?

tőled. És
ál holnap
b templo-
gek szál-
ebekkel
várakkal
Aki falat
ál kezdje
n ráomol-

kelyhet s
deg bort.
ott leszel
püspök úr
m, hogy
nem lát-
p, abból
akit csak
tudni,
lmazzam
itani.
rekedten
n.

püspök
ránál az
elt cifra-
an széles
zetségek

án orcá-

libák

„Ma este nem gondoltam rád”

A társadalmi és közéleti nagyságok nevét, a színházi és művészvilág híres nevének fényképét állandóan láthatjuk a divatos strandoktól, fürdőhelyekről írt beszámolóinkban. A szépséges grófnő kedvenc strandjáról, fürdőruha-cso-dájáról, parafatalpú cipőjének színéről mindenki pontosan értesül. Tudjuk, hogy divat az egyszerű, vagy apró, tarkamintás kendő, a széleskeretű napszemüveg. Ritkán olvasunk azonban a különben igen nagy látogatottság-nak örvendő, talán nem is a főváros legelőkelőbb, legszebb fekvésű részein épült fürdőkről, uszodákról. Ahol keve-sebb költséggel éppen olyan csokoládébarnára sünek a strandlátogatók, mint a „felsőbb tízezer” divatos helyein.

Felkerestük a budai oldalon lévő egyik Duna-strandot. A Horthy Miklós híd budai hídfőjétől gyalog bizony elég távol van még a hús Duna-uszodás, pázsitos, homokos strandfürdő. A vendégek gyalog közlekednek a hepe-hupás úton, mert bizony még villamos, autóbusz sem jár itt. Amikor az összekötő vasúti hídhöz érünk, távol-ról tánc-zene hangjait hozza felénk a langyos budai szellő.

„Ma este nem gondoltam Rád”... recsegi a jazz. Az út szélén egy öreg néni a szemét között valami „kincset” keres. Messziről már látunk apró gyümölcsáros bódékat, amikor jól felpakkolt nők és férfiak között baktatunk az „ígéret földje” a hűsítő víz irányába a rekkendő melegben. Szemben velünk egy pöttömnyi mezítlábas kisfiú, szőke hajú kisleánnyal tipeg.

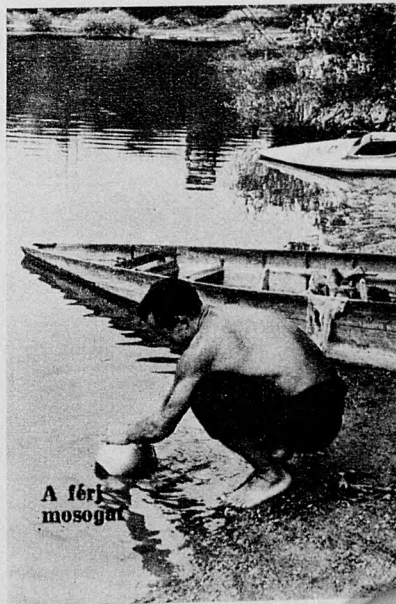
Az „Oz filmből” Dorothy énekének dallamát játsza a zene, amikor az uszoda bejáratához értünk. Filléres nap van, husz fillér a belépődíj. Két barátságos kutya: a hatalmas hozótos Tisza és egy guruló apró kőctömög: a pár hetes Duna fogad. A fatornác strandvendéglőjén őt fiatalember játsza a legújabb slágereket. Egyiküknek

még szmókingkabát is jutott. Barnára sült vállára terítve viseli. A mellette ülő fekete hajú fiú viszont szövénadrág-ban, ing nélkül dolgozik. Dél-előtt van. Ilyenkor magánszorgalomból gyakorolnak, hivatalosan délután és este van zene.

A zsúfolt strandon az utóbbi néhány év minden fajta any-gú és szabású fürdőruhája meg-található. Talán csak éppen a nagyon „modern” dolgokat nem viselik olyan sokan, mint a jól bevált kötött anyagból készült trikókat. Azonkívül ér-

Kitűnő a tiszorú

A férfi mosogató

Délibáb

Mindenki remekül mulat

dekes megfigyelni azt, hogy a legtöbb fürdővendég cipőben napozik. Az urak közül többen viszont „civil” ruhájukat csak részben vetik le a napozás, kártyázás alatt. Szövetnadrágban, de ing nélkül süttetik magukat a finom napsugárral. Szorgalmas tanulóra is akadunk egy mozigépész személyében, aki az eszperantó nyelvtitkait igyekszik elsajátítani. A fiatal feketehajú leány, Magda, viszont francia és angol könyvekkel együtt nyaral egy pokróc tetején. Az a csekélység, hogy „saját bevallása”-nak megfelelően egy árva szót sem ért az egészből, csöppet sem zavarja. A külföldi könyvek szerinte ugyanis roppant előkelő színben tüntetik fel a tulajdonost. Olvasmányok közül detektív regények és szelmes történetek viszik el a pálmát. Azok a legnépszerűbbek itt, az egész napra kiránduló fürdőző közönség között. Ennivalóról még otthon bőven gondoskodnak. Viszont olyan is van, aki a helyszínen főzi meg a finom ebédet. Paprika, zöldségfélék tisztítása, étel elkészítése a hölgyek, faapritás, edények mosogatása az urak munkakörébe tartozik. A gyerekek viszont jobban szeretik a vajás, zsíros, vagy lekváros kenyeret. Ahhoz ugyanis nem kell „szép nyugodtan” ülnök, futkározhatnak, játszhatnak.

22

Kényelmesebb is itt minden, mint a „hires” strandokon. Az uraknak nem kell reggel egy negyedórával korábban felkelni, hogy a borotválkozás néven ismert önkínzó művelettel idejére elkészüljenek. Ráér a strandon is. Esetleges „nézőközönség” ugyan kit zavar?

A strand első számú főkedvence Jenő, az úszómester. Daliás, szélesvállú férfi. A gyermekek minden „hecc”-ében szívesen résztvesz. Még női ruhában is hajlandó táncolni, ha a csöppségek úgy kívánják. Pedig úszólecke közben „nagyon” szigorú. Tekintély.

A tizennégy éves szőke hajú, zöld szemű Rózsika a strandkirálynő. Szeretnénk hölgy olvasóink részére a szépséges kisleány pontos adatairól beszámolni. Súlya saját bemondata szerint negyvenkilenc kiló. Magassága becslés szerint kb. 160 cm. Most hetedik elemista, jövőre

Egy kis testedzés

Jólesik az ebéd

varrást akar tanulni. Az édesapja villamoskalauz, de Rózsika megesküdtött, hogy sohasem „lóg”. Olyankor sem, ha az édesapjával véletlenül találkozik a villamoson.

Déliabá

es” strando-
rával koráb-
ert önkínzó
on is. Eset-

úszómester.
en „hecc”-
s hajlandó
g úszólecke

Rózsika a
részére a
olni. Súlya
Magassága
sta, jövőre

uz, de
vankor
villa-

ibál

Zenezóra táncolni is lehet. A „Táncolni tilos” táblát persze senkisé sem veszi komolyan. Hölgyeket mindenütt látni, sőt — ki hinné — még a vízben is. Egyszerűbb, könnyebben fészülhető hajviseletet hordanak a Belvárosban divatos loknis, csigás frizura-költemények helyett. Így nem kell félniök a víztől sem.

A sportrajongóknak tornaszerek, hinták is állnak rendelkezésükre. Futkározni, focgőcskát játszani is jól lehet. Van elég hely. Nagyszerű az is, hogy itt nyugodtan fürödhetnek, nem úgy mint sokfelé a szabad Dunában, ahol csak bizonyos „terepvizsgálat” után mernek az emberek úszni. A fürdés ugyanis tilos, sőt szigorúan büntetettik, pénzbüntetéssel. Brr ...

Ebédidő van. Hozzálatnak az emberek a hazuról hozott, vagy a helyszínen főtt ételekhez. Minket is megkínálnak finom babfőzeléssel. Megkőszönjük, megyünk hazafelé a távoli Pest irányában. Feletünk madarak húznak el, a Duna méltóságteljesen hőmpölyög messze ismeretlen cél felé. Egy asszony pedig nyafogó kislátatja :

— Gyere még egy kicsit, nem-sokára odaérünk a „Strandhoz” ...

Ligeti Mária

A strand
a földi
paradicsom

Pompás ez
a hűs
Dunavíz

Családi
idill

Tragédia a külvárosban

IRTA: MADOS GYÖRGY

A telehold lustán, kipuffadva és olyan alacsonyán lebegett a város fölött, mintha minden pillanatban rászakadni készülne. A hőség és csönd nekifeküdt a külteki bérházaknak, az égnekmeredő tűzfalak alján az üvegcserepeken villogott a holdfény, olykor ismeretlen neszekre felriadt és elinalt a szemétrakásokról egy-egy kóborkutya, de máskülönbön olyan csend volt, hogy a beépítetlenül tátongó telkeken át a gázlámpák sisterségét száz lépésről meg lehetett hallani.

Az ucca végén magányoskodó bérház első emeletén a szélső ablakban megjelent egy férfi és olyan lendülettel hajolt ki, hogy mellével szinte rázuhant a párkányra.

— Rendőr! — ordította teletorokkal s pillanatnyi szünet után ismét kiabálni kezdett, de most már türelmetlenül és dühösen.

A szomszéd ucca felől már zördült, kattant és csörömpölt a kard, egyre közelebb dobogott a kocsiút s mikor a rendőr odaérkezett

— Itt történt, itt a szomszédban

az omladozó vakolatú, hatalmas bérkaszárnya elé, szinte följélt. Az emeleti ablakból rádörrent a hang:

— Biztos úr! Hát maga nem hallotta? Maga nem látott semmit? Semmit? Itt valami irtózatos dolog történt, valakit megöltek, érti, valakit megöltek, most két perccel ezelőtt, talán éppen ebben a házban, vagy a szomszédban. Én jól hallottam, valaki *gyilkost* kiáltott.

A rendőr tévován nézett föl:

— Dehát hol, merre, s kit öltek meg? — kérdezte lihegve.

A felborzadt férfi idegesen kiabálni kezdett:

— Hol, merre, kit, mit tudom én! Közelről jött a hang, mondtam már, hogy talán ebből a házból, vagy a szomszédból. Valaki *gyilkost* kiáltott, háromszor is kiáltotta. Borzalmas volt a hang, a hátamon végigfutott tőle a hideg, még most is hasogatja a dobhátyámat.

A második emeletről hosszúszerű, füstölgő csibuk nyult ki az ablakon, utána kényelmesen, nagyon lassan félig kihajolt egy meggyötört arcú, asztmásan köhécselő, hálósapkás öregúr.

— Női hang volt, én is jól hallottam — mondta valami sivár, elkopott baritonhangon, aztán visszahúzódott és többé nem érdeklődött az események után.

A szomszéd ház földszintjén egy halálsápadt asszony szorongott a félig összecsukszott ablakszárnyak között és remegő ujjaival a vállára kapott kendőt gyötörte.

— Én revolverdörrenést is hallottam, iszonyú volt, megrázta az ablakot, iszonyú volt, — szipította — még most is reszketek, olyat dörrent, hogy felébredt rá a férjem is, pedig ő mélyen alszik, ő, teremő jó atyám, valami borzasztó vérontás történhetett!

A rézsút fekvő üres telek felől, amelyet nehéz homály borított, a derékig érő paréj között ingujjas, dúltarcú, rémültszemű férfi törte magát előre s mikor megállott a rendőr előtt, úgy vert a szíve, hogy minden szavának a fele a torkába fulladt:

Vegyten a mellényzsebben. A gyakorlati tudnivalók valóságos kincsesára ez a könyvecske, a házi illatszerkészítéstől a folttisztításig és bútorfényesítésig minden kérdésre választ kap e könyvből ügyes-bajos dolgában az olvasó. Kartonkötésben a könyv ára 70 fillér bérmentve, az összeg előzetes beküldése mellett. Megrendelhető Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám.

— Itt történt, itt a szomszédban, én jól hallottam. A gyilkos bevágta az ablakot is, úgy csörömpült az üveg, mintha magasról zuhogott volna. Azt is hallottam, mikor a kocsitön végigdobogott valaki, rémülten futott, de egyszerre csak elnyelte a csend a kopogását. Nyakamat tennem rá, hogy itt rejteződik a gyilkos, itt bujkál valamelyik telken és azt is hallja a gazember, amit mi beszélünk.

Köröskörül már kinyitottak minden ablakot és a borzas, kócos, rémüldöző fejek lemeredtek az uccára, a fülek feszült figyelemmel és remegő izgalommal ittak be minden szót, a szomszédok át és felkiabáltak egymásnak, nevek kerültek forgalomba, részegesnek, duhajnak, vérszomjasnak ismert férfiak nevei, akikről feltételezték, hogy itt állapokban konyhakéssel vagy revolverrel is készek elintézni a családi viszályt.

A rendőr a gázlámpa alatt állott. Körülötte már egész embergyűrű tolongott, hiányos öltözéru, pipázó, krákolgó házmesterek, a közelben levő ház állványai alól a szenzációra fölserkent napszámosok, de ott szorongott egy-két tátott szájú, kérdő tekintetű, elgyötört arcú asszony is, akik kezüket tördelték és mélységes részvételt aggódtak a meggyilkolt nő mártírsorsán.

A harmadik emeletről egy kemény hang lekiáltott:

— Biztosan az a gonosz Dulovics csinált valamit!

Ebben a pillanatban a kapu előtt félig ájultan felsikoltott egy nő:

— Akkor az én hugomat ölték meg! Az én hugomat, a kisebbik hugomat, mert ő a Dulovics felesége. Az a hóhérelkü ember már tegnap is fenyegette, részeg volt, mint a disznó, tegnap is, jaj, Istenem, csak most segíts! — zokogta elfulladva és szemében a rémület zöld fénye lobogott, sápadt arcára kivonaglott a belső győtrelem és látszott rajta, hogy már szinte maga előtt látja a vérbefagyott áldozatot.

Az ucca már tele volt emberrel és úgy nézett ki, mint a felvert méhkas.

A rendőr előtt, a gázlámpa alatt három férfi állott meg. Vastagtalpú, nehéz cipőt, ferdén vasalt kincstári nadrágot és kemény kalapot viseltek, az egyiknek a zsebére akasztva lógott a meggyfagot, a másik kettő ólomgömbfogantyús vaspálcát markolt át a hűsös, izmos, óriás tenyerével, de gyöngéden fogta, mint valami meleg asszonykezel.

— Mi történik itt? — kérdezte az egyik nem éppen hangsúlytalanul. A kemény szóra felriadt és elesenededett a lihegő, bámész, türelmetlen embersereg és sunyi alázatosságra billent fejjel, majdnem félénken nézett az öles termetű detektívekre, akiknek kegyetlenül hideg pillantása szinte szúrta a veséjüket.

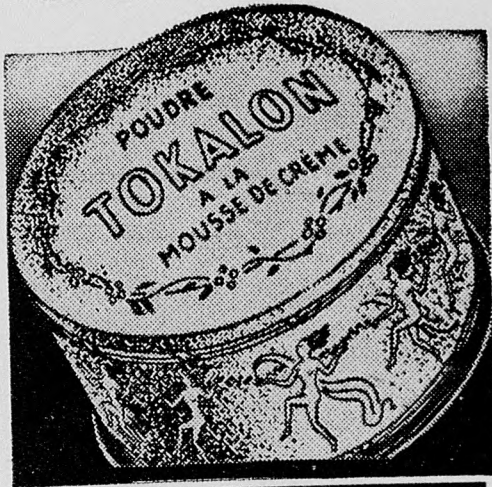
A rendőr töviről-hegyire elmagyarázott mindent a detektíveknek, akik pár szót váltottak egymással, kérdéseket tettek fel, pillanatokra elgondolkoztak, majd meg-

Elragadó új arcpuder fajta

gyönyörű arcszint biztosít

Sokszorta finomabb, mint régen, mert új, „légies”-nek nevezhető eljárás eredménye. Szinte láthatatlan az arcborón. Természetes, nem pedig kikészített benyomást kelt.

Egész nap megmarad az arcán — szélben és esőben is. Sőt, ha akár egész estén át a legnelegebb teremben táncol, nem fényesedik ki az orra, ha ezt a francia szabadalom szerinti krémhabos eljárással Magyarországon készült finom pudert helyesen használja. Tízféle legújabb, eredeti párisi színanyaggal készül itt — egy francia kozmetikus-specialista elgondolásai alapján. Mindezekkel a nagyszerű előnyökkel szolgál a TOKALON PUDER. Még ma próbálja ki és állapítsa meg tükrében, vajjon szebbnek, vonzóbbnak látszik-e?

állapították a nyomozás tervét és három irányban eltávoztak.

A tömeg újra körülvette a rendőrt, de akadtak, akik ellenállhatatlan kíváncsiság lázától gyötörve, a detektívek után somfordáltak.

— Biztosan Dulovics követett el valamit — jelentette ki most már bátran egy égőszemű és gyűlölködő tekintetű ember, akiről első pillanatra meglátszott, hogy azzal a bizonyos Dulovicsal engesztelhetetlen baráti viszonyban van.

A lámpa alatt egy asszony jelent meg

— Én Pintér Lacira gyanakszom, a szígyártóra, mert már a mult héten is kijelentette, hogy megmutatja a menyország kapuját az asszonynak — óvatoskodott elő gyanújával egy cingár, ravaszképű fiatalember, de tüstént el is tűnt a tömegben.

A lámpa alatt egy festett arcú asszony jelent meg és heves gesztusokkal kísérve mondta el a véleményét.

— Nem olyan nagy dolog az egész, csak a végzet érte utól azt a Dulovicsnét. Akármit beszélnek is, ő a hibás. Kibírhatalan természete volt, én egy percig sem türtem volna. Az a bolond jó ura meg esztendőkéig türt. Ómiatta szokott rá az italtra.

Ha megverte, mindig oka volt rá, én jól ismertem őket, de hát már hiába minden, megtörtént a baj, szegény asszony megbűnhődött — mondta nagyot sóhajtván, de a részvét meleg vonásait sehogy sem tudta rákényszeríteni az arcára.

De a tömeg azért mindig bizonytalanságban volt afelől, hogy melyik uccába, mely házba és kinek a lakásába képzelje az éjfél dráma színterét.

Voltak, akik a sarki fűszeres neve körül ólálkodtak és szaporán pislogtak a bolt lehúzott redőnye felé. Voltak, akik az uccabéli cipészt szerették volna megbilincselve látni, voltak, akik egy rabiátus természetű vasesztergályosra öltöztek a nyelvéket; mások az uccabéli pékmestert gyanúsították,

aki valami örökség miatt civakodott naponként a feleségével.

Minden rosszindulat, lesekdedő káröröm szemforgató részvét, elrejtett bosszú kitombolta magát s az őszintébbekből ellenállhatatlan erővel kirobbant az ellenségeskedés.

Csak a gázlámpa sistergett közömbösen a nyüzsgő tömeg felett.

Az égbolt keleten pirkadni kezdett és az első rózsaszínű csík körülshant a felhők szegélyén. Az ucca kövezete felett, a kókadózó poros, tikkadt fák lombjában megcsillant a harmat s lila, zöld és kék fényben tündökölték az ablaküvegek.

Az emberek arcán már a rejtelmes eset problémájának megoldása után rimánkodott az izgalom. Közben a rendőr notesze félig megtelt a tanuk nevével, a másik felére pedig a tragédia előzményeinek részleteit rögzítették le a kusza betűk.

Az ucca végén már feltűnt a detektívek fáradt alakja s amikor a gázlámpa alá visszaérkeztek, olyan csend lett, hogy a csukott ablakon át is lehallatszott a harmadik emeletről egy asztmás ember köhögése.

A detektívek a nyomozás eredményeképpen a következőket állapították meg:

1. A Napraforgó ucca 3. számú villa házmesternéje éjfélkor kijött az udvarra és harsány hangon többször a *Gyilkos* nevű kutyája után kiáltott, mert az, a messze nyúló kert végében a háznyulakait üldözte.
2. Ugyanezen időpontban az ucca végén levő üres telek előtt egy részeg sofőr autója felszaladt a járdára, nekirohant a szögletfalnak és a pneumatik robbanásszerű dörejével kipukkant.

Fenti eseményeket követően pár pillanat múlva a szőben levő ucca 6. számú bérháznak egyik harmadik emeleti ablakpárkányáról lebillent egy nagy virágcserep, rázuhant az alsó nyitott ablakra, amely leszakadt és az összezúzódtott ablak üvegcserépei szilánkokra csörentek szét a járda kövezetén.

Mikor a tömeg meghallotta, hogy milyen egyszerűen oldódott meg a fantasztikus hátterűnek képzelt tragédia, először megdöbbsent, majd hitetlenkedni, aztán bosszankodva és elégedetlenül oszladozni kezdett.

A tömeg „valódi tragédiát” szeretett volna, mert hiszen szenzáció nélkül nem szép az élet.

CIMSZERZŐK

jelentkezzenek egy rendkívül elterjedt és minden házban nélkülözhetetlen cikk Budapesten és vidéken való eladására. Ugyanolyan biztos vevőkhöz lesznek küldve. A tanulási idő alatt napidíjat kap. Ha szorgalommal van megáldva, hosszú időre biztosítja magát a rendes polgári megélhetést. Az ajánlkozó lehet nő is. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít eddigi foglalkozás, kor és vallás megjelölésével „Szívesen dolgozom” jelige alatt.

Pereg a Film

ANN SOTHERN
a Metrotól éves szerződést
kapott
(Metro felvétel)

napon-
áröröm
zú ki-
ellen-
nséges-

mbösen

t és az
felhők
a kóka-
illiant a
ndőköl-

es eset
kodott
te félig
felére
szleteit

ektívek
pa alá
hogy a
a har-
r köhő-

ménye-
k meg:
ú villa
udvarra
os nevű
messze
ülődzte.
a végén
autója
szöglet-
ű dőrej-

pillanat
bérház-
rkányá-
ázuhant
szakadt
epi szi-
vezetén.
milyen
asztikus
ör meg-
összan-
kezde-
szeretett
ül nem

rdedt és
n cikk
ra. Ugy-
aldve. A
szorga-
biztosítja
tést. Az
t e lap
lalkozás,
esen dol-

élibáb

A Hunniában „mindenki mást szeret“

A Hunnia filmgyárban Thury Lajos „Mindenki mást szeret” című regényének filmváltozata készül. Amikor a műterembe lépünk, a filmtörténet egyik hatásos jelenete kerül felvételeire. A színpad falusi vendéglő udvarát ábrázolja. Szemben kőből épített fves kapu, balra szalmafedeles istálló, jobb oldalon pedig virágdíszbe borult, oszlopos tornác határolja a vidéki kocsmá nyári

Déry Sári a „Mindenki mást szeret” című filmben

kerthelyiségét. Kis, kerek asztalok mellett vendégek ülnek, s a tarka vászonnal terített hosszú asztalnál nagy társaság mulat.

Arról van szó, hogy Uray Tivadar, a falusi körorvos, aki apostoli türelemmel szolgálja a magyar nép egészségének védelmét s fáradhatatlanul küzd az új, a jobb magyar falu megteremtése érdekében, orvosi pályafutása alatt most először, alaposan felöntött a garatra afölötti bánatában, hogy városi nevelésű szép, fiatal felesége elhagyta.

Szilágyi Szabó Eszter lép be az udvarba, zöldkeresztes nővér formaruhájában és az orvost egy beteg gyermekhez hívja, akit operálni kell. A részeg társaság a nővért hangos lármával fogadja.

— Sohse halunk meg! — kiáltozzák s gúnyosan kacagnak a remegő leány szemébe. A patikus észretér, feketét hozat, megítatja Urayt, aki csak ezután érti meg, hogy súlyos beteghez kell mennie.

— A gyermeknek negyven fokos láza van és a füle fáj, — ismétli a nővér s belekárolva emelgeti a hosszú pad közepén ülő Urayt, akit lassanként lábra áll, támolyog, nyomkodja a fejét s maga elé meredve, szakadozott, erőtlen hangon mondja:

— Operálni?... Középfülgyulladás?... Parancnthesis?... Megpróbálom!...

Közben felegyenesedik s két oldalról támogatva elhagyja a helyiséget.

— Nincsen „sminkelve”, — figyelmeztet *Mutolay Géza*, a film gyártásvezetője. — Arra törekszünk, hogy a regény életből mintázott alakjai természetes emberi

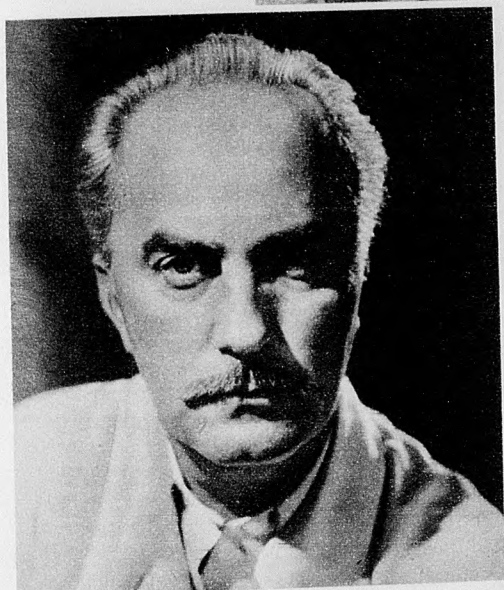
Szilágyi Szabó Eszter és Uray Tivadar, a „Mindenki mást szeret” főszereplői
(Inkey felvételek)

formájukban jelennek meg a vásznon.

— A műtermi belső felvételek után — folytatja Matolay — a külső felvételeket Isaszegen készítjük el, ahol már nem színészek statisztálnak, hanem a falu népe. A domb tetején épült 800 éves Árpád korabeli templomban nem pesti kórus, hanem az isaszegi gazdák és iparosok énekelnek a felvételek alkalmával. A falusiak díszes nép-

Szilágyi Szabó Eszter mint zöldkeresztes nővér Ungváry Gyuszi betegágya mellett

Uray Tivadar, a vidéki orvos

viseletben szerepelnek s a lovas jelenetek résztvevői már hetek óta gyakorolják a lovaglást.

— Szilágyi Szabó Eszter, a film egyik főszereplője, izig-vérig magyar színésznő — veszi át a szót Balogh Béla rendező. — A többi színészt is a regényben szereplő alakok karakteréhez mérve válogattuk ki. Maklár Zoltán okos magyar parasztot játszik. Peltes Ferenc tipikus segédjegyző, a divatosan öltözködő jószágigazgató Szegedi Szabó István, aki a Városi Színházban a husvétii passio-játékban Jézust alakította. Simon Marcsa az orvos házvezetőnője, Sitkey Irén

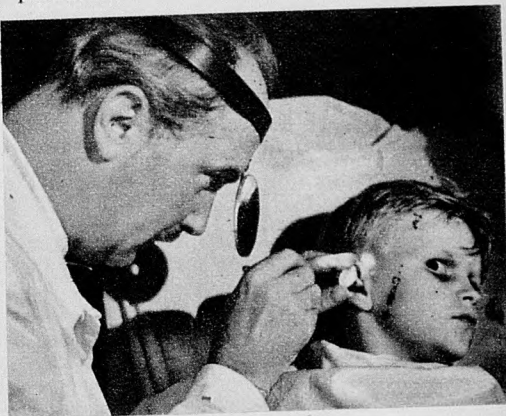
Délibáb

idős tanítónő, Harezos Irén amerikai filmszínésznő a szereposztás szerint.

— Érdekes jelenetek lesznek az isaszegi képek, mert a községben a regény meséje szerint hollywoodi színészek filmeznek. Az is érdekessége a filmnek, hogy a ruhákat Kokas Kata tervezte, a díszleteket pedig nővére, a kitűnő B. Kokas Klára. A kísérőzenét Fényes Szabolcs írta. Uray egy magyaros hangzású dalt, Déry Sári pedig néhány hangulatos sanzont énekel a filmben.

• — Felhívom a figyelmet Déry Sára, — mondja búcsúzóul a rendező, — aki az orvos kikapós feleségét alakítja. Mélyskálájú drámai szopránjával mély hatást fog kelteni. Ő az a fiatal, eleven, friss, új típusú színésznő, aki eddig hiányzott a magyar színpadokról.

Kállay István

Uray operál (Inkey felvételek)

Egy nő miatt

Egy hét alatt két olasz filmet mutattak be Budapesten. Bizonyára a Forum szellemes vigjátékának sikere okozta, hogy megtört az olasz filmek iránti idegenkedés s néhány nap múlva a második olasz produkció is műsorra került. A Tristan Bernard regényéből készült filmvázlat tulajdonképpen hőse a kisvárosi könyvesbolt özvegy tulajdonosnője, akinek szerepét az olaszok egyik legjobb színésznője, Emma Gramatica alakítja megrendítő hatással. Egy fiatalabb színésznő, Éva Maltiagletti, is bemutatkozik ebben a filmben a budapesti közönség előtt. Színtelen, hü, könnyelmű szép-asszonyt játszik, akibe az özvegy boltosné húszéves fia halálosan beleszeret. A fiatalember minden áron pénzt akar szerezni szerelmesének, az ismerl uszoráshoz fordul, s akkor tudja meg, hogy az is szerelmes a szép asszonyba. Szörnyű dráma történik ezután, amelyben az anyának vannak megható jelenetei. A film utolsó képét, a börtönlátogatást senki sem fogja elfelejteni. A fiú szerepét a markáns arcú Sergio Tofano, az uszorást pedig egy remek karakterszínész, Lamberto Picasso alakítja. A filmet a Royal Apollo mutatta be.

Newyorki házasság

Lilly Pons, a newyorki Metropolitan opera gyönyörű hangú koloraturszoprán énekesnője játssza a filmben a főszerepet, akit hanglegyezőről világszerte ismernek a zenekedvelők. Évekkel ezelőtt hallottuk utoljára hangosfilmen ezt a kivételes tehetséggel megáldott énekesnőt, aki most játékaival is közel férkőzik a nézők szívéhez. A filmtörténet egyébként jelentéktelen, de a nagy rutinnal megírt szövegkönyv s a derűs, kedélyes jelenetek megmentik a helyzetet és elfogadhatóvá teszik a filmet. Lilly Pons énekesnőt játszik, akit a négytagú zenekar faluról-falura, majd a newyorki külvárosi mulatókon át, az ellislandi deportáláson keresztül egészen a Metropolitan színpadáig kísér, s a film a címének megfelelően Newyorkban házassággal végződik. Az énekesnő többek

között a Kék Duna-keringő dzsezzesített változatát s a Sevillai borbély-ból Rosina áriáját is előadja a filmben, amelyet a Corso mutatott be.

A láthatatlan ember visszatér

H. G. Wells „Láthatatlan ember” című regényének filmváltozata annak idején közepesen felüli sikert aratott. Ennek mintegy folytatásaként az Universal új filmet készített, amelyben a gyilkosság miatt ártatlanul elítélt gazdag vállalkozó úgy menekül a gyilkosság elől, hogy orvos barátja beoltja a láthatatlanságot okozó szérummal, de annak ellenszerét nem tudja megtalálni s így a láthatatlan embert az a veszély fenyegeti, hogy megőrül. E kezdet után izgalmas bűnügyi dráma és szerelmi történet játszódik le, míg az elítélt ártatlansága kiderül s a végén az ellenszer nélkül is esodálatos körülmények között menekül meg a titokzatos méreg következményeinek hatása alól. Azok a jelenetek, amikor a láthatatlan ember a vérátömlesztés után a kórházban újonnan láthatóvá válik, a modern filmtéchnika bámulatos teljesítőképességét dicsérik. A film az Omnia filmszínházban került műsorra.

Bulldog Drummond titkos szolgálatban

Bulldog Drummond meszterdetektívnek sok kalandját láttuk már filmben. Az új kémdrámában fegyvercsempészekkel, rendőri besugókkal, hadifeltalálókkkal, politikai ügynökökkel, bérgyilkosokkal van dolga. A rohanó események sodrában revolver döbben, palota robban, repülőgép zuhan, villamosszék izzik, szól a jazz és csattan a csók. Egy fantasztikus találmány is szerepel a filmben, egy gépezet, amely a haladó repülőgép motorját le tudja állítani. A detektív szerepét John Lodge, a daliás amerikai színész játssza, akit a magyar közönség a „Csata” és a „Katja” című filmekből ismer. A kettős nő főszerepet Dorothy Mackwill alakítja. Rövid nyári szünet után ezzel a filmmel nyitott kapuit a Décsi filmszínház.

VEGYES HIRADÓ

Dankó Pista filmje

A lilafüredi filmhét vendégei, akiknek a Dankó Pista életéről szóló filmet bemutatták, nagy elismeréssel beszélnek erről az új magyar produkcióról. A Délibáb első oldalán a film két főszereplőjét, itt pedig a Dankó Pistát megszemélyesítő Jávor Pált abban a

hatalmas filmalkotás is. Ez a film nem a forgalomban levő ifjúsági regény nyomán készült, hanem eszelelménye felöleli az egész Robinson család életének teljes történetét.

Külföldi hírek

Nelson Eddy és Jeanette McDonald magyar vigjára

Hedy Lamarr (Metro felv.)

Paula Wessely

Jeanette MacDonald (Metro felvétel)

Jávor Pál Dankó Pista szerepében (Inkey foto)

jelenben mutatjuk, amikor a szerelmese arcképe előtt egy dallt szerz. A filmet a Mester-film készítette jelentékeny pénzáldozattal és gondos körültekintéssel, Kiss Miklós gyártásvezetésével. A szövegkönyvet Nagymihály Sándor írta, a zenét Sándor Jenő szerezte. A két nagy női szerepet Lukács Margit és Simor Erzsi játsszák.

Világsikerű RKO filmek a Hunnia filmköleszömben

A Hunnia filmköleszömb irodájába megérkezett a „Notre Damei toronyor” című RKO film, amely Charles Laughtonnal a címszerepben az elmúlt évben úgy Amerikában, mint az európai filmpiacokon a legnagyobb bevételt eredményezte.

Ugyancsak a Hunnia köleszömb hirtokában van a Robinson életéről készített

Fekete Ferenc, a Fox-híradó operatőrje. Nagy szerepe lesz a közép-európai híradószolgálat megszervezésében

tékban játszanak. A Metro ugyanis megvásárolta Vaszary János „Angyalt

vettem feleségül” című nagysikerű vigjátékának filmesítési jogát s a felvételeket Hollywoodban már meg is kezdték.

Hedy Lamarr új filmszerepe kedvéért levágatta válligérő szép fekete haját. A hollywoodi filmlapok szerint a népszerű színésznő új frizurájával még feltűnőbb szépség. A magyar közönség Hedy Lamarrt még látni fogja régi hajpiscetében az „Asszony és az orvos” című filmben, amelyben Spencer Tracy a partnere.

Ann Rutherford,

Nem is lehetett más mint színésznő: az apja egy jólismert tenorénekes volt, az anyja a film kezdeti korában játszott már vásznon és a nagybátyja híres Shakespeare-színész volt. Torontóban született Kanadában november 2-án. Apja ebben az időben a Metropolitan Opera tagja volt. Nagypapja dr Samuel Georges Rutherford az angol parlament tagja. Mikor Anna négy hónapos volt, szülei San-Franciscóba vitték. Itt négyéves korában lovagolni tanították és ebben az időben kedvenc könyve volt: Oz, a csodák csodája. Hamarosan gyermekszínész lesz és 11 éves korában szüleivel Los Angelesbe költözik.

az Újvilág kedvence

Itt végzi iskoláit s közben már a rádióban is szerepel. Ezután a *Metró*hoz szerződik és több sikeres kép után ő kapja meg a Hardy család filmsorozatában Polly szerepét. Szerepelt még a Budapesten is bemutatott „Négy lány fehérben” és a „Sziniiskola” című filmekben. Legutóbbi döntő nagy sikerét Mitchell „Elfujta a szél” című világhírű regényének filmváltozatában aratta. Egyike a legdivatosabb és legszebb amerikai film-színésznőknek, akinek testalkata is megfelel a majdnem hivatalosan előírt hollywoodi méreteknek: magassága öt láb és fél inch, súlya 110 font, szeme barna, haja sötét.

(Képeink Ann Rutherfordot a Metro filmjeiben ábrázolják)

apj
 a fi
 és
 vol
 ver
 pol
 Geó
 Mil
 Fra
 lov
 kec
 Ha
 kor

(Metro felvételek)

Ruth Hussey nemcsak szépségét, de ruháit és cipőit is maga gondozza

Robert Young feleségével, Bettyvel, Nat Pendleton Sandov nevű kutyájával reggelizik. Mindnyájan szerződött tagjai a Metronak

30

és női
elvez
lehet

Bő
 egész
 tössz
 egyet
 A né
 Toka
 den e
 szívj
 regge
 arcb
 TAL
 fehér
 sötét
 tiszta
 rövid
 Ol
 „Fér
 hogy
 kezd
 szem
 E la
 szer
 gálu

Dé

30 éves és öreg 40 éves és fiatal!

30 éves — Ránécek és szarkalábak, vékony rovátkák, petyhüdt izmok és mindez az arcbőrt tápláló fontos elemek elvesztésének, illetve a bőrápolás hiányának lehet a következménye.

Bőrsejteknek ez az új, értékes kivonata egészséges fiatal leány bőrének az életfontosságú elemeit kívánja pótolni. A wieni egyetem tanára, dr. Stejskal fedezte fel. A neve „Biocel” és a rózsaszínű bőrtápláló Tokalon krém tartalmazza. Használja minden este. Mialatt Ön alszik, arcbőre magába szívja a krém fontos alkotóelemeit. Minden reggel, felébredése után állapítsa meg, vajjon arcbőre tisztább, üdőbb, simább — FIA-TALABB lett-e. Napközben használjon fehér (nem zsíros) Tokalon krémet. A leg-sötétebb, legdurvább arcbőr is simává, tisztává és bárszonyosan lággyá válhatik rövid idő alatt, ha helyesen ápolják.

Olvassa el Mrs. M. D. következő levelét: „Férjem nem hitt szemének. Azt mondotta, hogy ez már szinte érthetetlen. Rovátkák és kezdődő ránécek esüfitették el homlokomat, szemem és szám környékét. Kifejezetten

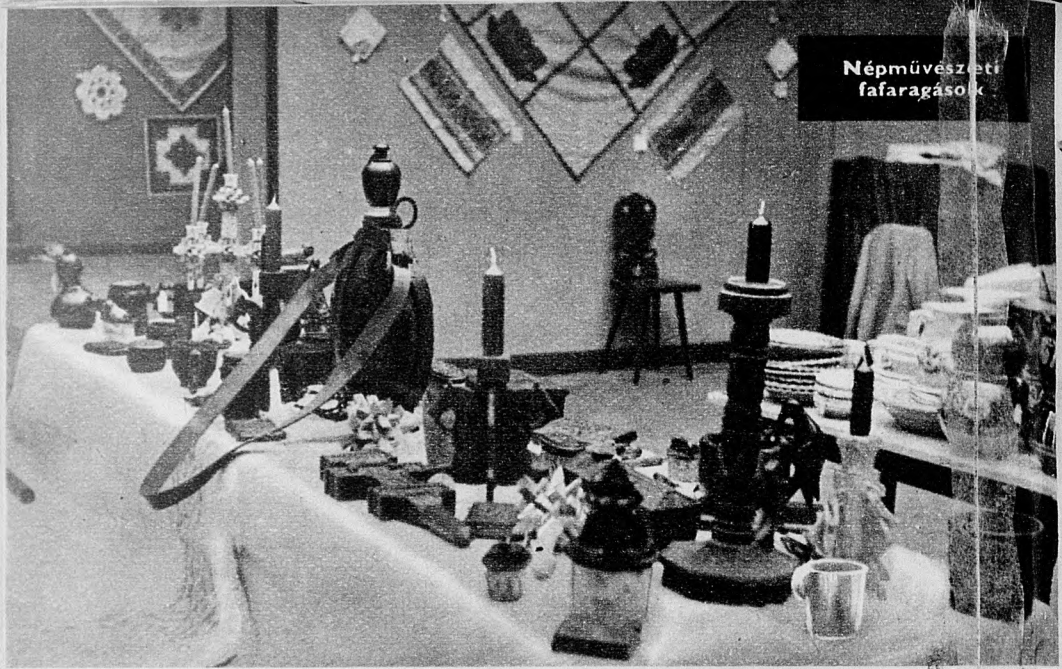

40 éves Ettől a rettegett kortól nem fél az a nő, aki állandóan ápolja arcbőrt és ezeknek a fontos elemeknek a pótlásáról is gondoskodik. Olvassa el egy híres orvosprofesszor fontos felfedezésének itt következő leírását — hogyan kell arcbőrt táplálnia, hogy fiatalabbnak lássék 40 éves korában is.

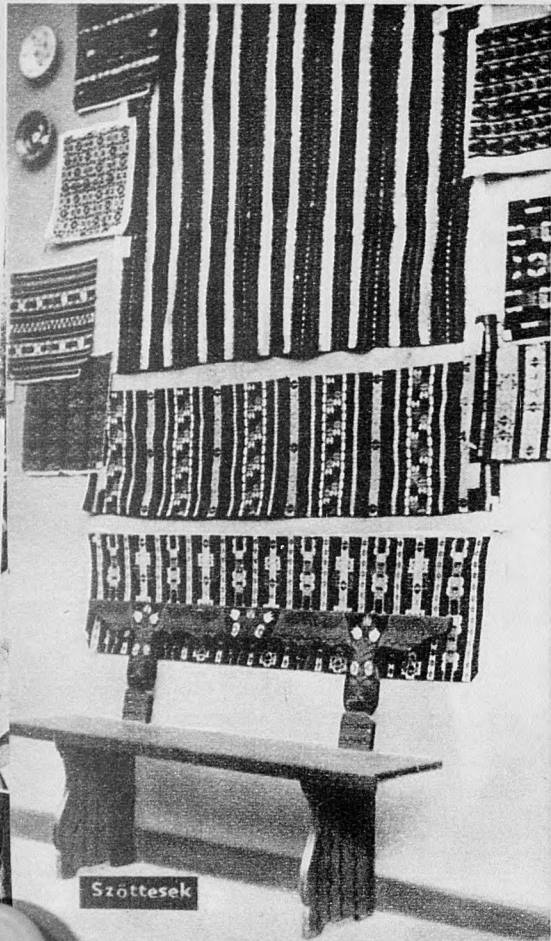
„középkorúnak” látszottam. Ma pedig összes barátom megesodálják világos, szinte fiatal leányos arczínemet. Mindnyájuknak azt ajánlom, hogy alkalmazzák a két bőrtápláló Tokalon krémet, mint ahogy én tettem.”

Ez az egyszerű, minden nap végzendő eljárás Önnél is eredményezheti, hogy **évekkel látszhatik fiatalabbnak**. Próbáljon szert tenni Ön is erre a csodálatos arczínre, amelyre bármelyik fiatal leány is büszke lehetne. Szerezzen be még ma mindkét Tokalon bőrtápláló krémből egy-egy tégellyel vagy tubussal: a fehér változatot nappalra, a rózsaszínűt éjjelre. Visszakapja pénzét, ha az utasítás szerinti használat nem hozná meg a joggal várható eredményt.

E lap minden olvasójának, aki P 1.— értékű bélyeget képviselőnknek, Panacea Gyógyszervezérszeti Rt. 15/K Osztály, Budapest, XIII, Lehel-utca 68. beküld, készséggel szolgálunk egy-egy próbatubus fehér és rózsaszínű Tokalon krémet, valamint néhány próbadarag Tokalon púdert tartalmazó ízléses kivitelű mintadobozzal.

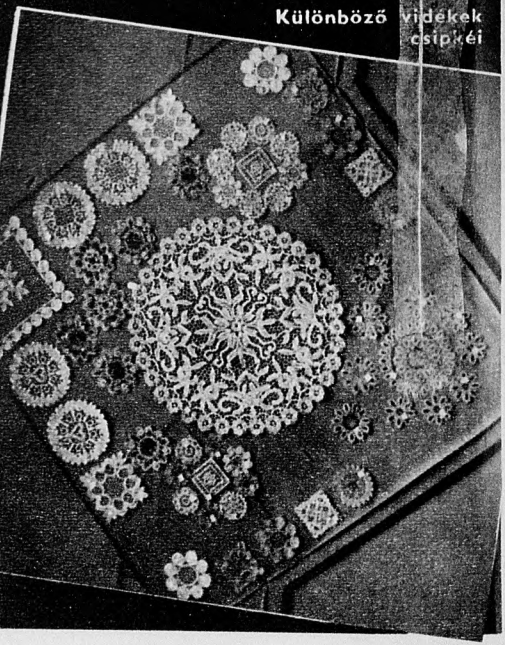
Népművészeti
fafaragások

Szöttések

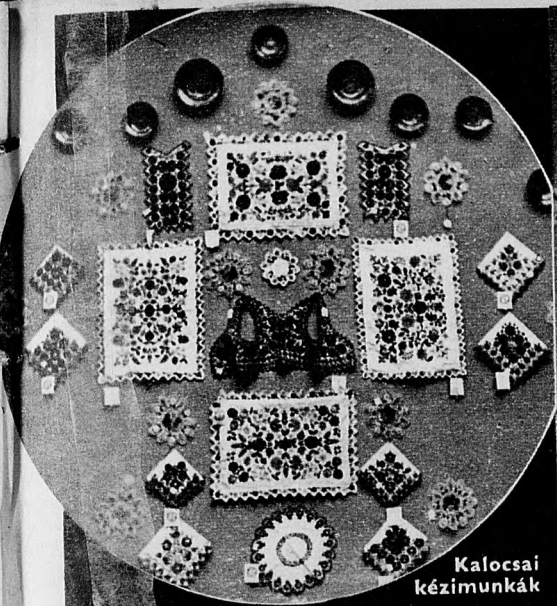
GYÖNGYÖSBOKRÉTÁSOK A NEMZETI SZALONBAN

Az Országos Magyar Bokréta Szövetség hétfőn nyitotta meg a Nemzeti Szalon termében Paulini Béla rendezésében nagy népművészeti kiállítását. A termek zsúfo-

Különböző vidékek
csiprei

lás
szl
lta
az
fig
ne
tel

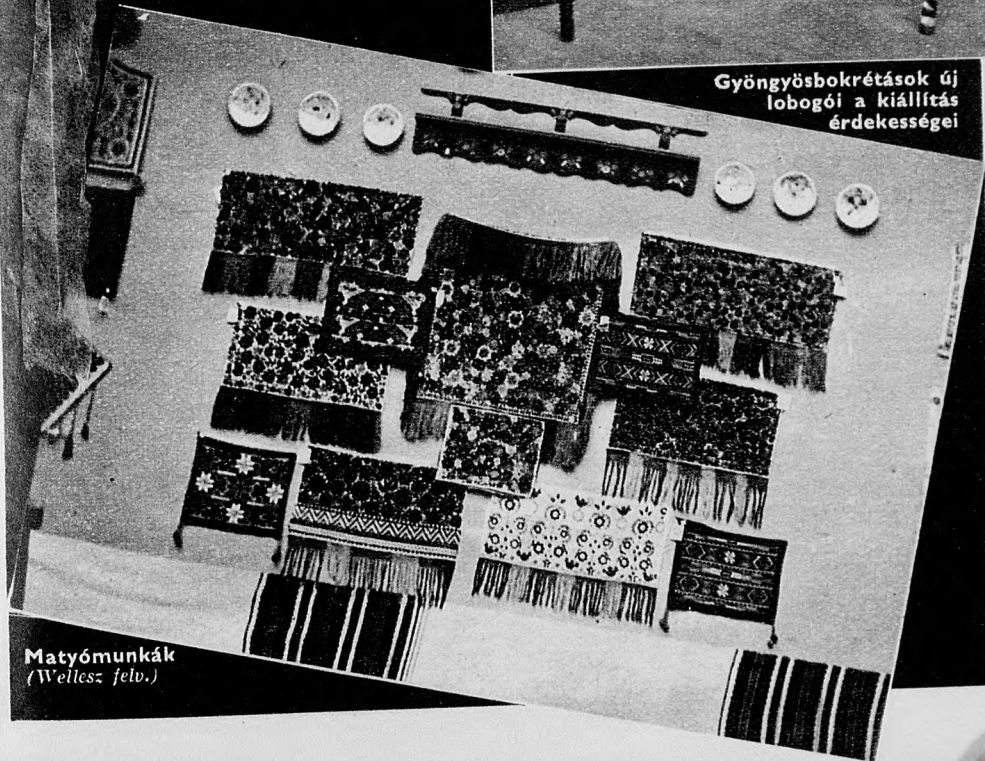

Kalocsai
kézimunkák

lásig megteltek a szebbnél szebb népi ké-
szítésű, művészi értékű dolgokkal. A kiál-
lítás látogatói mindent megtalálhatnak, amit
az igazi népi művészet termelt. Olvasóink
figyelmét felhívjuk a nagyszerűen sikerült,
nemzeti szempontból is egyedülállóan ér-
tekes kiállításra.

Gyöngyösbokrétások új
lobogói a kiállítás
érdekességei

Matyómunkák
(Wellesz felv.)

Kanikula

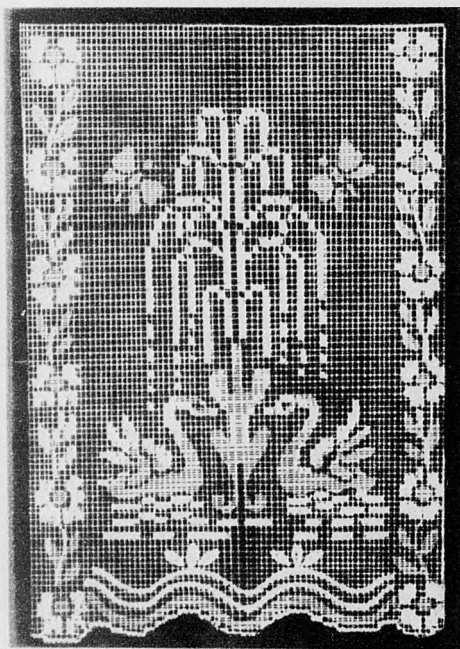
ÍRTA: TERESCSÉNYI GYÖRGY

Ebéd után, nyáron alig mozog valaki az én szülővárosomban. Csenedesek az uccák.

Úgy tetszik, mintha az égboltozat egyetlen szikrázó és roppant nagy ívezet volna. Egy káprázatos üvegbúra. Pönn, magasan, megfoghatatlan távol, de mégis az ívezet alatt a nap ragyog. Itt-ott, az azúrtenger felszínén apró nyári fellegek látszanak, rózsaszínnel kicsipkézett és lilával árnyékoltt alakzatok. Olyan egyformák ezek a felhők, egymáshoz olyan lehetetlenül hasonlítanak, hogyha láttukra el nem mosolyodna az ember,

MUTATVÁNY A PÁRISI DIVAT KÉZIMUNKARAJZAIBÓL

Az itt bemutatott kézimunka rajzát a PÁRISI DIVAT kiadóhivatala szállítja. A kiadóhivatal Budapest, VII. Dohány uca 12 szám alatt van. Mutatványszámot 20 fillér beküldése ellenében készséggel küld a kiadóhivatal. A Párisi Divat minden száma százakra menő kézimunka- és divatképet közöl. Egyes szám ára 60 fillér, kapható minden dohánytözsdeben és újságárusnál.

Igen szép tervezésű táblafüggöny. Dolgozzuk fillével, vagy horgolással, 154×103 kockából. Mérete 1/2 cm-es kockával készítve 77×51 cm. Leszámolható minta rsz. 1290, ára bérm. 68 fillér. Fenti ár csak az összeg előzetes beküldése mellett érvényes, mert az utánvétele küldés 75 fillérrel drágább. Kérjük, rendelésnél okvetlen hivatozzék erre a hirdetésre.

Még ma kérje a lapkézbesítőtől 10 fillérért a „Hatszázmillió ember harca” című kis művet

meg kellene döbbsennie. Egy púposabb és egy ellapult alacsonyabb dűdorodásból állanak, szélességükben egy kissé elnyúlnak s alul egyenesre vannak elsimítva. Olyanok, mint a tornás és kerekded cipők. Mozdulatlanok, mintha sülnének és pirulnának a végtelenség lángoló kemencéjében.

A sarkokon egy-egy bolt, kocsma, péküzlet. Egyik-másik házra ovális pléhtáblát szegeztek fel, vagy a járdára szögellőben pajzsot dugtak ki. Azokon a táblákon mesteremberek neve díszlik. „Varga János. Szabó.” „Kovács Péter. Asztalos.” „Szűcs István. Cipész.” Különös szeszélye a sorsnak, mert egyikük sem űzi a nevét jelentő mesterséget. Az én szülővárosomban alig található ilyen cégtábla: Kádár Antal. Kádármester, sem ilyen: Kerekes Lajos. Bognár. A Kis-ek hórihorgas, nyakigláb emberek s ismerek a Kistisza uccában egy Óriás Imre nevezetű ácsot, aki alig magasabb másfél méternél. Csöndes az ucca. Nyári dél van, hétköznap.

Az érverést-elállító melegben megbújok egy akác árnyéka alatt. Hosszú percek telnek el, amíg észreveszek egy-egy lomhán mozgó alakot. Messze, a járdavonalak mentén szinte szétfioszik és eltűnik a verőfényben haladó ember, kisingben, mezitláb iramodó gyermek, egy-egy luvarból ebédre megtérő szekér. Egy szekér, amint álomszerű haladásában felveri a kocsitú mély porát s a por lomhán felszáll, szétterül és álva marad a levegőben.

Ebéd után kettőre-háromra jár az idő. Aludni vonult mindenki. Csend van.

A sétatéri szobor (a város szíve ez a hely, kis poros park, ők úgy hívják: Sétatér!) érebeöntött méltóságával mereng maga elé II. Rákóczi Ferenc fejedelem ércépmása. Mint az állhatatosság, mint a makacs és örök következetesség szobra, páncélokban, csizmában, párduci bronzkacagány-szürben üli meg a toporzékolásában gutaütött csatamént. A fejedelem jobbkarja egy érebotot nyújt előre mereven. Előremutat vele egy kétemeletes házra. A ház oromzatán szecessziórózsák és gipszfolyondárok között egy sor betű villog kopott-aranyos hivalkodással.

Alföldi Gazdabank és Takarékpénztár.

Ugyan miért mutat arra, éppen arra a házra a fejedelem? Kinyújtott hadvezéri pálcája ugyan minő hadműveletet jelez? Mit akar abba az irányba parancsolni, mi az ott, mi várható abból az irányból? Kuruc-e, labanc-e? Ellenség-e, jóbarát-e?

Egy gömbakác árnyékában állok. Lihegve, kábultan, lecsukott szemmel. Csend van.

Ekkor messziről, érces, gyengén neszelő csikorgás üti meg a csendet. Felriadok. A

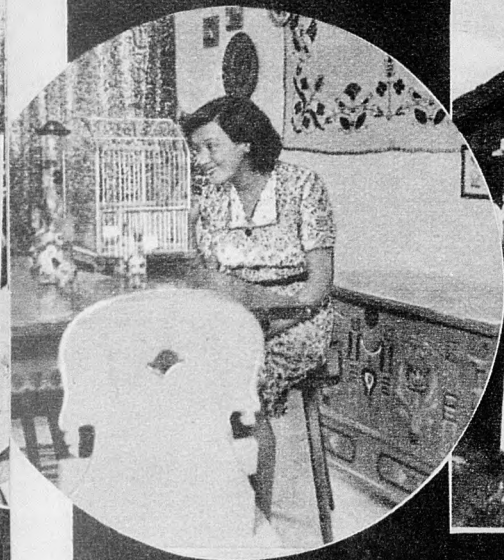
Művészek

Szörényi Éva
és keresztlánya ma-
gyar bútorok között

Tamás Ilonka, az Operaház tagja

Kiss Manyi torockói
szobájában kedven-
cével, Pipi papagájjal

Komár—Páger-
háaspár legújabb
szerzeménye:
magyaros vikendház

*magyaros
otthona*

kalocsai magyar szobájában

Szondy Biri népi izléssel berendezett halljában takarít

Magyar szoba Keresztessy Mária otthonában

Sereghy Andor, az Operettszínház igazgatója magyar nótát hallgat rádión magyar szobájában

ŐNAGYSÁGA, A M. KIR. POSTAKÉZBESITŐNŐ

Kackiásan félrecsapott egyensapkájához emeli a kezét és katonásan tiszteleg, amikor reggeli hatkor a keletinél ráköszöntök. Vállán a modern szíjas-pántos retikül helyett postástáska. Megy az elosztó hivatalba Budapest legújabb női munkása: Őnagysága, a m. kir. postakézbesítőnő.

Ember még alig van az uccán, amikor ők már mennek. Miért ilyen korán?

— Mert a kikézbesítendő anyag szétosztása több órát igénybe vesz és a kézbesítés már nyolc órakor kezdődik — mondja őnagysága Sipos Józsefné, szül. N. Mária postakézbesítőnő, akinek a férje szintén postás.

— Mióta van szolgálatban?

— Pontosan egy hete.

— Azelőtt mi volt?

— Asszony és háziasszony.

Érdekesen határozza meg ezt az egy-lényegű kétféle hivatást.

— No és nem nehéz ez?

— Kicsit. Kiszámították, hogy egy budapesti postakézbesítő naponta tizenöt kilométert gyalogol, harmincezret lép. Ez kissé sok. De meg lehet szokni. Jó memória is kell, a címek megjegyzésére.

— Mennyit dolgozik naponta?

— Össze-vissza tíz órát. A levélmennyiségtől függ.

— Miért nem hordanak egyenruhát?

— Hát ez hiba, de eddig még nem kaptunk. Pedig sokkal előnyösebb volna, ha a mindenféle női ruha tarkasága és sok esetben izléstelensége mellett a szolid egyenruha kiválna. Ott van például a női villamoskalauzok kényelmes és amellet izléses egyenruhája.

— Mit gondol, a női munka értéke kisebb, mint a férfié?

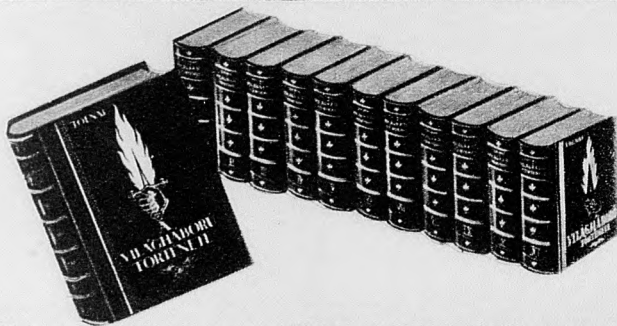
— Ahogy vesszük, itt például nem. Szívesen és ambícióval dolgozom és meg tudom állni a helyemet. És ha ügyesen osztjuk be az időt, akkor a családi élet sem látja kárát.

— A férje?

— Ő szintén postás. Mellette gyakoroltam be a munkát. Ő is kézbesít.

Negyedhétkor a versenyuccai bejáratnál tűnnek fel az egyensapkás postásnők. Érdekes, mind ismerik egymást. Hát persze, az egyhetes kollégaság alatt már összebarátkoztak. Katonásan és kecsesen üdvözlik egymást.

T. Balogh József.

Több mint 20 esztendő telt el a nagy világháború befejezése óta, de annak eseményei ma még jobban az érdeklődés homlokterében állanak, mint valaha!

TOLNAI:

A VILÁGHÁBORÚ TÖRTÉNETE

tizenkétkötetes, sok ezer képpel ékes könyvsorozata történelmi kutatások, diplomáciai feljegyzések, memoárok, hadvezéri naplók alapján készült.

Tolnai Világháború Történetét, amely 12 kötetből áll, kötetenként pompás díszes kötésben 3 pengő 50 fillér helyett 2 pengő 96 fillérért szállítjuk bérmertve, tehát a megtakarítás 12 kötetnél 6 pengő 48 fillér.

Egyszerre egy vagy több kötetet szállítunk a megfelelő vételár előzetes beküldése ellenében.

Megrendelhető Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Még ma kérje a lapkézbesítőtől 10 fillérért a „Hatszázmillió ember harca“ című kis művet

MAGYAR RÁDIÓMŰSOR

AUGUSZTUS 18-től 24-ig

VASÁRNAP

BUDAPEST I.

- 8.00: Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
 8.45: Hírek.
 10.00: Egyházi ének és szentbeszéd a helvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben dr. Eipel Mihály, pápai kamarás, váci püspöki titkár mondja. Énekel a templom énekkara Berg Ottó vezénylésével.
 11.15: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri evangélikus templomból. Prédikál dr. Varsányi Mátyás budavári lelkész.
 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
 12.30: A Melles Béla zenekar műsora. Vezényel Vincze Ottó.
 1. Sípóss Antal: Koncert-ábránd (zenekarra feldolgozta Vincze Ottó); 2. Kálmán Imre: Marica grófnő, részletek; 3. Ujváry József: Kártyák bércein, induló.
 1.00: „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő.
 1.45: Hírek.
 2.00: Hanglemezek. I. rész: Művészlemez. 1. Erkel: Bánk bán, bordon (Palló Imre); 2. Verdi: Falstaff, ária a III. felvonásból (Tóti dal Monte); 3. Wagner: Lohengrin, kettős a III. felvonásból (Angerer Margit és Picaver); 4. Hubay: 5. csárdajelenet (Hullámzó Balaton, hegedű: a szerző); 5. Giordano: André Chenier, ária az I. felvonásból (Giovanni Martinelli); 6. Saint-Saens: Sámson és Delila, ária a II. felvonásból (Anday Piroska); 7. Puccini: Bohémélet, kettős a IV. felvonásból (Gigli és de Luca); 8. Bartók: a) Este a székelyeknél; b) Medvetánc (zongora: a szerző). II. rész: Magyar operett részletek. 9. Huszka—Martos: Egyveleg a „Gül Baba” c. operettből (Szántó Gyula); 10. Lehár: a) Messze a nagy erdő; b) Volt, nincs, fene bánja — a „Cigányszerelem” c. operettből (Sándor Anna); 11. Kacsóh Pongrác: Ábránd a „János vitéz” c. daljátékából (Mária Terézia I. honvédegyalgezed zenekara, vez. Fígedy Sándor); 12. Lehár: Eva, kettős (Szabó Lujza és Szedő Miklós dr.); 13. Vincze Zsigmond—Kulinnyi: Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország (Laurisán Lajos).
 3.00: 1. „A mezel közös düllütak.” Weber Lajos dr. miniszteri tanácsos előadása. 2. „A kertészet jelentősége ha-

zánkban.” Dr. Schandl László miniszteri osztálytanácsos előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.

3.45: Bura Sándor cigányzenekara.

4.30: „Honvédségünk mint népevelő.” Irta Saád Ferenc dr. (Felolvasás.) Közművelődési előadássorozat.

5.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

5.15: Szalónötös. 1. Losonczy Dezső: Rapszódia; 2. Thern Károly: Dal szöveg nélkül; 3. Székely Imre: Furulyás; 4. Lehár: Táncsvit; 5. Losonczy Dezső: Angolkeringő és fox.

5.45: „A magyar lobogó története.” Irta Váczy Péter dr. egy. magántanár.

6.15: A Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos, Közreműködik Gémes Irén (hárfa).

7.15: Hírek magyar és román nyelven.

7.25: Nagykovácsy Ilona énekel zongorakísérettel.

7.50: Sporteredmények.

7.55: „Bajnoki vér.” A magyar vitézség dalai és költeményei. Közreműködik Palló Imre dr., az Operaház tagja és Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja.

8.55: „Petőfi Borjádón.” Bodnár Jenő előadása.

9.15: Lóversenyeredmények.

9.25: Dohnányi: Szimfonikus percek. Előadja a Queen's Hall-zenekar, vez. Wood. Hanglemezek.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

10.10: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.20: Magyar tánclemezek.

12.05: Hírek.

7.25 Nagykovácsy Ilona (Rozgonyi felv.)

BUDAPEST II.

11—12.00: Hanglemezek.

12.05—12.35: Levente rádió-félóra. 1. Szózat (hanglemezek); 2. „Gondolatok Szent István királyról”. Vitéz Major István előadása; 3. Szent István énekek (hanglemezek); 4. „Szent István legendák” (Borsos Miklós előadása); 5. Himnusz, Rákóczi induló (hanglemezekről).

3.05—3.40: A Beszkárt Budai Főműhelyének Dalegyesülete. Vezényel ifj. Lányi Ernő. 1. Kodály: Ének Szent Istvánhoz; 2. Bartók: Senkim a világon; b) Ne menj el; c) Megyek rózsám; d) Csatákba indultam; 3. Palmgren: a) Álom, álom; b) Hazatérés; 4. a) Hildor Lundvik: Őszi lomb; b) ifj. Lányi Ernő: Dúdoló; 5. Halmos László: Parasztdalok.

5.50: Szalónötös. 1. Rózsavölgyi Márk: Ugrós; 2. Székely Imre: Lakodalmi tánc; 3. Poldini: Keringőző baba; 4. Fridl Frigyes: Tangó; 5. Sándor Jenő: Álmodó Tiszapart; 6. Lehár: Pikanteriák, keringő.

7.30: „A röntgensugár felfedezése.” Hady Antal dr. előadása.

8.00: Hírek, lóversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.

8.25: Zenekari művek hanglemezeiről. 1. Beethoven: István király, nyitány (bécsi filharmonikusok, vez. Heger); 2. Liszt: Mazeppa, szimfonikus költemény (Odeon szimfonikus zenekar, vez. Knappertsbusch); 3. Kodály: Galántai táncok (berlini filharmonikusok, vez. Sabata).

9.10: „Emberek és kövek a XIII. kerületben.” Jeszenszky Sándor dr. előadása.

9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

8.00—9.00: Azonos Budapest I. műsorával. (8.45-kor hírek.)

9.00: Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Szent Erzsébet székelyegyházból.

10.15: Evangélikus istentisztelet a kassai evangélikus templomból.

11.15: Hírek, heti beszámoló, műsorismertetés.

11.35: „Az Árpádházi szent királyok.” Költemények és hanglemezek.

12.05—12.35: Levente-félóra. Átvétel Budapest II.-ről.

Kb. 12.35—éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertzen, 32.88 méterrel. Középeurópai időszámítás szerinti éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

H É T F Ő

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Lehár: Lyuk, lyuk, induló (Hunyadi János 9. honvédszalógezered zenekara, vez. Fricsay Ferenc); 2. Lanner: A kérők, keringő (bécsi Bohém-zenekar); 3. Profant István: Fel a Kárpátokig, induló (Mária Terézia 1. honvédszalógezered zenekara, vez. Pongrácz Géza); 4. Urbach: Per aspera ad astra, induló (Nagy fúvószenekar); 5. Kádas György: Irt a babám, csárdás (Cselényi); 6. Pécsi József: Egyesült erővel, induló (József nádor 2. honvédszalógezered zenekara, vez. Seregi Artúr).
 10.00: Hírek.
 10.20: „Szent István-heti ünnepek Pesten 1884-ben.” Felolvasás.
 10.45: „Negyvenéves érettségi találkozó.” Irt R. Vozáry Gyula. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 11.20: „Családvédelmi nagygyűlés.” Közvetítés a pesti Vármegyeház díszterméből. Beszél Budinszky Sándor.
 12.00: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Országos Postászenekar. Dezényel Eödrögh János. 1. Vezény György: Gyöngykaláris, ábránd; 2. Kovács B.: Melódikus impresszió; 3. Fricsay Richard: Mezel virágok, egyveleg; 4. Barta-Polgár: Kaszinó-csárdás; 5. Lehár: Vig özvegy, operett-egyveleg; 6. Eödrögh János: Kis szvit; 7. Bánáti-Buchner Antal: Tarantella.
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
 1.30: A rádlió szalózenekara. 1. Albini: Trenk báró, nyitány; 2. Szirmai Albert: Operettreszletek; 3. Strauss János: Tavasz hangok, keringő; 4. Nagy Frigyes: Tiroli tánc; 5. Pongrácz Zoltán: Verbunkos szvit; 6. Poldini: Mese.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 4.15: „A régi jó Gvadányi.”

- Irt Kemény Gábor dr. Felolvasás.
 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Budanovits Mária, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 1. Dohnányi: Szóvödál a „Vajda tornya” c. operából; 2. Kodály: Őrsz dala a „Háry János” c. daljátékból; 3. Huszka: Bujdokolva járok; 4. Hubay: Könynyek; 5. Kaesöh Pongrácz: Késő ősz van; 6. Lavotta Rezső: Rég volt; 7. Noseda Károly: Piros rózsák; 8. Koudela Géza: Magyar Miatyánk.
 5.40: „Kial festas Hungarlando Sanktan Stefanon?” (Miért ünnepli Magyarország Szent Istvánt?) Erdei Ferenc dr pápai kamarás, c. rk. egyetemi tanár eszperantónyelvű előadása. Hanglemezekkel.
 6.00: Weidinger Ede szalózenekara játszik.
 6.50: „Mikes Lajos emlékezete.” Mikes Margit előadása. A versket Rajczy Lajos mondja el.
 7.15: Hírek magyar és román nyelven.
 7.25: Erdélyi dalok. Horti Lajos magyar nótákat énekel, kíséri Csorba Dezső cigányzenekara. Dalok: Hűzd rá cigány (Kubányi gyűjtése); Issekutz: Öreg székely (Jékey V. verse); Már én többet nem kaszálok; Erdő-erdő-erdő; Kizöldült az erdő; Kádár Ferke; Ninesen párja a faluban Kerekes Andrásnak; Kun László: A brassói, a brassói; Luby M.: a) Kiskereki betyárcsárda; b) Az éjszaka be szépet álmodtam; A muzsnai hegyek alatt; Práter: Ott ahol a Maros vize...
 8.10: Az Operaház zenekara. Vezényel Dohnányi Ernő.

Dohnányi Ernő

- Liszt-hangverseny. Közreműködik Dohnányi Ernő (zongora), Nagypál László, az Operaház tagja és énekegyüttes. 1. Faust-szimfónia; 2. Fantázia zongorára és zenekarra.
 9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 10.10: Hangképek a Szent István-Kupa labdarúgó mérkőzésről. Közvetítés az Elektromos sporttelepről. Beszélő Legendy József dr.
 10.30: A Chappy-zenekar játszik.
 11.00: Hírek német, olasz angol, francia és eszperantó nyelven.
 11.25: A Rajkózenekar muzsikál.
 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 5.40—5.55: Weidinger Ede szalózenekara játszik. Dostal: Gyémántok és gyöngyök, egyveleg.
 7.30: Gézy Fazekas Klára zongorázik.
 8.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 8.25: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál.
 9.25: „A szentfőgy városa.” Keöpe Viktor előadása.
 10.15: Időjárásjelentés.
 KASSA (259.1 m.)
 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)
 11.05: „Képek II. Rákóczi Ferenc szülőházából.” Vasskó Béla előadása.
 11.20: Hanglemezek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.
 3.25: Szlovák hallgatóknak: „Szent István király ünnepe.” Vartovszky Emil előadása.
 3.40: Hanglemezek. Magyar nóták.
 4.15—6.50: Azonos Budapest I. műsorával.
 6.50—7.15: Peschkó Zoltán orgonál a kassai evangélikus templomból. 1. Gárdonyi: a) A-dur preludium; b) Karácsonyi bölcsődal. 2. Liszt: Preludium és fuga „Bach” nevére.
 7.15—éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.
 RÖVIDHULLÁMU MŰSOR
 A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méter. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

A SZENT ISTVÁN-HETI ÜNNEPSÉGEK és előadások legnagyobb része a rádió keresztül eljut azokhoz is, akik személyesen nem vehetnek részt ezen az évenként megismétlődő, nemzetünk lelkiének legmélyéről fakadó megmozduláson. A magyar Rádió igazgatósága hatalmas kerettel készül kiragadni a Szent István-heti ünnepek kiemelkedőbb, fontosabb, érdekesebb mozzanatait. Igaz, hogy az ünnepek rendezői is mindent megtettek a közös ügy érdekében s

így aránylag nem is lesz olyan nagyon nehéz a Rádió munkája. Lesz elég közvetíthető anyag. Reméljük, hogy a kiválógtatás kényes munkájában elsősorban a vidéki hallgatóság érdekeit tartják szem előtt, mert a pesti közönségnek nagyobb részt alkalmá lesz a személyes megjelésre. Tudjuk, hogy nincs könnyű dolga a Rádió urainak, viszont az ilyen nagy feladatok megoldása nemzeti érdek, amely megkívánja a munka teljességét.

K E D D

BUDAPEST I.

- 8.00: Szózat. Hírek.
 8.30: A Szent István-napi körmenet közvetítése. Beszél Jandik József dr. Utána: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentmisét dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás mondja. A szentbeszédet mise közben dr. Meszlényi Zoltán sinopei c. püspök mondja. Közreműködik a templom ének- és zenekara Sugár Viktor vezényletével. Előadásra kerül: Sugár Viktor: Harsonajelek; Ah, hol vagy magyarok... Éneklő Harangozó János. Koudela Géza: Szent István-napi változások. Demény Dezső: Szegedi mise. A magánzólamokat éneklő: Szabó Ilonka, Thury Gizella, Harangozó János, Hetényi Kálmán. Boldogasszony Anyánk, éneklő Horváth László; Erkel Ferenc: Himnusz. Orgonál Várhelyi Antal.
 12.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
 12.30: „De palatio S. Stephani regis Strigoniensis.” (Szent István király esztergomi palotája.) Dr. Lepold Antal kanonok latinnyelvű előadása.
 12.40: Zenés őrsekváltás és tüzene a királyi palota udvarában. Beszél Budinszky Sándor.
 1.20: „Szent István intelmel hához és hozzánk.” Baranyai Jusztin dr. egyetemi tanár előadása. Közreműködik a budavári koronázó főtemplom női kara. Vezényel Várhelyi Antal. Orgonál Laczkovich János dr. Ah! Hol vagy magyarok... Oh, dicsőséges szent Jobbkéz. Részben hangfelvétel.
 1.45: Hírek.
 2.00: Hanglemezek. I. rész: Művészlemezek. 1. Liszt: Prelüdek, szimfónikus költemény (amsterdami Concertgebouw zenekara, vez. Mengelberg); 2. Erkel: Bánk bán — Hazám, hazám, ária (Halmos János); 3. Hubay: A cremonai hegedűs — Madárdal (Szabó Lujza); 4. Zsolt Nándor: Szitakötők (hegedű: Zathureczky Ede); 5. Poldini: Farsangi lakodalom — Kálmán Diák dala (Halmos János); 6. Dohányi: II. fétel a Rurallia Hungaricá-ból (londoni szimfónikusok, vez. a szerző). II. rész: Székelyföldi dalok (Kodály Zoltán feldolgozása). 7. Katona vagyok én (Székelyhidy Ferenc); 8. Rossz feleség (Basillides Mária); 9. Ahol én elmegyek (Palló Imre); 10. Zöld erdőben (Medgyasszay Vilma); 11. Kitrákkoty mese

- (Én elmentem a vásárra, Basillides Mária); 12. a) Kít kéne elvenni. b) Apró alma (Palló Imre); 13. Tücsöklakodalom (Medgyasszay Vilma)
 3.00: „Erdélyi népdalok.” Veres Sándor előadása néprajzi hanglemezekkel.
 3.30: A honvédelmi minisztérium II. sz. regősesoportjának műsora. Tagjai: Köblös József, Szóts D. Péter; Tarnay Béla (ének) és Sárvary János (tárogató). Zongorán kísér Karácsonyi István.
 3.50: „Az Árpádok virágokertje.” Versek. Elmondja Schalkház Lipót.
 4.05: A Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
 5.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Liszt: Angelus. Előadja a Szentgyörgyi vonósnegyes. Tagjai: Szentgyörgyi László; Dömötör Tibor; Kocsis László és Hütter Pál. Hangfelvétel.
 5.25: „Pusztaszer.” Deér József dr. egyetemi tanár előadása.
 5.50: Nagy Izabella és Cselényi József magyar nótákat énekel. Kísér Oláh Kálmán cigányzenekara.
 6.50: Hangképek a Szent István-nap sporteredményeiről. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.
 7.15: Hírek magyar és román nyelven.
 7.25: „Zarándoklás a Szent Király nyomában.” Beszél Révay József dr. Hangfelvétel.
 8.10: Sport- és löversenyeredmények.
 8.20: „A hüllomos királyfi.” Színmű három felvonásban. Irta Kállay Miklós. Rendező Németh Antal dr. Személyek: István király — Somlay Artúr; Gizella királyné — Zala Karola; Imre királyfi — Apáti Imre; Vazul — Kiss Ferenc; Ilona — Simor Erzsé; Szirind táltos — Bihary József; Urkund, Imre királyfi palotása — Szabó Sándor; Gecső, várnagy — Ujlaky László; Csanád, ispán, Marosvár kapitánya — Bodnár Jenő; Gellért püspök — Toronyi Imre; Jadviga —

Pluhár István
(MFI felv.)

6.50

- Mészáros Ági; Péter — Kovács Károly; Chrisaphios, görög követ — Baló Elemér; Nikoforios, görög szerzetes — Major Tamás; Anasztáz püspök — Boray Lajos; Keve, csatlós — Tompa Béla; Konrád, zarándok — Onody Ákos; Menekülő — Matány Antal; Poroszló — Szőke Sándor.
 9.40: Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 10.10: A Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. 1. Sulyok Imre: Hol vagy István király? — ünnepi zene; 2. Járai István: Pásztortűzek a holdas éjszakában; 3. Ország-h Tivadar: Apróságok vonószenekarra. Bemutató.
 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 11.20: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál.
 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 11.15—12.15: A Rendőrzenekar játszik. Vezényel Szöllösy Ferenc. 1. Pécsi József; Petőfi, nyitány; 2. Szöllösy Ferenc: Az 1848—49-i szabadságharc zenegyöngyei; 3. Sándor Jenő: Részletek a „Halvány sárga rózska c. operettből”; 4. Kálmán Imre: Egyveleg a „Cirkuszhercegnő” c. operettből.
 5.50: Ruszin féléra. „Szent István.” Niszkács László előadása. Majd hanglemezek.
 7.30: „A korona és a kereszt harcosa.” Szitnyai Jenő előadása.
 8.00: Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 8.25: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
 9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 8.00—12.00: Azonos Budapest I. műsorával. (8.45-kor hírek.)
 12.00: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.20—1.20: Azonos Budapest I. műsorával.
 1.20—2.30: A 21-ik honvédegyezred zenekarának műsora, vezényel Hadányi Antal. 1. Ah, hol vagy magyarok...; 2. Kéler: Rákóczi nyitány; 3. Strauss János: Kék Duna keringő; 4. Fricsay: Czinka Panna; 5. Leopold: Hungária, egyveleg; 6. Kövér: Régi nóták, egyveleg; 7. Bachó: Árpád apánk.
 1.45: Hírek Budapest I.-ről.
 2.30—éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HATÁ hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méter. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

SZERDA

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00: Hírek.
 10.20: „A zászló.” Irta Csabay Jenő. Felolvasás.
 10.45: „Régi nyári divatok.” Irta Szluha Lili. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Galánffy Lajos zongorázik, Sallak Pál énekel zongorakísérettel. 1. Bartók: a) Magyar népdalok a „Gyermekeknek” c. szvitből; b) Régi magyar táncdalok (Galánffy); 2. Tarnay: a) Harmonia; b) Ó, mért oly későn (Sallak); 3. Kodály: a) Méditation; b) Esik eső; c) Székely nóta (Galánffy); 4. a) Lavotta: Valahol messze (Sallak); 5. Dohnányi: Gavotte és musette (Galánffy); 6. a) Székács Aladár: Rég elhúzták az estéli harangot; b) Csiky: Bankodás; c) Kacsóh: Katicám (Sallak); 7. Delibes—Dohnányi: Coppélia-kerिंगő (Galánffy). Közben:
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
 1.30: Illiczky László szalonzenekeara. 1. Járai István: Karnevál, keringő; 2. E. Fischer: Az Alpoktól délre, szvit; 3. Szucsich: Magyar rapszódia; 4. Sas László: Havajl keringő; 5. Kemény Egon: Magyar díszpalotás; 6. Polgár Tibor: Gondolatdál; 7. Részletek Illiczky—Körössy: Aranykalász c. operettjéből.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Arfolyamhírek, plaél árak, élelmiszerárak.
 4.15: „Kaszim gyűrűje.” Har-sányi Gizzi meseje.
 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Kedvelt hanglemezek.
 6.00: „Az utolsó erdélyi állam-érfi.” Tolnai Gábor előadása Teleki Mihályról. Felolvasás.
 6.30: Országh Tivadar hegedül zongorakísérettel. 1. Kodály: Adagio; 2. Bartók—Gertler: Szonatina; 3. Dohnányi: Andante rubato all zingaresea; 4.

Hubay: 12. csárdajelenet; 5. Országh: 1., 2. magyar tánc. 7.00: Külügyi negyedóra.

7.15: Hírek magyar és román nyelven.

7.25: „Szülőföldem.” Illyés Gyula előadása.

7.50: „A három Erkel.” Rádió-ábránd. Erkel Ferenc, Erkel Gyula és Erkel Elek népszim-műveiben előforduló dallamok felhasználásával szerezte, a cigányzenekari részeket össze-állította, a zenekart és a Forrai-kamarakórust vezényli Zakál Dénes. Közreműködik Tamás Ilonka, Koréh Endre, Laurisín Lajos, Udvardy Tibor, az Operaház tagjai és Gáspár La-jos cigányzenekara. Rendező a. Balogh Pál.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

10.10: Heinemann Sándor táne-zenekara játszik.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.10: Magyar nóták hang-lemezről. 1. Feketeszárú cse-resznye, népdal (Koréh Endre); 2. Magyarádi Jenő: Ami-kor a fénylő kék szemembe nézek (Kalmár Pál); 3. Szau-csek István: Megérett a repace (Szigeti József, Cselényi Jó-zsef); 4. Bodrogi Zsigmond: Ha úgy látok falumbellől (Thur-zó Nagy verse, Szende Ferenc); 5. Farkas Jenő: Eltörtött az ezüsthangú tilinkóm (Korányi Miklós verse, Mindszenty Ist-ván); 6. Magyar Imre: Baj van, nagy baj (Dalos Nagy Károly verse, Kalmár Pál); 7. a) Radics Béla: Megállók a keresztútnál (Farkas I. verse); b) Thegze-Gerber: Kék a szemed (Cselényi József); 8. Sándor Jenő: Nem kell pénz a boldogsághoz (Orbán Sán-dor); 9. a) Házunk előtt men-nek el a huszárok; b) Sárza

Sallak Pál
(Párisi foto)

12.10

EGYIK OLVASÓNK ÍRJA: „Sokszor érthet-tennek tartjuk, hogy a helyszíni közvetítések olyan témakörrel foglalkoznak, mely a hallgató-ság többségét nem érdekli. Nemzeti érdek a gaz-dasági és ipari termelés, azonban a sok efajta közvetítés kissé unalmas. Elismerjük, hogy a Rádiónak elsősorban nemzetnevelő céljai vannak,

viszont arról sem szabadna megfeledkezni a Rádió vezetőségének, hogy szórakozni is akar a hall-gatóság. Nem lehetne megoldani úgy a dolgot, hogy Budapest II. adja túlnyomórésben az ilyen közvetítéseket? Így azután könnyen segíthetünk a bajon, ha szórakozni akarunk. Köszönettel egy Délibáb-olvasó, régi rádióhallgató.”

lovam, sárga csengő rajta; c) Ez illik, illik, illik, csárdá-sok (Palló Imre dr); 10. Mur-gács: Szent György napján (Agyagfalvi-Hegyi verse, (Palló Imre); 11. Révffy Lajos: Hogyha ír majd édesanyám (László Imre); 12. Thegze-Gerber: Gyalogút, kocsitűt (Szondy verse, Kalmár Pál). 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.30—7.00: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

7.30: Beresényi Irén és Gáspár Ilona cimbalomkettőse.

8.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

8.25: „Skóciai szent Margit.” Irta Maller Sándor dr. Felolva-sás.

8.50: A székesfővárosi Tűzoltó-zenekar. Vezényel Magyar László Dénes. 1. Pécsi József: Tempó, induló; 2. Kéler Béla: Rákóczi nyitány; 3. Huszka: Lili bárónő, operett-egyveleg; 4. Kalmán Imre: Csárdáskirálynő, keringő; 5. Magyar László Dénes: Tűz-oltó induló.

9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)

11.05: „A család és iskola kap-csolata.” Kőhegyi Imre elő-adása.

11.25: Hanglemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Hanglemezek.

4.15—5.15: Azonos Budapest I. műsorával.

5.15: A szlovák ifjúságnak: „Magyarország és Erdély.” Pásztor János dr előadása.

5.30: Vidám zenés egyveleg. Közreműködnek: Sunda Pi-roska (ének); Hernádméni pengelősök (gitáregyüttes) és Martineskó János (szájharmo-nika).

6.00—6.30: A földművelésügyi mi-nisztérium mezőgazdasági elő-adásának átvétele Budapest II.-ről.

7.00—éjjel 12.15: Azonos Buda-pest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 mé-teren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

CSÜTÖRTÖK

BUDAPEST I.

- 6.40: **Ébresztő.** Torna.
 7.00: **Hírek.** Közlemények. Éterrend. **Hanglemezek:** 1. Császár—Bachó: Kunok, induló (Mária Terézia 1. honvédszalógezenred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 2. Lanner: Udvari bál táncok, keringő (berlini filharmonikusok, vez. Wilhelm Grosz); 3. a) Hideg szél; b) Sárga a csikóm; c) A gözösnék hat kereke; d) Debreceeni kaszárnya, katonanóták (énekli a honvéd cserkész őrs-vezetői kar); 4. Várhalmi János: Nagyvárad hadapródo-
 dok, induló (Mária Terézia 1. honvédszalógezenred zenekara, vez. Pongrácz Géza); 5. Rác Pál: Nem ütök a jó-gaszt agyon; b) Andor Károly: Lenn a falu végén; c) Dankó: Egy cica, két cica, csárdások (Magyar Imre cigányzenekara); 6. Kraul Antal: Recece, induló (Mária Terézia 1. honvédszalógezenred zenekara, vez. Fígedy Sándor).
 10.00: **Hírek.**
 10.20: „Ideál.” Szemere György elbeszélése. Felolvasás.
 10.45: „A magyar parasztház jövője.” Vörösmathy Kálmán iparügyi miniszteri főmérnök előadása.
 11.10: **Nemzetközi vízjelző-szolgálat.**
 12.00: **Harangzó. Himnusz.** Időjárásjelentés.
 12.10: **Hanglemezek.** 1. Beethoven: Fidélio, nyitány (B. B. C. szimfónikus zenekar, vez. Bruno Walter); 2. Weber: A bűvös vadász — Max áriája (Franz Völker); 3. Donizetti: Linda di Chamounix, ária (Toti dal Monte); 4. Haydn: Három német tánc (berlini filharmonikusok, vez. Kleiber); 5. Bellini: Az alvajáró, negyes az I. felvonásból (Gentile, Borgioli, Pedroni és Mannarini); 6. Verdi: Don Carlos, ária (Heinrich Schlusnus); 7. Bizet: Carmen — Seguidilla (Anday Piroska); 8. Wagner: Walkürök — Szerelmi kettős (Gota Ljunberg és Walter Widdop); 9. Noszkowski: Elégikus polonaise, szimfónikus tánc (varsói filharmonikusok, vez. Fitelberg); 10. Puccini: Tosca, ária az I. felvonásból (Anton Dermola); 11. D'Albert: Hegyek alján,

- kettős (Margarete Däumer és Gerhard Hüsch).
 12.40: **Hírek.**
 1.20: **Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.**
 1.35: **Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.**
 2.30: **Hírek.**
 2.45: **Műsorismertetés.**
 3.00: **Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.**
 4.15: **Ruszin hallgatónak.** „Lehetőségek az ipari és kereskedelmi szakmában.” Román István előadása. Majd hanglemezek.
 4.45: **Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.**
 5.00: **Hírek szlovák és ruszin nyelven.**
 5.15: „Trianoi tárgyalások: Erdélyi fejezete.” Bratianu Párizsban. Czákó István dr. előadása.
 5.45: „Az asszony és a muzsika.” Toronyai Rigó Csaba előadása. Közreműködik Senyenyi Szabó Ilus (ének) zongorakísérettel.
 6.15: **Erdélyi József verseiből előad Kulesár Irma.**
 6.30: **A rádó szalózenekara.**
 7.15: **Hírek magyar és román nyelven.**
 7.25: „Szegény gyermekekért dolgozik az Egyesült Női Tábor.” Közvetítés a szaboles-megyei Napkor községből. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
 7.50: „Szép magyar novella.”
 1. A hópehely; 2. A csonttorkú ember. Gárdonyi Géza elbeszéléseit felolvassa Fejér József dr.

8.15: **Hangképek a Telefonhírmondó Emlékkönyvéből.** Összeállította Jenőffy Jenő és Harmath Géza. Közreműködik Medgyaszay Vilma, Farkas Ilonka, Filótás Lili, Ferenczy

Filótás Lili
(Mészöly felv.)

8.15

A „STATISZTIKAI LEXIKON”-BAN érdekes adatokat olvashatunk a rádióról. Az adatokat természetesen már másfél év előtt lezárták, így csak az 1938. évre vonatkoznak. 1938-ban összesen 7981 előadást közvetített a rádió. A közvetítések 40 százaléka szórakoztató zene volt, 35.9 százaléka szórakoztató és tudományos előadás, 13.6 százaléka hangverseny, 3 százaléka színházi

közvetítés, 3.7 százaléka helyszíni riport és 1.7 százaléka külföldről átvett közvetítés.

BIZONYOSAN SOKAN ÖRÜLNEK majd az anguszta 27-re tervezett helyszíni közvetítéseknek. A közvetítés egy híres vadászterületről lesz „Erdei nádi világ Karapancsán”-címmel.

Károly, Latabár Kálmán, Kishonti József, Polgár Géza, Rexa Dezső és a rádió szalózenekara Bertha István vezényletével. Rendező Kiszely Gyula.

- 9.40: **Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.**
 10.10: **Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál.**
 11.00: **Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.**
 11.25: **Hanglemezek Géczy Barnabás zenekarának műsorából.**
 12.15: **Hírek.**

BUDAPEST II.

- 4.15—4.45: **Szórakoztató hanglemezek.** 1. Egyveleg Strauss János operettjéből (berlini áll. opera zenekara, vez. Lutze); 2. Lehár: Cigányszerelem, részletek (Hildegard Erdmann és Walter Ecsy, énekkarral).
 7.30: **A Magyarországi Munkásdalegyletek Szövetsége képviselőletében a Budafoki Munkás Dalkör.** Vezényel Kézdi Krén Géza. 1. Halmos László: a) Hajdútánc; b) Csángótánc; 2. Péter Ádám: Andulka, lengyel táncdal; 3. Niggli: Elenka, bolgár táncdal; 4. Gric Halling, norvég táncdal; 5. Borodin: Gavallérok szerenádjá; 6. a) Veres Sándor: Bár csak mindig így volna; b) Magyar szvit; 7. Zöld Károly: Január, február.
 8.00: **Hírek, ügétőversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.**
 8.25: **Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.**
 9.15: „Egy fehér és egy fekete színművész.” Ditrói Mór előadása.
 9.45: **Időjárásjelentés.**

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00: **Azonos Budapest I. műsorával.** (10-kor hírek.)
 11.05: „Körutazás olasz földön: Firenze.” Rédeky Marianne előadása.
 11.25: **Hanglemezek.**
 11.40: **Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.**
 12.00—3.25: **Azonos Budapest I. műsorával.**
 3.25: **Kedvelt hanglemezek.**
 4.15—éjjel 12.15: **Azonos Budapest I. műsorával.**

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívőjeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Rádió hall-
 dolgot,
 z ilyen
 hetünk
 el egy

ibáb

Délibáb

PÉNTEK

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek. 1. Fricsay Richárd: A Mária Terézia 1. honvédegyalozred indulója (Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vez. a szerző); 2. Sándor Jenő: Vadvirágos erdő szélén, csárdás (Kalmár Pál); 3. Vaeskarzs: Feltámadás, induló (katonazenekar); 4. Pécsi József: Pandurok, induló (Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vez. Pongrácz Géza); 5. Komzák Károly: Badeni lányok, keringő (bécsi Bohém-zenekar); 6. Lehár: Losonci induló (Hunyadi János 9. honvédegyalozred zenekara, vez. Fricsay Ferenc).
10.00: Hírek.
10.20: „Kárpátaljai emlékek.” Egy vidéki színes naplójából. Irta Bahnhidy László. Felolvasás.
10.45: „A mai világválság és a szív.” Irta Kellner Dániel dr. Felolvasás.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10: Balalajkazenekar.
12.40: Hírek.
1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
1.30: A 15. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Borsay: Tábóri élet, induló; 2. Újváry József: Harmatos rózsza, keringő; 3. Grówald Ernő: Hangulatképek; 4. Seregi Artur: Az én nőim, egyveleg; 5. Pécsi József: Ünnepély a háremben.
2.30: Hírek.
2.45: Műsorismertetés.
3.00: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
4.15: „Közép-Amerika hat állama.” Irta Wehner Józsefné. Felolvasás.
4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15: Orosz Júlia, az operaház tagja Tarnay-dalokat énekel. Zongorán kíséri Pongrácz László.
5.45: „Éjjeli verszívók.” Dr Makara György előadása.
6.15: A rádió szalónzenekara.

1. Strauss János: Cigánybáró, nyitány; 2. Lehár: Paesirta, egyveleg; 3. Budai Dénes: Éjjeli dal, tangó; 4. Huszka: Nemtudomka, operettrezletek. Közben:
6.40: Sportközlemények.
7.15: Hírek magyar és román nyelven.
7.25: „Igyál, betyár, mülk a nyár.” Irta Villant Rezső. Felolvasás. Közreműködik Orbán Sándor és Sárközi Gyula cigányzenekara.
8.10: Beethoven-hangverseny. Az Operaház zenekarát vezényli Dohnányi Ernő. Közreműködik Zathureczky Ede (hegedű). 1. Szimfónia; 2. Hegedűverseny.
9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
10.10: A rádió szalónzenekara. 1. Strauss Oszkár: Varázs-keringő, nyitány; 2. Stolz Róbert: Bűsű a szerelemtől, dal; 3. Gebhardt Rio: Exotikus bölesódal; 4. Lehár: Giuditta, részlet; 5. Grieg: A tavaszhoz, dal; 6. Szűcs János: a) Ivonne tánca; b) Tangószereplő; 7. Niemann: Modern táncszvit.
11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
11.20: Kiss Lajos elgányszalónzenekara muzsikál.
12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 7.30: „Napoleon legldősebb nővére Olaszországban.” Sz. Nagy Lenke előadása.
8.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
8.25: Szórakoztató hanglemek. 1. Lehár: A mosoly országa, előjáték (berlini áll. opera zenekara, vezényel Hansgeorg Ottó); 2. Masi: Madonna, olasz dal (Carlo Buti); 3. Kreisler:

Orosz Julia (Vajda M. Pál felv.)
5.15

- Szép rozmarin (hegedű Geyer Stefi); 4. Borchert—Baumann: Német dal (Erna Sack); 5. Strauss János: Császárkeringő (berlini filharmonikusok, vez. Erich Kleiber); 6. Kóky István: Sose vagyok józan (Kalmár Pál); 7. Moszkovszkij: Szerenád (fűttségző Guido Gialdini); 8. Oh, hogyan is lehet... — német dal (Comedian Harmonists); 9. Frank: Este a Traunsee-n, idill (Odeon citeragyűttes orgonával és harangokkal); 10. Manén: A csempészek, katalán dal (Celesto Sarobe); 11. Baer—Caesar—Schuster: Havváji kék ég, keringő (orgona); Lew White, gitár és marimbakísérettel); 12. Márkus Alfred—Keller: Elsirom én az egész világnak, dal (Neményi Lili); 13. Gershwin: Lady be good, slow (Paul Whiteman zenekara); 14. Doelle: Keringő, kettős (Anny Ondra és Hans Söhner); 15. Charlie Kunz jazzzongoraegyveleg; 16. Fries Károly: Ugy váltalak (Szécsényi verse, Fekete Pál); 16. Amerikai quickstep, egyveleg (Ballyhooligans zenekar).
9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)
11.05: „Bethlen Gábor lakodalmá Kassán.” Vértés József előadása.
11.20: Hanglemek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.
3.25: Hanglemek. I. rész: Zenekari művek. II. rész: Géczy Barnabás zenekara keringőket játszik, Rosita Serrano spanyol dalokat énekel.
4.15—5.15: Azonos Budapest I. műsorával.
5.15: Danyi Ferdinánd gondolkázik zongorakísérettel. 1. Tartini: Adagio cantabile; 2. Granados: Andalus; 3. Popper Dávid: Vito; 4. Chopin: Nocturno; 5. Camargo: Motto perpetuo; 6. Fauré: a) Melodia; b) Papillan.
5.45—éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.
RÖVIDHULLÁMU MŰSOR
A HATÁ hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertzuson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

ÉRDEKES KÉRVÉNYT KAPOTT A RÁDIÓ IGAZGATÓSÁGA az amatőr tangóharmonikásoktól. A tangóharmonikások 3064 aláírással arra kéri a Rádió vezetőségét, hogy hetenként állítsanak be a műsorba tangóharmonika számokat. Közöljük a levél egy részletét: „Az Ó aláírásukat hozom el a Rádió Igazgatósága elé, melyben grófnőtől és miniszteri osztályfőnöktől a gyárak munkásságán keresztül a dunántúli kis falu nép-

tanítójaig mind-mind a 3064-en reménykedve várják a magyar Rádiótól, hogy hetenként legalább egyszer megszólaljon mikrofonon keresztül az új hangszer, az orgona unokája, a zongorabillentyűs harmonika.”

A Rádió igazgatósága megígérte, hogy nem zárkózik el a gyakoribb tangóharmonika közvetítéstől.

SZOMBAT

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Értendő. Hanglemezek. 1. Hackel László: Horthy István induló (rendőrzeneke, vez. Szöllőssy Ferenc); 2. a) Kossuth Lajos azt üzenté; b) Csinom Palkó; c) Édesanyám, ha bejön Égerbe; d) Jaj de jó a huszárnak, katonanóták (honvéd cserkész őrsvezetői kar); 3. Ruzszió Nándor: vitéz Endre László lövésztinduló (Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vez. Pongrácz Géza); 4. Kramer: Keringő (Kramer és szőlőstái); 5. a) Ritka búza, ritka árpa; b) Piros, piros, piros; c) Ég a kunyhó, csárdások (Veres Lajos cigányzenekara); 6. Kraul Antal: Nagy Lajos király, induló (Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vez. Figedy Sándor).
 10.00: Hírek.
 10.20: „Gróf Széchenyi Ferenc a nápolyi udvarban.” Irta Morlin Adorján dr. Felolvasás.
 10.45: „Mit nézzünk meg?” A mitológiai jelenetekkel díszített kémlékeket a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Erdélyi Gizella dr. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10: Lakatos Flóris és fia cigányzenekara. Közben:
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.
 1.30: Hanglemezek. 1. Cimaro-sa: Titkos házasság, nyitány (berlini filharmonikusok, vez. Leo Blech); 2. Sztrojanovits Jenő: Ninon, bordal (Csóka Béla); 3. Chopin: D-dur mazurka (zongora: Paderewski); 4. Bianchini: Ninna-Nanna, velencei dal (Tófi dal Monte); 5. Goldmark: Háztífcsók, a III. felv. előjátéka (bécsi filharmonikusok, vez. Clemens Krauss); 6. Huszka: Két veréb (Beőthy László verse), dal: Szántó Gyula); 7. Kreisler: Polichinelle szerenáda (hegedű: a szerző); 8. Alta-Bracchi: Ne menj el, olasz dal (Myriam Ferretti); 9. a) Kondorosi eszárda mellett; b) Legyen úgy mint régen volt (tárogató: Vidák Béla); 10.

Flessburg—Geisler: Nagy keringőgyeveg (ének: Gretl Slezák, Flessburg, kísér ének-együttes és zenekar); 11. Gilbert: Márta, spanyol dal (Gigli); 12. Hager—Ring: A madár és a szaxofón (fütty: Margaret McKee); 13. Hubay: Minek turbékoltok, dal (Nagy Margit); 14. Erkel: Hunyadi László, induló (Hunyadi János 9. honvédegyalozred zenekara, vez. Fricsay Ferenc).

- 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 4.10: „Ifjúsági rádió.” „Dalozzenés barangolás Székelyországban.” Kilián Zoltán beszélgetése gyermekszereplőkkel.
 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Rádióposta.
 5.45: A rádió szalózenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködik Zsögön Lenke (ének). Közben kb.
 6.10: „Este a faluban.” Közvetítés a szabolcsmegyei Gáva községből. Beszél Budinszky Sándor.
 6.45: „A 18. századi telepítések és az ország népei.” Szabó István dr előadása.
 7.15: Hírek magyar és román nyelven.
 7.25: Liszt-művek. Közvetítés a budavári koronázó főtemplomból. Közreműködik Marjay Erzsébet (ének), Gémes Irén (hárfá), B. Fehér Miklós (hegedű), a koronázó főtemplom női kara, dr Laczkovich János és Várhelyi Antal (orgona és vezénylés). 1. XXIII. zsoltár: Az Ur őriző pásztorom (szopránzó, hárfá

és orgona); 2. „O salutaris hostia” (női kar, orgona); 3. CX XVII. zsoltár: „A babiloni vízeknél” (szopránzó, hegedű, hárfá, női kar, orgona).
 8.10: Lóversenyeredmények.

- 8.20: Az Újságírónap közvetítése az Angol Parkból: „Egy éjszaka Ósbudavárban.” Irta: Kőváry Gyula.
 9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 10.10: Suki Tóni cigányzenekara muzsikál.
 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 11.20: Magyar és külföldi tánclemezek.
 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 6.15—6.45: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főlőrája.
 7.15: Vidák József cigányzenekara.
 8.00: Hírek, lóversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.
 8.25: Kamarazene hanglemezről. 1. Haydn: Esz-dur vonós-négyes (előadja a Pro Arte vonós-négyes); 2. Händel—Halvorsen: Passacaglia (hegedű és mélyhegedűkettős. Előadja Albert Sammons és Lionel Tertis); 3. Mozart: F-dur oboanégyes (kamara-együttes).
 9.10: „Kertheny Károly író és kalandor.” Kósa János dr előadása.
 9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek).
 11.05: „Vidám furcsaságok.” Köves Károly előadása.
 11.25: Hanglemezek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.00—kb. 6.15: Azonos Budapest I. műsorával.
 6.15—6.45: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről.
 6.45—éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Kőváry Gyula
(Rozgonyi felv.)

8.20

ÖRÖMMEL ÁLLAPÍJTUK MEG, hogy az elmúlt vasárnap műsora lényegesen jobb volt, mint a megelőzőké. Bárcsak így maradna Vasárnap mindenkinék több ideje van a legtöbb hallgató igényesebb, mert pihenés közben jól szeretne szórakozni.

A REGGELI HANGLEMEZEK már teljesen hozzátartoznak a rádióhallgatók napkezdéséhez. A napi munka előtt jólesik egy kis vérpezsdítő, hangulatot ébresztő zene. Különösen a cserkész őrsvezetők énekkarának magyar nótái tetszenek. Kedvesek, vidámak, magyarok, az embernek szinte „masírozás”-ra lendül a lába, mikor ezeket a jótorkú fiúkat hallja.

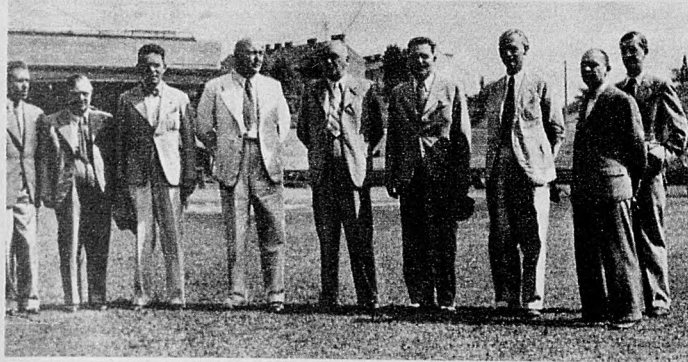
A HÉT SPORTJA

Az Elektromos labdarugói hatalmas küzdelemben 2:1 (0:1) arányban legyőzték az Újpest együttesét a „Szent István Kupá”-ért folyó esti mérkőzésen

Veszélyben az újpestiek kapuja az Elektromos—Újpest mérkőzésen. Sziklai kapus örlőzéssel hárít el egy veszélyes Elektromos-támadást

Dr. Gidófalvy Pál miniszteri biztos vezetésével az MLSz vezetősége hater ezer fővárosi futballista felett seregszemlét tartott az MTK-pályán

A bajnokjelölt BSE vízipólócsapata izgalmas küzdelem után 5:4 (2:2) arányban nyerte a vízipólóderbit a MAC csapata ellen (Pobuda felbőlelé)

Szilágyi Jenő BBTE, a 3000 méteres akadályverseny ezévi bajnoka egy akadály felett

Nagy kitüntetés érte Báthory-Hüttner János dr. m. kir. kormányfőtanácsost, a Stadium sajtóvállalat vezérigazgatóját és Zimmer Ferenc m. kir. kormányfőtanácsost, a M. T. I. főszerkesztőjét, akiknek a Német Birodalom Vezére a német Sas-rend I. osztályú keresztjét adományozta. A magas kitüntetést a magyar sajtó két kimagasló

Báthory-Hüttner János dr.

egyénisége a német-magyar kapcsolatok elmélyítése érdekében végzett sok évi munkásságával érdemelte ki.

Széchenyi Gaby grófnénak, Széchenyi Pál Imre gróf lábodói nagybirtokos feleségének kislánya született. Ugy a szépséges mama, mint a kislánya egészségesek.

Böszörményi Géza m. kir. őrnagy és Zlinszky Margit augusztus harmadikán, a városmajori plébániatemplomban házasságot kötöttek

Zimmer Ferenc

Vilmos volt német császár családjában eljegyzés volt. Károly Ferenc József eljegyezte Henriette Schönaich hercegnőt.

A Radvánszky-család ősi kastélyában, Sajókazán esküdött egymásnak örök hűséget kuhnenfeldi Kuhn Iza Paulina bárónő, Bárány Károly Antalné született Radvánszky

Délibáb

Dóra bárónő leánya és kadicfalvi Torók László ny. tüzérezredes és felesége alapi Salamon Erzsébet fia, kadicfalvi Torók Géza. Az esküvőn a fiatal pár legközelebbi családtagjai voltak jelen.

Augusztus hatodikán este a ferencrendiek templomában vezette ottár elő szentgerinezi Nagy Margitot, szentgerinezi Nagy Albert és neje Maróthy Margit leányát nemes Dervarics Tamás m. kir. hadnagy, nemes Dervarics Akos és csengeri Háczy Valéria fia.

Koltai Vidos József es. és kir. kamarás, földbirtokos leánya Éva és Radó Lajos felsőházi tag fia Radó István dr. a koltai Vidos-család kemenesmihályfai kúriáján tartották esküvőjüket. Tanuként Ostffy Lajos ny. főispán és Radó Kálmán földbirtokos szerepeltek, míg a koszorúslányok

Kendeffy Klára grófnő

Zupka Baba (Bojár felőletek)

Ráczné
Sipos Manci
és Kiss Gitta
(Bojár felv.)

a két Ostffy és két Mesterházy kisasszonyok voltak. A násznép soraiban a megye minden előkelősége megjelent.

Szegedi-Szües Irisz és Borsos Károly mérnök augusztus hetedikén esküdött örök hűséget a Szilágyi Dezső téri református templomban.

Vitéz Pallaghy Dezső ny. tábornok és neje lesecetomaji Virius Karolin leánya Katalin

Bordy Bella
(Kardos Juci felv.)

bet, Perczel Sissy és fellépett Bordy Bella az Operaház művésznője is, míg a műsort Tolesvay Nagy Tibor konferálta. A remekül sikerült

Nagy Margit és Dervanics Tamás esküvője a ferencrendiek templomában
(Bojár felv.)

Déli

és Vidovich Ödön dr. Vidovich Ödön kir. törvényszéki tanácselnök és tóthii Poroszlay Irma fia házasságot kötöttek.

Nyaralás

A társaság hölgyei és urai csaknem teljes számmal idehaza maradtak a nyáron, s most, mikor túl vagyunk immár a „félidőn”, elfogulatlanul megállapíthatjuk nyilatkozataikból, hogy soha kellemesebben nem nyaraltak...

A legtöbben persze a Balatonnál voltak, illetőleg vannak, de mint az alábbi beszámolóinkból megállapítható, nem kevésbé előkelő nevekkel találkozunk a Duna mentén s a Mátrában sem. Még a „külföld”-re utazók is a — Tátrában voltak jórésztben.

Gallyatetőn rendezték kétségtelenül a legérdekesebb Anna-napi mulatságot. A táncvigalmat ugyanis kabaré előzte meg, amelyet Beleznay Andorné, Beleznay Andor ny. államtitkár, a Kabinetiroda sok éven át volt főnökének felesége rendezett s azon alkalmi számokkal szerepeltek Keresztes-Fischer Lajosné, a Kormányzó Ur főhadsegédének felesége, Istvánffy Sándorné, Egerváryné Orsolya Erzsé-

ester
Fisc
belly
pet
Isto
csay
Vir
Bél
és

Nag
Janos
Stadiu
Zimne
M. T
iroda
alyú
kitunt

Atl
ház
pra
jou

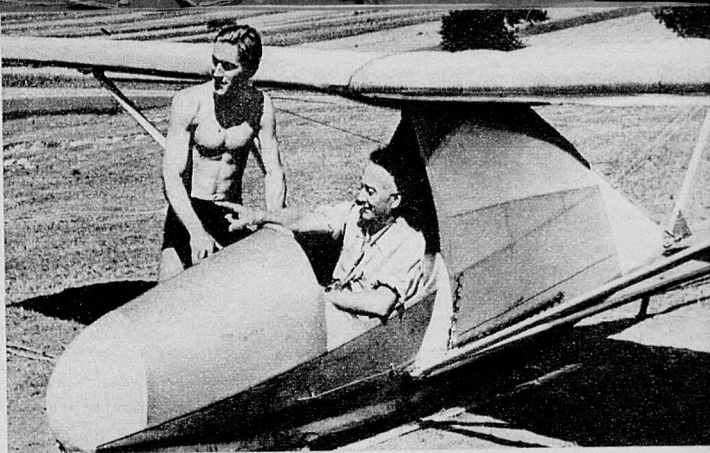
Viln
csász
jegyz
rene
Hen
herce

A
lád
Sajók
egyina
get ku
Iza F
Báro
születe
Déli

estén jelen voltak Keresztes-Fischer Ferenc m. kir. belügyminiszter a feleségével, id. Erhey Károlyék, Istvánffy Sándorék, Barsay Ákosné és nővére, Vincenty Gusztávék, Térffy Béldék, Frigyessy Józsefék és még sokan mások.

Nagy élet van a Magyar Atlétikai Club margitszigeti házában. A pályákon az urak treniroznak, a tutajon a hölgyek sűtkérez-

Szent-Györgyi professzor repülni tanul

(Fenischel felv.)

A „külföld”-ön nyaralók közül a Tátrában jártak Esterházy Antal hercegek, Károlyi István grófék, Edelsheim-Gyulai Lipót grófék, Vojnits Andrásné, Péchy László, Lumniczer Sándor, Szentmiklóssy Aladár, Kossuth Lajos Gáborék.

Firenzében volt Tőkés Anna, Bledben nyaral Muráti Lili. . .

Dunamenti üdülőhelyeinken

Zsittvay Tiborék, Kolossváry-Borena Mihályék, Tormay Bélaék, Füredy Andrásék, Khuen-Héderváry grófné, Szendy Károlyék, Czettler Jenő titkos tanácsos, Görgy Istvánék, Gyórfly-Bengyel tábornokék, Unkelhauser Károlyék, Horányi orvostanár, Nékám Sándorék, Kirchner ezredesék, Tóth László főszerkesztő, Möricz Zsigmond és családja, Babits Mihályék, Szászy Istvánék, Bakody Auréliék.

Konez Istvánné

(Bojár felv.)

nek és sűttetik néger-barnára magukat a nyári nappal. Készülnek a szezonra . . .

A balatonföldvári híres Széchenyi villa gazdát cserélt. Új tulajdonosa Bajor Gizi.

Szent-Györgyi Albert a szegedi egyetem Nobel-díjas professzora repülni tanul. Hetek óta a hármashatárhegyi vitorlázó tábor lakója, s már sikeresen le is tette az a) vizsgát. Most a b) vizsgára készül nagy szorgalommal.

A Mátrában

Keresztes-Fischer Lajosné, Keresztes-Fischer Ferencék, Beleznay Andorék, Tolesvai Nagy Tibor, Istvánffy Sándorék, Eötvényi Olivérék, Bordy Bella, Frigyessy Józsefék, Térffy Bélaék, Térffy Gyuláék, Csorba Emánuelék, Vargha Imre, ifj. Erney Károlyék, Barsay Ákosék, Tolesvai Nagy Barnáék.

Sümegei Gézáné. Oberschall Baba, Konez Istvánné (Bojár felv.)

Százötven éve született Kölcsey Ferenc

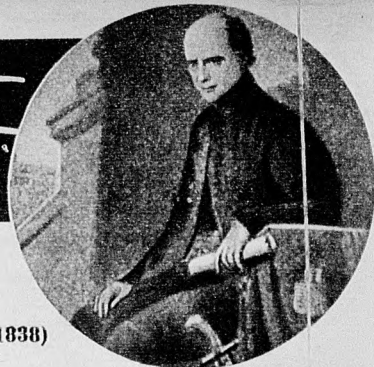
Nemzeti imánknak, a Himnusznak nagynevű írója százötven éve született 1790 aug. 8-án Szódemeteren. Ósrégi nemesi családból származott és a magyar irodalomhoz vonzódo ifjúként serdült fel. Már ifjúkorában megismerkedett Kazinczyval, az irodalmi élet akkori irányítójával s ez az ismeretség egész életére eljegyezte az irodalommal. Jogásznak indult, Pestre jött joggyakorlatra, de itt is inkább az irodalmi társaságokhoz vonzódoott. Érdeklődése egyre jobban a kritika irányába terelődött s hogy függetlenségét fentartsa, sem hivatalt, sem ügyvédséget nem vállalt, hanem biharmegyei birtokára, majd a szatmármegyei Csekére vonult vissza. Magányában gazdálkodással és irodalmi tanulmányokkal foglalkozott, de sűrűn levelezett Kazinczyval, Döbrentével és Szemerével.

Kölcsey első verskötete 1814-ben jelent meg. Verseinél sokkal nagyobb figyelmet keltett Szemerével együtt írt „Felelet”-e

54

**Kölcsey
Ferenc
(1790—1838)**

(1815), amely a nyelvújítás diadalát hathatósan segítette elő. Még nagyobb feltűnést keltett kritikai és esztétikai munkássága, melynek során korának legnevezetesebb fróit vette sorra: Csokonait, Berzsenyit és Kis Jánost. Mindent a legmagasabb mértékkel mért s ezért bírálati szigorúságuk és szökimondásuk miatt nagy vitákra adtak alkalmat. Különösen Csokonait és Berzsenyit kritizálta túlszigorúan. Berzsenyi éppen Kölcsey kritikája miatt nemult el. Kritikai munkássága meglehetősen népszerűtlenné tette s a közvélemény csak akkor melegedett fel iránta, mikor Szemerével megindította az „Élet és literatúra” c. esztétikai folyóiratot. Itt jelentek meg tanulmányai: a nemzeti hagyományokról, a komikumról és Körner Zrinyijéről. Ez a két utóbbi tanulmánya vetette meg dramaturgiánk alapját.

1829-ben a politikailag újjászülető Magyarország ügye Kölcseyt is a közélet harcterére hívta. Mint a szabadelvű eszmék bajnoka, csakhamar országos nevet szerzett. A parlamenti szónoklatot ő emelte irodalmi színvonalra. Mikor 1834-ben lemondott követi megbízatásáról, az országgyűlés felfüggesztette ülését és Kossuth Lajos országgyűlési tudósításait erről a napról gyászkeretben küldte szét. Ismét visszavonult és csak az irodalomnak élt egészen haláláig.

Kölcsey böleselkedő és dalszerű költeményei mellett példátlan sikert arattak hazafias versei, főleg 1823-ban írt „Hymnus”-a, mely nemzeti imádságunkká vált, továbbá „Zrinyi dala” és „Zrinyi második éneke”. Csekén temették el országos részvét mellett. Munkáit hat kötetben barátai adták ki 1840-ben.

Kölcseyt tiszta jelleme, emelkedett szelleme, nagyhatású, nemes és tisztult ízlése, irodalmi munkássága nemzetünk legnagyobbjai közé emelték. Himnusz pedig, mint legszentebb imádságunk, nevét örökre felejtethetlenné teszi. (d. j.)

Kölcsey Ferenc budapesti szobra

Délbál

Dél

HANGVERSENY

UTÁN

IRTA:
SZABÓ
LŐRINC

A hegedűk végeztek, s úgy megyek most
haza a hangverseny után,
mintha agyamban rakott volna fészket
egy egész liget csalogány.

Még bennem a hegedűk remegése,
idegem zizeg valahány.
Visz az autóbusz, de dalába burkol
egy egész liget csalogány.

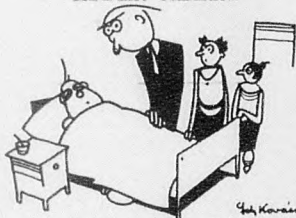
Robog a kocsi és semmit se hallok,
oly jó ez a zsongó magány,
mint felhő röpdös körül és emleget
egy egész liget csalogány.

Mintha felhők vinnének, úgy röpülök,
úgy visz a kocsi, oly puhán ;
és leszállunk a budai hegyeknél,
én és egy liget csalogány.

S ahogy fölnézek a tavaszi égré
e szép, magányos éjszakán,
csillagok ligete csattog körülöttem
s egy egész égbolt csalogány.

A Délibáb humora

ÉPPEEN AZÉRT

— Sajnos már késő. Itt már nem segíthet a tudomány.

— Hiszen éppen azért hívtuk a doktor urat.

KORÁN KEZDI

— Miért olyan lehangolt?

— Ez a házasság kezd már az idegeimre menni.

— Már több éve házas?

— Dehogyan. Holnap lesz az esküvőm.

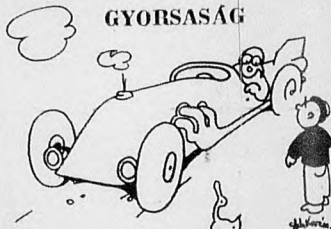
KUBISTA FESTŐNÉL

— Hát ez a gömbölyű valami mit ábrázol az előtérben?

— Az a gömbölyű? Az egy négyszögletes takaréktűzhely.

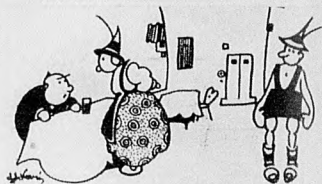
GYORSASÁG

— Hány kilométer innen Debrecen?

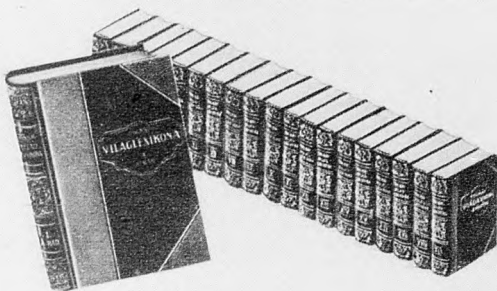
— Harminc. De az ön remek kocsijával uram, nem lesz több mint öt.

MENEDÉKHELYEN

— Az a kérdés, van-e hideg sör.

— Sajnálom, nincs. Az uram mindennap hoz ugyan néhány palaekkel, de mire felér, az üvegek már üresek.

Nincsen olyan tárgykör, amelyben kimerítő felvilágosítást ne nyújtana

TOLNAI VILÁGLEKSIKONA

A könyvsorozat különösen a mai korban felbecsülhetetlen értékű, mert naponta új, meg új ismeretkörben kell eligazodnia a mindennapi élet emberének. A 20 kötetes hatalmas mű minden egyes sorát a leghivatottabb toll írta. Tolnai Világlexikonát, mely 20 kötetből áll, kötetenkint pompás díszes kötésben 1 pengő 96 fillérért szállítjuk bérmentve 2 pengő 40 fillér helyett. A megtakarítás 20 kötetnél 8 pengő 80 fillér.

Hogyan történik ennek a műnek a szállítása?

A megrendelések Tolnai Világlapja könyvesboltjába, Budapest, VII, Dohány ucca 12 küldendők. Minden hónapban beküldi az 1 pengő 96 fillért és egyúttal megemlíti, hogy a Tolnai Világlexikonából melyik kötet következik. Több kötet is rendelhető egyszerre.

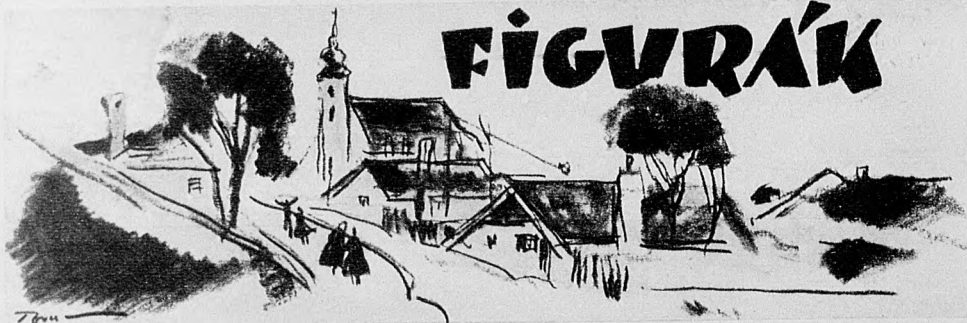
Chat Noir

*Chat Noir
kölnivíz ismét
kapható*

Útra, sporthoz és víkendre

Délbáb

FIGURÁK

IRTA: CSOMORKÁNYI PÁL

Tóth Márton öreg földim, villamosvasúti nyugalmazott ellenőr, megözevgyült a tavaly. Hogy letelt a gyászév, beállított hozzáms kijelentette, hogy újra meg akar házasodni s az én Julcsa nénémet akarja elvenni.

— Már fiatalkorunkban egymást akarta a szívünk — mondta, — de ő vagyonos volt, én meg nagyon is szegény, nem adták hozzám. Erre én Pestre vándoroltam, ő meg nem ment férjhez soha... Menjen haza, tekintetes uram, Sárhelyre, beszélje rá, hogy legyen most a feleségem. Szép nyugdíjam van, neki meg vagyona, — úri módon élünk együtt.

Mit volt mit tennem, hazautaztam. Julcsa nénémnek még a fehér nyaka is elpirult, ahogy a Márton bácsi nevét kimondtam előtte. A szemét fényesség öntötte el, megláttam benne a régi-régi, az elmúlhatatlan szerelmet... Megszólat:

— Csutorás Tónival kellene előbb szót váltanom. Hívjad el, lelkem...

Csutorás Tóni barkácsoló ember. Sokmindenhez ért. Nem paraszt, nem iparos, nem is úr. Van neki magacsínálta káposztagyaluja, azzal ősz végén házakhoz jár télirevaló káposztát gyalulni. Van neki egy óriási, hatalmas szavú citerája, — ő faragta persze, — ezzel torokon, lakodalmakon, kárlátokon zenél a tánchoz. Ácsmunkát, asztalosmunkát, tetőnadálást is végez, de csak ha nagy szükségben van. Jobb szereti a fáradság nélkül való munkát. Ilyen például az új csizma kitaposása. Jól kitaposza ő, azután már felhúzhatja a fájóslábú gazda. Ugyancsak viseli ő, némi jutalomért, az esőben megázott s azután esontá keményedett bőrbekecsesét is. Néhány nap alatt úgy megpuhítja a maga mozgékony testén, hogy olyaná válik az, mint a szattyánbőr. Ilyenféle foglalkozásai vannak Csutorásnak, így emlékeztem rá, amíg kísértéltem a Virradat-soron levő kis házáig, amely sárgára van meszelve, hogy másmilyen legyen, mint a fehér-falu parasztházak.

A konyhában Csutorásné kávéét főzött éppen. Hogy beköszöntöttem, a kis kányaképi asszony a szobaajtóra mutatott:

— Tessék csak belütkerülni...

Odabent vágni lehetett a pipafüstöt. Tóni

az ágyban feküdt, mert éppen vasárnap volt. A helybeli hírlapot olvasta és pipázott. Így még sem láttam pipázni senkit. Két pipát szítt egyszerre. Két pipa füstlőgött a szájában, két hosszúszerű, öblös tajtékpipa, — és füstölt mind a kettő, vastagon, bodrosan... Üdvözölvén egymást, azt mondja Tóni:

— Muszájból szívok kettőt egyszerre. Nem jó a dufla füst, egye ki a fene, de hát mit csináljon a szegényember... A héten a Pétör szomszéd is, meg a Mihály sógor is vett egy-egy tajtékpipát a Veszter pipametszőnél. Azon versengtek aztán, hogy melyikőjük pipál rendesebben. Hát az, aki a Péter-Pál napi vásárra jobban, szebben kiszívja az új pipát. Ebben állapotok meg. Na, jött is hozzám Pétör szomszéd még aznap este, hogy aszongya: Tóni, tíz nap van Péter-Pál, addigra szidd ki nekem ezt a pipát, de valami nagyon szépen. Megszolgálom egy-két szakajtó liszttel... Váltaltam persze, merthogy pipálni, azt tudok. De másnap reggel meg Mihály sógor állított be, szintazonképpen az új pipával, meg vagy egy kiló szüzdohánnyal. Ő is megtette az ajánlatot, körülpásztva két szál kolbásszal. Hát ezt is vállalom kellett. Most aztán muszáj színi szakadatlan mind a kettőt, merthogy néhány nap múlva itt a vásár...

— Júli néném hivatja magát, Tóni — szakítottam félbe nevetve.

— Hivat? — örvendezett és már sietve öltözött is. — No, csakhogy hivat végre! Mert váltig noszogattam és, hogy menjen már férjhez. Csakhogy már hallgat az okos szóra!

— Én is vőlegénynek valót komendáltam most neki — vetettem közbe.

— Azt-é? — nézett rám Tóni megütödvé.

— Hát osztán kicsodát?

— Tóth Márton.

— A pestít?

— Azt.

— De hiszen, az fiatalember.

— Na-na. Ugy hatvanesztendő.

Tóni megkönnyebbülten mosolyogva legyintett.

— Az én emberem kell oda!

— Kicsoda volna az? — kérdeztem.

De Tóni, csak tessékelt mostmár kifelé s ahogy haladtunk be a városba, így magyarázott:

— A följobbivaló esztendőben négy öreglányt adtam én férjhez. Mind a négynek olyan rozoga vén embert szereztem, akik egy-két év múlva már el is patkoltak. A mérges vénányokból boldog özvegyasszonyok lettek...

Beértünk a templomtérre. A templomban búgott az orgona és zengett a zsoltár. Végfelé tartott a vasárnapi Istentisztelet.

— Lépjünk be egy kicsit, tekintetes uram, — szolt Csutorás. — Mutatnék odabent valamit.

Már indult is befelé a templomajtón, én meg követtem. Furcsa személye, keszeg figurája vonzott maga után. Felvezetett a karzatra, onnan néztünk lefelé, a zordon méltósággal éneklő kálvini gyülekezetre. Szemben velünk, lent, három-négy sor padban, feketeruhás gazdanők ültek, fejükön fekete selyemkendővel. Tóni odapillantva suttogta:

— Azok ott az özvegyek. Figyelje csak őket a tekintetes úr.

Figyeltem. Ameddig az éneklés hangzott, utána meg a templomból való kifelévonulás tartott, figyeltem az özvegyeket. Arcukon komoly büszkeség sugárzott. Mindnyáján mintegy előmlött a boldog öntudatosság, az özvegyasszonyi állapot hódolatot keltő csendes méltósága. Az asszonyok közül ők voltak ki legelől és mindenki valóságos hódolattal tekintett feléjük...

A tempom előtt Julcsa nénémrel találkoztunk. Éppen hazafelé indult, kezében az aranykelyhes zsoltárkönyvvel. Mingyárt elfogta Csutorást:

— Na, Tóni, csak azért hívtam, hogy megmondjam: vélem mostmár ne bíztassa Tühögyi Mátét. Megvan újra az én régi kedves vőlegényem, Tóth Márton, akihöz hozzá is mék feleségül. Hála legyen az én Istenemnek, hogy ezt meg hagyta érnem.

— Hát a vén Tühögyi volt kiszemelve? — kérdeztem én hitetlenül. — Hiszen az már nyolcvanesztendős, féllábbal a sírban!

Néném megfogott egy kabátgombot a mellemen.

— Láttad a templomban az özvegyeket? — kérdezte. — Tóni azt akarta, hogy jövőre már ott üljek közöttük én is. Mert azt mondja, hogy nincs szebb, mint az özvegyi állapot. Váltig fináncolt az öreg Tühögyivel, aki csakugyan járt utánam eleget...

— A legszebb lett volna az özvegyek közt — szolt közbe Tóni szemrehányó hangon.

Később betértem vele egy pohár szaty-mazira az „Arany Fácán”-ba. Ahogy koccintottunk, mondja ám Tóni:

— Láttam, hogy megütközött a tekintetes úr, amérthogy a Julis néniét özvegyé akartam tenni. Pedig nincs abban bűn a vén Tühögyivel szemben. Legalább az élete végén boldog lett volna Julissal. Azután meg majd Julis lett volna a büszke nemzetes

özvegyasszony... Sok szépet csináltam életemben, tekintetes uram. Tornyos kalickát, üvegládát, csikóbőrös butyállát, citerát, hegedűt, meg egyebeket. De mégis azok voltak a legszebb tettemek, amikor mankót szereztem az Úr felé botorkáló vén férficsontoknak, virágos mankót, áhított feleséget.

— A legszebb lett volna az özvegyek közt — szolt közbe Tóni szemrehányó hangon

Könnyebben mennek a vén férjek a sír felé, mert tudják, hogy lesz, aki virágot hord a sírjukra. Mert ezek az özvegyasszonyok hordanak. Versengenek, hogy ki hord több virágot a temetőbe. Csupa öröm itt a férfiaknak a meghalás!...

Kajánul mosolygott. Koccintott.

— Isten éltesse a tekintetes urat... De meg engem is, mert hogy én is irodalommal foglalkozok. Csakhogy a tekintetes úr pennával cselekszi, én meg litterrel. Ez az én literatúram.

... Másnap visszatértem Pestre. Meghoztam a jó hírt Tóth Mártonnak.

Szüret után lesz az eskető.

„A planéta”
Szemlér Mária,
Fekete Pál

„Kund Abigel pöre”
Fekete Pál, Mihályi Ernő,
Köváry, Anday, Neményi
Lili, Hegyi Péter

Bekeffi

„A 30
éves magyar
kabaré Nagy
Endrétől Békeffiig”

Ezzel a címmel mutatta be augusztusi műsorát a közönségnek a Pódium. A magyar kabaré, amely a parizsi és müncheni kabareval állt szellemi rokonságban, sokszáz híres darabot és tehetséges írot adott a közönségnek. Békeffi Laszlo most ennek a három évtizednek legsikeresebb kis darabjaiból állította össze műsorát. A közönség szívesen fogadta az irodalmi értékű multbatekintést és sokszor hívta ki tapsaival a függöny elé Bekeffit, valamint a Pódium tehetséges művészeit

„Lipi Lupi”
Sugár Sári,
Gárdonyi,
Feleky

Sugár Sári,
Szabó, Hegyi
Péter, Farnay
Vera, „Kapuza-
rás után”

re"
Ernö,
ményi
er

Divat

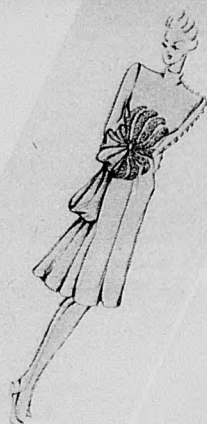
Brenda Marshall tompabarna és beige kombinált szövetruhájában, nyűlszőrkalappal

Az önálló magyar divat. Beszámoló az első csak magyaros ruhákat bemutató divatrevüről

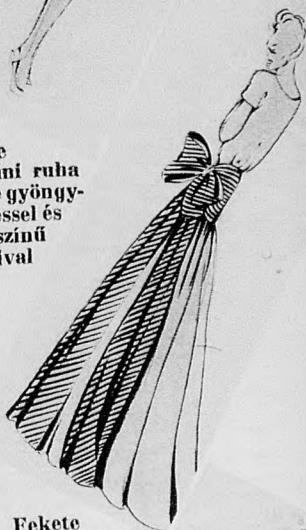
Főújtás: a buggyos hátvonal

Elsőnek ez az újítás tűnik fel az ősi modellek legtöbbször: a hát kosztümnél, kabátnál, ruhánál egyaránt nem egyenes vagy éppen derékhoz simuló, mint idáig, hanem blúzosan eláll derékban és derékvonal alatt szorosan csípőhöz simul. A kosztümkabátok csipőn alul érők, a szoknyák 45 cm-nyire kezdődnek a földtől, tehát elég rövidek. A blúzós, bő derékvonal megkívánja az egyenes, szűk szoknyát, mert csak így mutat kérésű alakot a ruha. Nem könnyű ezt az új, de nagyon kecses formát viselni; kezesűnek és (mint mindig 1914 óta) fiatalnak kell lennie a divathölgynek. E két kellék nélkül nincs jólálló ruha! Láttunk olyan megoldást is, ahol a szoknya nem volt szűk, hanem húzott; szoknya és derék közt harminc-

Délibáb

Fekete délutáni ruha fekete gyöngyhímzéssel és rózsaszínű masnival

Fekete estélyi ruha aranylamé övvel

Fekete délutáni ruha, csipkédiszítéssel, japános vállal

negyven centiméter széles, nagyon feszes övrészt dolgoztak bele a ruhába. Ez a modell készíthető puha szövetből, angorából, fénytelen kreppes anyagokból; ezek lesznek az ideai divatanyagok.

Dívatszín : egérszürke

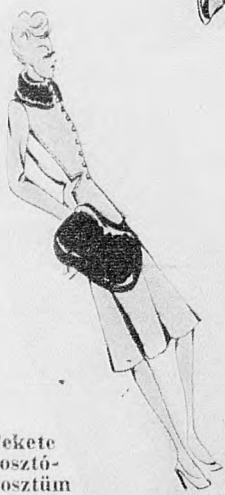
Legfőbb dívatszín a diszkrét eleganciát kedvelők részére, a magyar divat színesnek híresztelt jellege dacára, az *egérszürke* lesz. Szép puha, meleg színárnyalatokban láttuk ezt a kedves, minden archőr hamvasságát jól kiemelő árnyalatot, halvány üvegszürkétől egészen a vasszürkéig. Nagyszerűen hatottak a magyar modellek közül azok, amelyekeken keskeny *magyaros hímzésáv* volt elhelyezve ilyen szürke szövetalapon. A szürke mellett nagyon kedvelt lesz a *barna, fekete* (kevés sötétkék) és egy *szép, erős üvegöld* szín.

Japánszabású ujjak

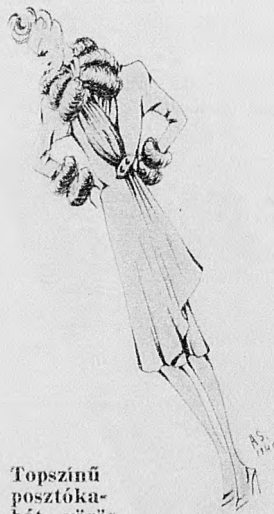
És hogy végre valami egészen újat, nehezet, kis szabónő által nem másolható hozzanak szabóink, újra előkerült a *japánszabású ujj*. Az ideai ruha legnehezebb problémája ez-

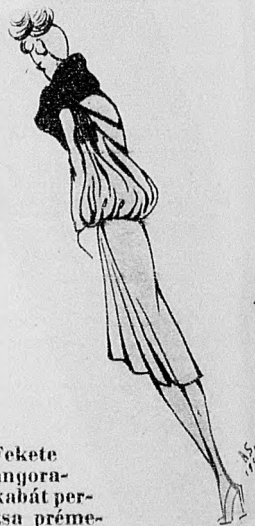
Fekete bársonyruha
rózsaszín gyöngyhúzással. Tunikás vizesésfodrok

Fekete posztókosztüm
seal prémézéssel

Topszínű posztókabát
vörös rókaprémmel

Fekete angorakabát
perzsa prémézéssel

zel az ujj, mert jó japán ujjat szabni, úgy, hogy az ne legyen mozgásnál sem szűk, sem túlbó, kitönni a vállat (mert kitönik), nehogy le kelljen mondanunk szélesvállúságunkról, amely, óh, oly előnyös a csipő karesúsítása szempontjából, ez bizony nem könnyű feladat. Az őszi magyar divat hosszú, tunikás ruhákra japánszabású ujjat hoz, könyökig bő, onnan ráncolt karhoz simuló formában. Sok a könyökön alul végződő ujj is, selyemruháknál ez a legjobb megoldás. Ezek a ruhák szép, puha esésű anyagokból készülnek és nagyon mozgékony, fiatalos vonalat kölcsönöznek. Nem könnyű viselni őket, de, amint már mondtuk, egy kis fiatalossággal és karesúsággal meg lehet úszni az ideai divatot is!

Sok lapos prém — zseb

A zseb, a tavasz és nyár favoritja, őszre is megtartja uralkodó pozícióját. Csakhogy amit idáig könnyű selymekből, hálóból és kretónból készítettek, azt most — prémekből varácsolják szabóink. *Sok lesz a lapos prém, a seal, perzsa (amely nagyon megdrágult), biber és fóka* — mondotta Ambrus mester, — „mert csak ezekből lehet szép buggyos hátakat és simuló zsebeket szabni. Láttunk egy gyönyörű télikabátot a nagy revűn, fekete szövetből, az egész derékrész perzsából szabva; az alsó szövetrészen egy nagy prémzseb díszelgett. Sok lesz a *felül prémes kesztyű* is, ezeket akár muff helyett lehet hordani, annyira melegek és csinosak. A kesztyű alsó része ilyenkor szövetből vagy bőrből készül.

Magas kalapok

Úgyes divattervezőink legnagyobb sikere a kalapmodellek voltak. Nemhiába híres

szabni,
m szük,
(tömik),
esvállu-
a csipő
ny nem
divat
újjat
karhoz
ön alul
legjobb
a esésfi
mozgék.
k. Nem
mondot-
gal meg

a, őszre
sakhogy
lóból és
prémek-
a lapos
on meg-
Ambrus
et szép
szabni-
a nagy
terékresz
etrészen
k lesz a
ár muff
legek és
ilyenkor

b sikere
ba híres

a pesti asszony sikkes kalapjairól, ezúttal is az érdeklődés középpontjában állt az őszi kalapdivat. Némi amerikai befolyástól eltekintve, csaknem kizárólag magyar ötleteket láttunk a színpadon: *nagyon magas, hegyes, kucsmaszerű file, velur és bársony meg prémkalapokat*, sokat karima nélkül, de volt áll alatt átkötött babyforma is. (Isten őrizz negyvenen felül!) A fekete file fehér díszítéssel vezetőszeretet visz, de azok száma, akik ragaszkodnak a lapos tányérformához, akad igen csinos kis apróbb lábas, amit szintén áll alatt kötnek át sállal, szalaggal vagy szíjjal. A nagy fátöldivat, Istennek hála, múltóban van, télen nem fogunk lebegni, szállni és el-szállni az uccán! Ez kozmetika szempontból is nagyon előnyös, mert a fátýol alatt hamarabb fagy meg a kényes orrocska, ez köztudomású.

Magyaros díszítés, de nemzetközi vonalak

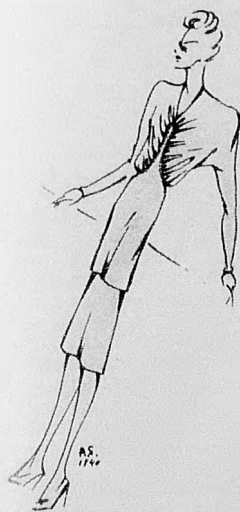
A magyar őszi divat egyik legújabb tulajdonsága, hogy *nemzetközi vonalakat* hoz, gyakran *magyaros motívumokkal díszítve*. A magyaros hímzés tehát csak mint díszítő elem szerepel és így nagyon is helyén van, mert télen a kedves rokolyaformákat, a szűkderekű, bőszoknyás magyar ruhát bizony nehéz hordani. Gyönyörűek a *fényes díszítések, hímzések, gyöngy-, paillette- és seljémhímzések*, amelyeket gyakran magyaros stílusban láttunk a ruhákon. Sok a *zsinórdísz* is, de nem vitézkötéses, hanem inkább szegők, rojtok és hímzés alakjában. A magyaros őszi divat, hála Istennek, már is meghódít

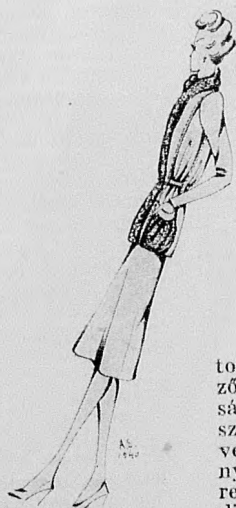
Buggyoshátú kosztüm, szürke kabát, barna aljjal — Fekete perzsa felsőrészes télikabátok, prémzsebekkel

Topszínű kosztüm, ezüstróka prémmel

Topszínű délutáni ruha japán ujj, tunika

Barna gyapjúkosztüm, barna perzsadísszel

totta a szomszéd nagyvárosok divattervezőit. A *Külkereskedelmi Hivatal* meghívására eljöttek erre a bemutatóra a belgrádi, szófiai, athéni, sőt a bécsi modellházak vezetői is, akik nemcsak elragadtatással nyilatkoztak a magyar modellekről, hanem rengeteget vásároltak is belőle. Budapest divatváros így igazán csak az idén ősszel született meg és akármilyen furcsán hangzik is, hála a háborúnak!

Máthé Klári

élilibáb

Délilibáb

JÓKAINÉ JUBILEUMA

IRTA: IFJ. HEGEDŰS SÁNDOR

Jókainé Laborfalvy Róza a Nemzeti Színház híres tragikája volt. Az életét bekoronázó ötven éves jubileumát 1883-ban tartotta meg. Nagy dolog volt ez akkor, mert az idők árja úgy rendezte az eseményeket, hogy Jókai, akkor ünnepelte negyvenéves írói jubileumát. Hogy pontosan meghatározzuk a nagy eseményt, le kell szögezni, hogy Laborfalvy Róza 1833-ban lépett először a világot jelentő deszkákra, Jókai Mórnak pedig első regénye a „Hétköznepok” 1843-ban jelent meg, így jött ki aztán 1883-ban az ötvenéves és a negyvenéves jubileum, a nagy tragika és világhírű író jubileuma. Nagy idők voltak ezek, de ők is nagy emberek voltak. Igazán rájuk illett a mondás: „Nagy idők — nagy emberek.”

Jókainé Laborfalvy Róza jubileuma országos keretek között zajlott le. Sokáig folytak rá az előkészületek, hogy az ünnep méltó legyen az ünnepelthez. Az ünnepély természetesen a Nemzeti Színházban folyt le, melynek akkor Laborfalvy Róza már tiszteletli tagja és egyben örökös tagja is volt. A legnagyobb gondot, a darab kiválasztása okozta, hogy melyik híres szerepében búcsúzzék Jókainé a magyar közönségtől. Sok tanácskozás volt ebben az ügyben. Először úgy volt, hogy Stuart Máriát választják az ünnepi estére, aztán szóba került Hugo Viktor Angelája, amelyben Laborfalvy Róza, Huska szerepét játszotta volna, de végül is abban állapodtak meg, hogy Shakespeare Coriolanus-át adják elő, amelyben neki híres régi szerepe volt Volumária — Coriolanus anyja. Partnere Nagy Imre volt, aki Coriolanust játszotta, Nagy Imre, korának legszebb férfija és legünnepeltebb művésze volt és így el lehet képzelni, milyen várakozás előzte meg az ünnepélyes estét.

Mikor a darab ki volt tűzve, akkor jött a nagy munka a kulisszák mögött. Először is ruhát kellett csinálni. A színházi szabó készítet is valami peplont vagy tunikát, de Laborfalvy Róza nem volt megelégedve munkájával és ruhástól együtt kirakta az ajtón és azt mondta neki, hogy az ő küszöbét csak akkor lépje át, majd, ha ő hivatja! Azt hiszem, az a szegény szabó, ha még él, akkor még most is várhat a hívásra, mert Laborfalvy Róza hallani se akart róla. Hanem első útja anyámhoz vezette. Akkor együtt laktunk egy házba, még most is látom, magas, királynői alakját, amint beállított hozzánk, megállt az ajtóban és azt mondta anyámnak:

„Na Jolánka, most segíts! Segíts az utolsó ruhát megcsinálni.”

Laborfalvy Rózának nem volt bizalma senkihez, csak anyámhoz, ha valami fontos dolga volt, mindigárt hozzá fordult, igaz az is, hogy ő fejedelmi bőkezűséggel viszonzta

Jókainé Laborfalvy Róza

mindég anyám figyelmét. Sohasem felejttem el, egyszer karácsony estéjén Jókaival beállított hozzánk egy nagy csomaggal, amit anyámnak hozott, hát mikor kibontották azt, előbuggyant belőle egy csodás indiai sál, pazar színkeverékben. Anyám meg volt hatva, megkösönte az indiai sált amely most is megvan és heborítja asztalomat, aztán rögtön beszélgetni kezdtek Volumária ruhájáról. Anyám megjegyezte:

„Ilyet még nem csináltam soha, nem tudom fog-e sikerülni. Laborfalvy Róza meg-símogatta:

Te mindent tudsz, mert akarsz és az akarat már fél tett. El is fogsz érni az életben mindent, de meg is érdemled, mert szeretsz dolgozni, tudod mi a munka és meg tudod becsülni azt, amit munka révén elérsz!” Azután munkához láttak. Sokszor láttam őket együtt a nagy ebédlőasztal körül, amint dolgoztak, szabták a szövetet, varrták, fércelték, hímezték, aszerint, amint az megkívánta. Édesanyám már reggel hat órakerült Jókaiékhoz, mielőtt a varrónő eljött, ő már elvégezte a munka nagy részét, a szabást meg éppen senkinek sem engedte át, úgyhogy a varrónő tulajdonképpen csak kiegészítő munkás volt. De a java munkát ők maguk végezték. Még ma is magam előtt látom Jókainé Laborfalvy Rózát, amint a Volumária ruháját próbálja a nagy tükör előtt és anyám gombostűkkel tűzködi az öltönyt, hogy megjelölje az igazítanivalókat. Akkor nyolc éves gyermek voltam, de az a nagy esemény „Jókainé jubileuma”, a mult ködén át is teljes világossággal él előttem. Emlékszem, hogy dolgoztak kora reggeltől késő estig. Most is látom a tunika sötétbarna színét, melynek szélét édesanyám virágokkal hímezte körül, úgyhogy virágfüzér övezte az öltöny területét. Igazán mindent megtettek, hogy szép legyen Volumária ruhája, amelyben Jókainé búcsút mond a közönségnek. Mikor a ruha készen volt, Jókainé felpróbálta a nagy tükör előtt és azt mondta csak anyámnak: „Te igazán angyal vagy!” de ebben minden benne volt, az öröm, hogy jó a ruha, a hála, a köszönet és a szeretet. Aztán jött a feledhetetlen színházi est a Nemzeti Színházban, először a színpadon, ahol a kormány képviselője átnyújtotta Ferenc József küldötte arany érdemkeresztet, majd az üdvözlések sora és végül a díszelőadás. Coriolanus Nagy Imrével és Jókainé Laborfalvy Rózával...

1883-ban volt ez — idestova hatvan éve — és most is látom őt, királynői alakjával, mikor Coriolanus legyőzi ő Volumária Coriolanus anyja — Jókainé Laborfalvy Róza.

FÜZSER

A mérlego kereskedőhöz

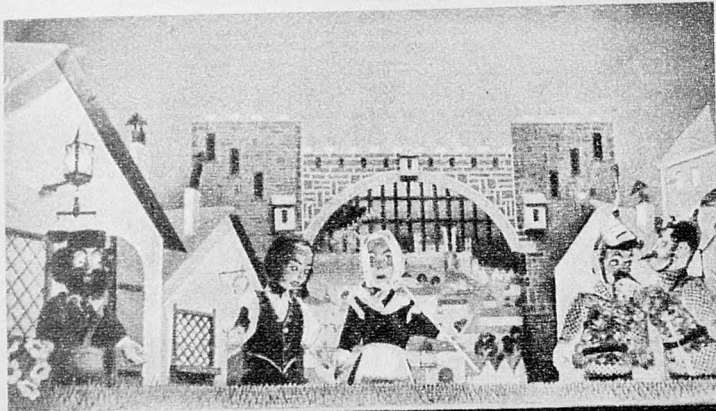
(Aki már kilencedszer értesít arról, hogy bizonyos dolgok elkerülték a figyelmemet)

Hová merült el szép szemed világa?
 Mi az, mit kétes távolban keres?
 Hervadni látszik életed virága :
 Bennem csalódtál, sarki fűszeres?
 Talán e hóban elmaradt a részlet
 S ijeszlő számok réme jár feléd?
 Nálunk viszont meg elfogyott a készlet :
 Töltsd meg tehát az éleslár jét...
 Ne várj a pénzre, házunk szállítója,
 Ilyet remélni, hidd el, oly nehéz :
 Ábrándozás az üzlet megrontója,
 Mely kanesalul az inkasszóra néz.
 Mi az, mi boltost boldoggá tehetne?
 Talán a pénz? A törlesztés? A kincs?
 Én adnék is, ha volna és lehetne,
 De miből adjak, kérlek, hogyha nincs?
 Te egyre tród búsan, elmerülve,
 Hogy átvizsgáld mind a könyveket
 S „szíves figyelmem biztos elkerülte”
 A könyvre hulló bolti könnyeket...
 Kilencedszer írod május vége óta,
 Kilencedikszer egyre ugyanazt,
 Hogy elfeledtem : mindig ez a nóta
 S ilyen szavakba önlöd a panaszt...
 Boltos ne bosszants! — én ezt nem veszem be!
 Szíves figyelmem próbára ne tedd!
 Te jól tudod, hogy ez jár az eszembe
 S ezért nem alszom sokszor egy helet, —
 Hogy éjjelente számláim gyötörnek
 S figyelmemen, mely sohasem szíves,
 Setét lidércek cehkeket pödörnek :
 Rajtad kívül vagy ötven kézmives,
 Kereskedő, bank, mind csak erre tendál, —
 Mit rólam érez, meg se nevezi,
 S ha rámköszön, vagy számlákat prezentál,
 Szíves figyelmem günnnyal övezi...
 Boltos, ki pénzt vár, nem küld számlaberket,
 Ki pénzre vár, az énrám nem tekint :
 Pénzem ma nincs s ez szinte sirba kerget,
 De hogyha lesz, majd fizetek megint...
 S mert attól félek, hogy a pénz elámit
 És örömben égnek áll hajad :
 Küldjél előbb még három riúd szálamit,
 Süvegecukrot, egy félkiló vajjal,
 Kását, rizsát és szived belsejével
 Vegyél erőt, ó, boltos magadon...
 Hisz jól tudod, hogy hónap elsejével,
 Mint rendszeren, úgy most is megadom...

Lisztlus

Délibáb

65

Ősszel megnyílik a felnőttek bábszínháza

Itt, Budapesten, ha „a bábszínház” szóba kerül, önkéntelenül is a vurstli jut eszünkbe, a lisztes arcú, rekedt kikiáltóval, tízfílleres helyárrakkal és a kisigényű gyerekek számára mindenesetre szórakoztató, de azért bizony meglehetősen kezdetleges, negyedórás bábműsorról.

Amikor meghallottam, hogy Rév István szobrász már dramatizálja is a Toldit, hogy ősszel előadja új bábszínházában, rosszul esett a hír.

Toldit? Pont bábszínházban? Hát ezt

A kulissza mögött

nehéz felfogni. Most már elhatároztam, hogy megnézem magamnak ezt a Rév Istvánt.

A Lehel uccai, hatalmas bérház, amelyben lakik, kívülről olyan, mint egy kaszárnya, belül pedig mint egy másodrendű szálloda. A harmadikemeleti folyosó mindkét végében nagy betűkkel olvasható Rév István neve. Egyik a lakás, másik a műterem.

A lakásban találok. Szimpatikus ember, harminckötűllinek nézem, de később kiderül, hogy 43 éves. Egyedül él, nőtlen, illetve elvált, de szerinte ezt kár megírni, mert a hölgyközönség nem szereti az elvált színgazdákat. A falakon

különös felfogásban készült Rév-festmények, a szekrények tetején bizarr faszbok. Az ablak mellett nyitott frógép, benne félig teletírt papír.

— Darabot frok — magyarázza, — mert Magyarországon, sajnos, nincs báb-színműirodalom.

— Érthető — mondom, — a szerzők csak a szokásos honoráriumért dolgoznak. Nagyon csodálkozik:

— Na és? Én rendes színházi honoráriumokat fogok fizetni!

Még mindig nem értem a dolgot és kiszalad a számon a kérdés: miből?

— Kérem, ez egy rendes színház lesz a Belvárosban, valódi színészekkel és premiér-mozihelyárrakkal.

— És... fog ez menni?

— Igen! Németországban 2500 bábszínház működik, Angliában és Franciaországban 3000—3000. Magyarországon pedig az enyém lesz az első.

— És ami a vurstliban van?

Elneveti magát.

— Az úgy aránylik az enyémhez, mint az ináreskakucsi önkéntes tűzoltók egyesületének színpada az Operához. Én új színészgenerációt fogok nevelni és megfogjuk csinálni a kamarában a báboszínészek szakosztályát.

— A színész mit csinál a bábszínházban?

— Beszél és mozgatja a figurákat.

— Van magyar színész, aki ért az ilyesmihez?

— A kamara egyet sem tudott adni. De már hónapok óta tanítom a Toldi szereplőit és októberben nyithatunk. Persze, nehéz ebbe beletanulni.

— Mi adta a gondolatot, hogy bábszínház legyen? — kérdezem. — Hiszen ön szobrász!

— Azonfelül festő, iparművész, ötvös, zenész, volt lapszerkesztő, hegedűkészítő, lakberendező, bútorkészítő, díszlettervező, dramaturg, szerszámkészítő és elektro-

Délibáb

technikus — mondja nagyon szerényen. Tízennyolc éve tanulmányozom Nyugat bábszínházkultúráját és mert mellesleg filozófiával és pszichológiával is foglalkozom, rájöttem, hogy az ember sohasem szűnik meg játszani. Szereti a meseszerűséget. Szeret újra gyermek lenni, amikor pihen vagy szórakozik. Ez magyarázza meg a trükkfilmek óriási sikerét is. Nos, én elhatároztam, hogy színpadra viszem ezt a műfajt. Sőt, továbbfejleszttem, mert színházamban a kacagó-estek mellett komoly előadások is lesznek. Operákat is fogok bemutatni.

Hitetlenül nézek rá, Karonfog.
— Jöjjön!

Átmegyünk a műterembe, ahol már készen áll a színpad és az „öltözőben” ott sorakozik a Toldi 14 szereplője.

— Átöltöztetéssel 14 szereplő fogja játszani a 32 szerepet — mondja Rév mester. — Az előadásból 52 perc a zene, amelyet Laurisín szerzett és 54 perc a szöveg, amelyet mindvégig Arany Jánosé.

Az egyik főszereplő

csináltam és még így is tizenhét ezer pengőbe van, amit itt lát.

Hirtelen egy pápaszemes figurát veszek észre a páncélos vitéz, Nagy Lajos király és a bika háta mögött. Kiemelem a tömegből és elnevetem magam.

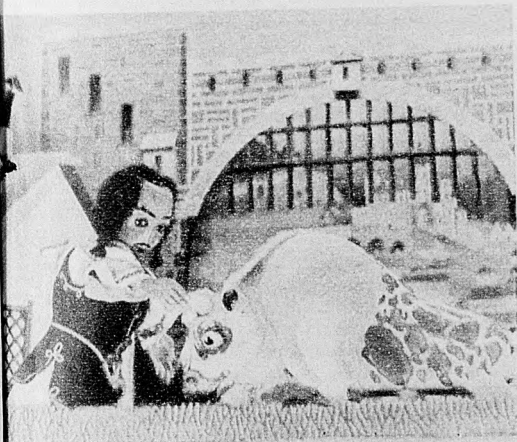
Tökéletes!

Rév István élethű kis hasonmása a bábu. Ahogy ő mondja: kisfia. Amint a képen is látható, nagyon szeretik egymást.

Búcsúzóul Rév István üzembe helyezi a színpadot és tündéri háttérrel, Laurisín fülbemászó muzsikája mellett eljátszik egy rövid jelenetet a Toldiból.

Kritikát nem írok. Befejezésül tehát csak annyit, hogy nagyon szerettem volna nem öt percig, hanem órákig ott ülni a műtermi nézőtérén. Holnap újra elmegyek, a feleségemet is elviszem, mert őt kor próba lesz a bábszínházban.

Sima Ferenc

Toldi küzdelme a bikával

Romekbe-készült Arany János-figurát vesz elő. Kérdően nézek rá.

— A monológreszeknél — magyarázza — megjelenik maga a költő, mint regős, belekapcsolódik a cselekménybe és elmondja a mondánivalóját.

Nézem a figurákat „akik” így csak tökéletes szobrok, de azonnal beléjük száll az élet, ha Rév mester kezébe veszi őket. Fürgén, természetűen mozog a karjuk, fejük, szemük és szájuk az elmés szerkezet segítségével, amely Rév István szabadalma. Szakértők szerint az egész világon az ő bábjai a legtökéletesebbek. Bonyolult, óramű szerű szerkezet van a fejükben. Gépagyvelő.

— Nem könnyű elkészíteni egy ilyen figurát — mondja a mester. — Napi tízóra munká mellett 3—4 hétig dolgoztam egy-egy bábbon, több mint ezer szerszámmal. A színpad, a Toldi szereplői és a díszletek két és fél évig készültek. Mindent magam

Apa és Hia (Bojár fotók)

Délibáb

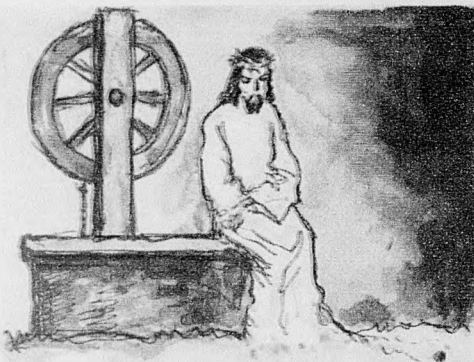
Valaki van a Rút nál!

IRTA: PÉCZELY JÓZSEF

Andris mint fiatal legényke ült föl annak-idején a „virágos vonatra”, s most, amikor visszaérkezett a hosszú rabságból, megropant derekú, őszbecsavarodottfejű öreg ember volt. Kopott, hosszú kucsma a fején, színehagyott, rongyos köpeny a hátán, kezében magafaragta göresös bot.

A falu határánál megállt. Dereka kiegyenesedett. Nyúlt, magosodott, miközben tutaj bajusza alatt fölhasadt a szája... Annyi irdatlan sok hónapok kimondhatatlan szenvedési után végre hazaérkezett. Itthon van. Nézte a földet, a hantok alól kiütköző igéretket, a zöld bokrokat, fákat... Halvány mosolygások vonaglottak az arcán... Nem változott itt semmi. Minden ugyanaz. A hátdomb, körülötte a három nagy akác. A középsőn ott ágaskodik most is a csonka göcs. Akár rá is akaszthatná a tarisznyáját... Amoda íhérlék Szilágyi Péter kis tanyája... Vajjon, él-e még az öreg? Már akkor ott verte a hetvennél!... Hát az Imre, akivel együtt legénykedtek? Csak nem maradt tán oda?

Még jobban kihúzta magát s távolabb né-

— Nézd csak... valaki van a rút nál!

zett. A messze zöldelő fák koronái mögé... A falu tornyát kereste. Ott lesz valahol a Nyakas Nagy Imre tanyája irányában... De hol van az a tanya? Nem látta a két jegegyét. Kivágták volna? Mindegy. A torony nem vesztet el. Annak ott kell lenni valahol. Azelőtt az egész határnak mutogatta magát. Itt vagyok! S most nincs sehhol...

Egyszerre mintha vasabroncs szorította volna össze a mellét, olyan éles fájdalmat érzett. Hol van?... Aztán kissé ülepedett, mert arra gondolt, hogy szeme meggyöngült a szibériai bányák ködös levegőjében. A torony most is ott van a helyén, csak ő nem látja. Majd ha közelebb megy. Előbb azonban pihen egyet. Lehever a bársonyos zöld füre. A nap még magasán van. Beér idejére.

Leereszkedett az árokpartra. Kinyújtotta a lábait...

Mikor is pihent itt utoljára? Amikor a két-kettőt taposta. Akkor azt hitte, hogy övé az egész világ. Éppen arattak. Már harmadnapja. A falu tulsó határában. A tagjukon. Bizonyosan ott is ütközik már az élet. Akkor az ő húsz holdjában volt a búza. Sándor bátyja részében meg tengeri... Közösen gazdálkodtak... Majd most is. Lehet ugyan, hogy Sándor azóta megnősült. Tehette. Otthon maradt a lába miatt. Kis gyerekek korában az egyik bokája a rakott kocsi kereke alá került. Ézőta már lehet két-három gyereke. Bizonyosan a Biró Sárít vette el. Azt kerülgette. Ő meg a Turi Borecsát. Codaszép lány volt a Borecsa. Mintha most is látná. Mindig nevetett. A dereka meg ringott... Vajjon kihez szegődött? Vagy még mindig várna rá? Eh, számárság!

Ült az árokparton s a tiszta kék égbolton legeltette a szeméit. Sehhol egy csipetnyi folt. Na, ilyen szép síma lesz ennekutána az ő élete is. Csakhogy ezt megérhette! Itthon van... Mert csak más itt minden, mint abban a kietlen, sivár országban! Más a fű, a bokor. Még az ég is, a levegő is!

Fölállt.

Félóra, háromnegyedóra s benyit a kis kapun... Sándor bátyja nem akar hinni a két szemének... de aztán kitarja a két karját:

— Te vagy, Andris?...

Mert csak fölismeri...

De nem. Sándor nem ismerte föl.

— Mit akar kend?... — dörrent az ábrórszakadt emberre, amikor az bizonykodott, hogy a testvére s bal hüvelykével az ajtóra bökött.

— Kifelé!

Hogy András nem mozdult, odabicegett elébe s úgy vágta a szeme közé:

— Az én öcsém régen elpusztult... Irás van róla! Kend csaló! Ki innen!

András, mint akit leforráztak. Így fogadja az édes testvére? Kifőli az utcára? A saját házából? Mert a ház fele az övé is...

— Sándor!...

Úgy bugyborékol a föl belőle a szó, mintha présből szabadult volna: „Sándor!” S rongyos köpenyegéből papirosokat vett elő.

— Ha már a vér nem szólal meg benned, van irásom is...

Sándor ráordított:

— Irka-firkára nem adok semmit! Kifélé!...

— Hallja kend?! — szolt Sándorra az asszonya. — Hátha mégis...

— Csaló, ha mondom! Be akarja lopni magát a vagyomból!

— Úgy?... Hát attól félsz, hogy ki kell adnod a részemet?

— Neked itt nincs részed! Nem is lesz!

Az asszony összekulesolt kézzel fordult az emberéhez:

— Nézze kend... Én úgy látom...

— Nem látsz semmit! Nem is ajánlom!...

Menj a dolgozdra! Neked itt nincs semmi szabad! Ez a föld az enyém! S nem szakítom ketté, ha az ég leszakad, akkor se! Ez a rongyos itt...

S visszafordult.

A rongyos ember már nem volt ott... Horgasztott fejével, tele keserűséggel lépkedett az uccán elfele... Ezt nem hitte volna!

Abban élt, hogy örülnek neki. Mindenki. Főként a bátyja... S meg se ismerte. Azaz nem akarta megismerni... A földért... Az közelebb van a szívéhez. Bár inkább pusztult volna el a messze idegenben... Hogy ezt is meg kellett érnie?!... Vagy ha már idáig vezette az Úr, akkor ne fordította volna el tőle a testvére szívét. Így mi lesz vele? A bírósághoz forduljon?... De ha a legfőbb bíró nem tartja rá érdemesnek...

— Andris! — ütődött nagy messziről a föléhez.

Megállt.
Neki szólnak?
Visszafordult.
Sándor bátyja szaladt utána:
— Testvér!... — kiáltotta. — Gyere vissza!

Úgy történt, hogy amikor Sándor bement a házba, kitekintett az udvari ablakon, hirtelen megtorpant s tágra nyílt szemmel odaszólt az asszonynak:

— Nézd csak!... Valaki van a kútnál!

Az asszony odament.

— Hol?

— A kútnál!

— Nincs ott senki!

— De igen... Ott ül a kút kávján...

Az arca halottsárga... A homlokán töviskorona...
Elkapta az asszonya karját:
— Te!... suttogta a fülébe. — Utána szaladok az Andrisnak... s visszahívom.

Közhasznú könyvek nagy választéka

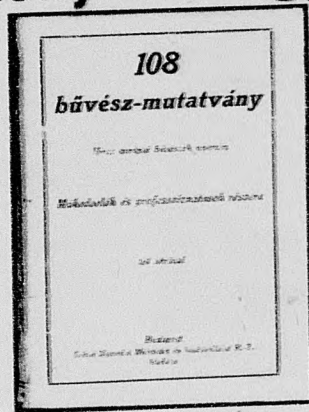

A bűvészet nagy könyve.

Híres bűvészek mutatványait ismerteti módszereik felfedésével. 387 ábrával.

Ára fűzve 3 pengő.

Az itt felsorolt összes könyvek megrendelhetők Tolnai Világglapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány uca 12. Az árak bérmentes küldéssel értendők. Kérjük a vételár előzetes beküldését. Utánvétellel 75 fillérrel drágább, mert annyit számít fel a posta.

108 bűvészmutatvány,

melyet kis ügyességgel bárki könnyen megtanulhat. Számos ábrával illusztrálva.

Ára fűzve 1 pengő.

Kézimunkakincsek könyve.

E mű 147 szép modern kézimunkát és leszámolható öltésmintákkal ellátott kézimunkaívét tartalmaz.

Ára fűzve 90 fillér.

Délitáb

Joan Crawford (Metro—Goldwyn—Mayer foto)

fajtába tartozik... Abba a fajtába, aki nem akarja elegendni az ifjúságot és aki nem hiszi, hogyha nem engedi el, az hagyja el őt... Aki fuldokolva, kétségbeesetten kapkod az elszálló évek után és a szétesni kezdő vonások, az őszülő hajszálak, a finom szarkalábak ellenére is azt hazudja magának, és azt akarja hazudni a körülötte lévőknek is, hogy fiatalsága nem mult el, sőt most kezdődik csak igazán.

Ezek az asszonyok állandó széptészeti tortúrák között élnek, vergődnek és szégyenletesen, csökönyösen kötik magukat a huszonnyolc, harminc esztendő hazug látszatához. Platina hajjal, véres körmökkel szaladgálnak, feltűnően öltözködnek, de közben eszükbe sem jut, hogy mikor a külsejükért a soknál is többet tesznek, tegyenek végre valamit, ha csak keveset is... a belsejükért. Hogy érjenek meg ott is... Ne játszák a bébit, aki csodálkozik, a kis lányt, aki megütközik, a fiatal asszonyt, akinek minden jól áll, hanem legyenek azok... akiknek lenniük kellene...

Komoly, érett emberek, de amellett édes, finom, ápoll asszonyok is. Asszonyok, akik elég bölcsék és fölényesek, hogy ne higgyék azt: az élet a negyven évnél kezdődik, de akik elég szépek és ruganyosak ahhoz, hogy tudják: nem is végződik.

Azután ott a másik típus... A másik szélsőség. Aki ezeknél az esztendőknél teljesen elhagyja, elhanyagolja magát. Aki kerüli a tükröt, félreteszi a rúzszt, púdert, nem jár fodrászhoz, nem használ illatszert, rosszul öltözik és nyugodtan tűri, hogy kilói állandóan szaporodjanak. Aki nem gondol arra, hogy a nő nem az évekkel veszti el vonzó tulajdonságait, hanem azért, mert lemond róluk. Aki ellentéte a csak magával törődőnek, az agyonpácolt, agyonvarrt, túlfestett lárvánának, mert azzal sem törődik, ami jogosan járna neki.

A harmadik az a típus, amely kellene, hogy általános legyen, de amely éppen olyan szörványos, mint minden egyéb, ami értelmes, szép és magátólértető. Az a típus, amely okosságával, fölényével, nyugodt mosolyával egyaránt tetszik mindenkinek. Aki túl van már a hirtelen lobo-

Dr Kovács György: A szívbetegségek és azok gyógyítása című könyv rövid leírást nyújt arról a szerepről, amelyet a szív és a vér az ember szervezetében betölt, majd három főfejezetben ismerteti a szív, a vér és a vérerek különböző betegségeit. A könyv terjedelme 128 oldal, ára bérmentve ízléses félvászonkötésben 96 fillér. Megrendelhető a vételár előzetes beküldése ellenében Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány uca 12 szám. Utánvétellel való küldés mellett 75 fillérrel drágább.

Mióta magam is átléptem ezt a veszedelmesnek mondott életkort, a többi sok mellett, amit állandóan figyelek, nézem, figyelem a negyvenéves asszonyokat is. És látom, hogy bár nagyon érdekes a húsz éves lány nyiladozó nőisége, a harminc éves fejlett asszonyisága, talán még sokkal érdekesebb a negyven éves nő érett, színes asszonyember volta.

Érdekes... ha... Ha nem giccses... Ha nem torz. Ha nem neveléses. Ha nem sajnálatos. Ha nem megvetésre méltó... Ellenben emberséges, finom, okos, szép, igazi, asszonyos.

Kár, nagy kár, hogy a legtöbb nő az első

Mayer foto)

tába, aki
ot és aki
li el, az
késéghe-
után és a
ő hajszá-
re is azt
hazudni a
sága nem
igazán.

építészeti
s szégyen-
a huszon-
látszatá-
el szalad-
e közben
ülsejükhöz
nek végre
ülsejükhöz.
játsszák a
nyit, aki
nek min-
... akik-

lett édes,
ok, akik
ne higy-
kezdődik,
ak ahhoz,

A másik
knél tel-
gát. Aki
püder-
llatszert,
ogy kiló-
a gond-
i el vonzó
mond ró-
rődőnek,
tett lár-
jogosan

kellene,
y éppen
egyéb,
értetődő.
ényével,
zik min-
en lobo-

ségek és
leírást
zív és a
t, majd
vér és a
könyv
e ízlés
ndelhető
n Tolnai
est, VII,
aló kül-

libáb

(Warner foto)

gásokon, de korántsincs túl a nagy érzésen. Mert hogyan is mondta csak Anatole France a Vörös lilomban? „A szerelem akárcsak a hibuzgóság, a meglelt kor érzése, mert az ember húsz éves korában éppen úgy nem szerelmes, mint ahogy nem hibuzgó, ha csak nincs különös hajlandósága rá.” Ez az asszony tudja — kicsit szomorú is miatta, — hogy arcán nincs már meg a fiatalság hamvasága, de tudja azt is, hogy mosolya, finomsága, ápoltsága, okossága, öntudatosága a hozzáillő férfi szemében van akkora érték, mint a fiatalság hamvasága. Ez tudja, hogy óriási dolog az, ha a nő még a negyvenes esztendőktől is kapni tud. Ha nem hullatta el lombját, virágait, mint a fák, növények, hanem megmaradt lombosnak, üdének, mint a pálma vagy a ciprusz. Ez a nő fájdalmas belenyugvással

Külföldi olvasóink figyelmébe!

A „Délbáb“ ¼ évi előfizetési ára:
Romániában: 90.— lei. Jugoszláviában: 25
dinár. Előfizetéseket elfogad Romániában:
Frontiera A. Barna Oradea. Str. Dalevrance
22. Jugoszláviában: Drustvo Fruska Gora,
Beograd, Ul. Zorza Klemansoa 4. (Csekk-
szám szám 55646). A kiadásunkban meg-
jelenő művek csak a fenti cégeknél szerez-
hetők be. Közvetlen nem szállíthatunk.

Délbáb

nézi a lassan feltűnedező ősz hajszálakat, a csöpp mélyedéseket a szája sarkán és a finom gyűrődéseket a szeme alatt, de nem esik miattuk kétségbe és nem kezdi gyűlölni a fiatalokat. Ápolja magát, igyekszik szép lenni és semmivel sem vét a jóízűség, a finomság követelménye ellen.

És sikerül is neki, és szép, és vonzó marad élete végéig.

Bozzay Margit

Norma Shearer (Metro—Goldwyn—Mayer foto)

IRODALMI ÉRTÉKEK LESZÁLLÍTOTT ÁRÓN!

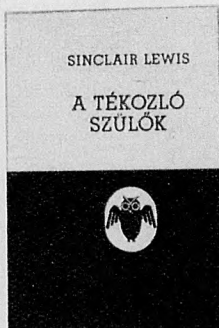

JULIEN GREEN

LEVIATHÁN

**Julien Green:
Leviathan.**

Green a modern francia regényírásnak egyik nagy mestere, kinek műveit a legtöbb európai nyelvre lefordították. A könyv 262 oldal terjedelmű, finom egész vászonkötésben 3 pengő 60 fillér helyett 2 pengő 50 fillér.
**Megtakarítás
1 pengő 10 fillér.**

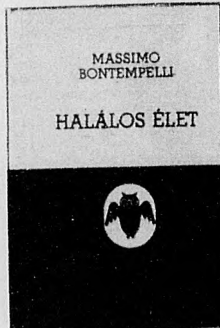

SINCLAIR LEWIS

A TÉKOZLÓ SZÜLŐK

**Sinclair Lewis:
A tékozló szülők.**

A Nobel-díjas amerikai író a nemzedékek örök ellentétét izgalmas, nagyhatású regényben rajzolja meg. A könyv 240 oldal terjedelmű, finom egész vászonkötésben 3 pengő 60 fillér helyett 2 pengő 50 fillér.
**Megtakarítás
1 pengő 10 fillér.**

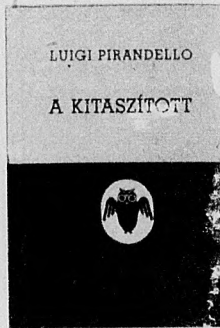

MASSIMO BONTEMPELLI

HALÁLOS ÉLET

**Massimo Bontempelli:
Halálos élet.**

Egy család tragikus élete ez a regény, amely megmutatja, hogy a déli népek lelke is tele van sötét árnyakkal. A könyv 234 oldal, finom egész vászonkötésben 3 pengő 60 fillér helyett 2 pengő 50 fillér.
**Megtakarítás
1 pengő 10 fillér.**

LUIGI PIRANDELLO

A KITASZÍTOTT

**Luigi Pirandello:
A kitaszított.**

A kitaszított asszony küzdelme a rosszindulat és irigység ellen, bontakozik ki a Nobel-díjas olasz író e nagyszerű regényében. 214 oldal, finom egész vászonkötésben. 3 pengő 60 fillér helyett 2 pengő 50 fillér.
**Megtakarítás
1 pengő 10 fillér.**

CHARDONNE

A boldogság éneke

**Chardonne:
A boldogság éneke.**

Ha boldogok nem is lehetünk, érdemes élni, mert megismerhetjük a boldogságot, ha megvalósítani talán nem is tudjuk. 220 oldal, finom egész vászonkötésben 3 pengő 60 fillér helyett 2 pengő 50 fillér.
**Megtakarítás
1 pengő 10 fillér.**

SIGRID UNDET

A HŰ FELESÉG

**Sigrid Undset:
A hű feleség.**

Egy házasság története ez a regény és egy nő története, aki mindvégig hű feleség marad. Kiváló téma a mélyérzésű norvég írónő számára. 220 oldal, finom egész vászonkötésben 3 pengő 60 fillér helyett 2 pengő 50 fillér.
**Megtakarítás
1 pengő 10 fillér.**

PIRANDELLO

Legszebb novellái

**Pirandello
legszebb novellái.**

A Nobel-díjas olasz drámaírónak a novella-irodalom terén is halhatatlan alkotásai vannak: a sorozat minden műve egy-egy irodalmi gyöngyszem. A könyv terjedelme 284 oldal, egész vászonkötésben 96 fillér helyett 80 fillér.

ROGER MARTIN DU GARD

VÉN EURÓPA

**Roger Martin Du Gard:
Vén Európa.**

A kiváló francia író a Nobel-díj egyik legutóbbi nyertese. E művét is számos nyelvre lefordították. A 184 oldalas könyv ára fűzve 4 pengő 40 fillér helyett 1 pengő 40 fillér.
**Megtakarítás
3 pengő.**

Az itt felsorolt összes könyvek megrendelhetők Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány ucca 12. Kérjük a vételár előzetes beküldését. Utánvétellel 75 fillérrel drágább, mert ennyit számít fel a posta. A pénzküldés legolcsóbb módja: az összegnek 9244. sz. postatakarékpénztári csekkszámánkra történő befizetése. Üres befizetési lap postahivatalokban és trafikokban 3 fillérért kapható.

ON!

INDELLO

ITOTT

randello:
zított.

tt asszony
rosszindu-
yság ellen,
ki a Nobel-
ró e nagy-
egényben.
inom egész
ötésben.
llér helyett
50 fillér.
karitás
10 fillér.

DU GARD
URÓPA

artin Du
rd:
urópa.

ancia író
egyek leg-
ese. E mű-
os nyelvre
k. A 184
y ára fűzve
40 fillér
yett
40 fillér.
karitás
ngő.

sboltjában,
ttel 75 fill-
ja: az ösz-
res befize-

Délibáb

A világtalan

IRTA: GYOMAI GYÖRGY

A kormos, ködös téli esteken, amikor sár és jég hörgött harsogva a csizmák alatt, ő volt a legszorgalmasabb látogatója a kis, hóbefulladt tanyai iskolának. Előadások előtt más félórával beült ilyenkor a fiával a leg-hátó padba. Belecsavargózott avas subájába.

Köben úgy negyven felé járt már. Hajlott hátú, erős ember volt. S amikor kiműltak az esti előadások, többé nem mutatkozott. Otthon ült a kis tanyában, az apró ablak mellett. Szívta a pipáját és naphosszat bámult a végtelenbe. Nyár elején pedig kikreste a tanya mögött, hol a legselyme-sebb és legnagyobb fű. Oda kivitte az avas subát. Megvackolt. Ráhasalt. És fejét fel-felé tartva, órákhosszat nézett a kéklő ég felhői felé.

Ilyenkor a búzatáblák susogását és a kukoricaerdők zörgését hallgatta. És ezekre a forró hangokra sokszor görcsös hullámmás rázta meg. Melléből ilyenkor megállíthatatlan viunyogás és hörgés bugyogott föl, olyan, mint a kutya szűkülése. Mert János vak volt és az aranyló búzaerdőkből, a mérgező zöld kukoricákból és a csillogófehér tanyák-ból nem látott semmit már fiz esztendeje... A határban mindenütt csengtek a kaszák. Az aratók izzadtak. A marokverők nóztak. A dülökön roskadásig rakott szekerek nyikorogtak. A fordulónál összeszáradt kerekék töfedezték össze. Ember, állat szakadásig dolgozott. És János ott ült ezekben a napokban is a tanya sarkán és nem volt, akihez egy fia szót is szóljon.

Egyik forró, aranytűzes napon átsétáltam a magányos emberhez. Ráköszöntem már messziről.

— Jónapot.

— Jónapot, tekintetes úr — sóhajtotta, hogy a hangomról felismert. — De jó, hogy eljött. Két napja már egy hang se bukkott ki a torkomon.

Leültem mellé a fűre. És hallgattam. Hirtelen nem tudtam, miről beszéljek.

Pacsirtánóta hangzott a levegőégből. János felnézett az iszonyú magasságok felé.

— Ezzel töltöm leginkább nyárban az időt, hogy a pacsirtákat hallgatom. Milyen takarosan csattog szegény jószág. Gondolom, egy felhő sincs most az égen.

— Nincs — mondtam meghatódva.

— Régen nem láttam már felhőt. Nem is tudom már, hogy minő. Elfelejtettem. Azt sejtítem már, hogy minden fekete. Pedig a feketeésnéél van még rosszabb is.

— Micsoda?

— Az, amikor a fiam azt kérdezi, hogy miért nem lát kend, édesapám? Miért vakult meg kend? Ez úgy fáj, mintha ló ugna mellbe az embert.

A nap lassan lilára festette a határt. A nagy szirmai a búzák szélén szellő

csókolgatta. A kalászkok zizegve suttoztak valamit egymás fülébe és a föld szája még mindig forróságot lehel.

Hosszú hallgatás után János lassan felállott. Két kezét maga elé tartotta. És elindult. A búzatábla szélén lehajolt, mintha valamit keresne. Valami virág akadt a kezébe. Óvatosan leszakította. Megsimogatta.

— Ez szarkaláb — mondta végtelen szeretettel.

— Az.

Még egyet előre lépett. Bele a vetésbe. A zizegő kalásztenger lágyan simogatta a föléje hajló kezét.

— Itt a búza. Ugyan mondja meg igaz lelkére — fordult felém. — Van-e olyan, mint a másé? Nincs benne sok gaz?

— Nincs.

János szédőrdzszölt a tenyerében egy kalászt. Ráfűjt. Egy szem magot a foga közé vett. Atharapta szakértelemmel.

— Érett. Szép nagy szem — tartotta felém s fájdalomosan felsóhajtott. — Hej tekintetes úr, ha én az életben még egyszer arathatnék.

— Semmi sem könnyebb annál, János — vigasztaltam. Itt a kasza és ne féljen semmitől, — húztam ki az istálló teteléből egy éles, görbe szerszámot.

János líhegve jött hozzám.

— Mutassa csak — nyúlt az éles vasért.

Odanyujtottam a hosszúnyellű, megpendülő kaszát, mire a sötét arcon valami fény suhant át. A keserű ajkakat ideges mosolyra húzta az öröm. Az ujjak izgatottan babralták az acél élet. A két kar remegett a gyönyörűségtől.

— Állítson a föld szélére — líhegte akadozva. — Megpróbálom!

Odaállítottam. És újra bízattam.

— Csak szépen, egyenesen. Ne féljen semmitől.

A vak ember tempósan előrelépett. A kasza fejét a földhöz érintette. Előredült. Megmarkolta a nyelet. És szaporán pislogva, belelégelt a mozdulatlan búzatengerbe. Az öldöklő szerszám kéjesen siklott a rögök fölött. Az eldőlt kalászkok utolsó zizegték. Botorkáló előrelépés következett. Újra lendült a kar, de most már hátrabban. Harsogó sissennéssel sepegte balfelé a drága életet. Mindig határozottabban. Megállás nélkül. János arcára minden mozdulatra mosoly jutott, amint izzadva, líhegve, boldog szédületben haladt előre.

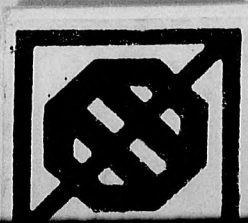
— Né, édesapám tud aratni! — kiabálta mögöttünk valaki sikitva.

Hátranéztem.

Az asszony az istálló falának támaszkodva sirt.

— Istenem, Istenem!

A vak ember kaszált, csak kaszált, mint valamikor, régen.

Szent Jöb-körmenet, augusztus 20.

A Szent Jöb-körmenet augusztus 20-án 8.30 órakor indul az udvari Várplébánia-templomból.

A körmenetet Serédi Jusztinián dr bfbor-nok, esztergomi érsek, Magyarország herceg-prímása vezeti.

A körmenet a Palotasoron, a Szent György téren és uccán, a Dísz téren és a Tárnok uccán át vonul a budavári Koronázó Fő-templomba, ahol a körmenetet vezető hercegprímás ünnepi nagymiséét pontifikál. Az ünnepi szentbeszédet dr Meszlényi Zoltán sinopci c. püspök tartja.

Az ünnepi szentmisével egyidőben a Szent István-szobor előtt és a Kapisztrán téren szentmise és szentbeszéd lesz.

Az ünnepi szentmise végeztével a körmenet a Koronázó Főtemplomból a Szent Háromság téren, az Ince pápa téren és Verböczi uccán, a Bécsikaputéren, a Nándor uccán, a Kapisztrán téren, Uri uccán, a Dísz- és Szent György téren, valamint a Palotasoron át tér vissza a Szent Jöb örzési helyére, ahol a körmenetet vezető bíbornok-hercegprímás áldást oszt.

A körmenet megtekintésére a Székes-fővárosi Idegenforgalmi Hivatal alkalmi tribünöket álltat fel a Szentháromság téren, amelyekre az IBUSz (V, Vigadó tér 2) árusít ülőhelyeket 2.50 P áron, autóbusz felszállással 4.— P áron. A különautóbuszok 6.30—7.30 óra közt indulnak a Vörösmarty térről.

Szent István-napi tűzijáték

Az ünnepi est pompás látványosnak színhelye a világszerte páratlan fekvésű magyar főváros Dunapartja.

Alkonyatkor Budapest szépsége bámulatos díszvilágításban tárul az ünnepi közönség elé. Adott jelre kialszanak a fények a két parton és a Dunán felzendül a Magyar Himnusz.

Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere ünnepi beszéddel üdvözli a Duna partján összesereglett bel- és külföldi közönséget. Az üdvözlőbeszédet a Duna két partján ez alkalomra felszerelt hangszórók közvetítik. Az est további folyamán ezek a hangszórók magyar zeneszámokkal szórakoztatják a közönséget.

A polgármesteri beszéd elhangzása után következik az ünnepi tűzijáték. A székesfőváros megbízásából rendezett hagyományos Szent István-napi tűzijáték káprázatos látványossága ez évben részben a gellérthegyi Citadella Dunára néző oldalán, részben a budai Dunapart Széchenyi-Lánchíd és Erzsébethíd közötti szakaszán lesz. A látványosság este 1/29 órakor kezdődik és a legjobbban a pesti Dunapartnak a Ferenc József-híd és a Margithíd közötti szakaszáról látható.

A tűzijáték programja:

1. Beköszöntő nemzetiszínű csillaghullás.
2. Változatok a nemzeti színekben.
3. Aranyeső, aranyzapor.
4. Légítámadás.

5. A Citadella kigyullad.
6. Gyémántzuhatag a Dunaparton.
7. Nagy bombafalálé.

A Szent István-napi ünnepi tűzijáték alkalmából a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala gondoskodott arról, hogy a közönség számára a pesti Dunaparton korlátozott számú kényelmes ülőhelyek álljanak rendelkezésre. Jegyek az IBUSz (Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási Rt.) menetjegyirodájában és fiókjaiban, valamint a helyszínen kaphatók 2.50 és 1.40 P árbán. A helyeket 20 óráig el kell foglalni.

Amennyiben a körülmények megengedik, úgy a MFTR és DGT a tűzijáték alkalmából sétahajókat indít, amelyekről a tűzijáték kényelmesen megtekinthető. Hajójegyek a MFTR és DGT pénztáránál kaphatók. Jegyek ára személyhajón 2 P, a „Zsófia” sétahajón 3.50 P, vacsorával 7 P.

Augusztus 15-én este 20.30 órakor a Népligetben lesz kisebb tűzijáték.

Hangversenyek. Térzenék. Zenés takarodó. Zenés ébresztő

A magas színvonalú és különös műgonddal összeállított műsorú zenei események egymást követik az idei Szent István-héten. Az ünnepi hangulat emelését fogják szolgálni a különböző fúvós és szimfonikus zenekarok térzenéi, augusztus 19-én 19.30 órakor a zenés fáklás takarodó, augusztus 20-án reggel 6 órakor a zenés ébresztő s 20-án délután 7 órakor a tárogató toronyzene a Halászbástyán. Az ünnepi lelkesedést fokozni hivatottak azok a hangszórós térzenék is, amelyek a város külső terein fognak felhangzani.

Bokrétások a körmenetben és a városházán

A Szent István-heti ünnepi közönség számára minden évben külön élményt jelent a Gyöngyösbokréta szereplőinek felvonulása a Városházára, a bokréta-mozgalom már jólismert jelgégével — „Magyar ápnold hagyományaidat” — ellátott hatalmas tábla alatt. A Városházán a magyar falvak ki-

Budapest díszkivilágítása

A Szent István-ünnepségek tartama alatt 1940 augusztus 14-től augusztus 25-ig az ünnepségek közönsége minden este gyönyörködhet a budapesti díszkivilágításban, amelynek keretében a Királyi Palota, a Halászbástya, a Koronázó Mátyás-templom, a várbeli Helyőrségi templom, a budai Szent Anna-templom, az Országháza, a Gellérthegy Citadella, a Szent Gellért-szobor és a János-hegyi Kilátótorony kivilágításra kerül. Ezenkívül a Széchenyi Lánchíd füzérvilágítása augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján, augusztus 18-án, vasárnap, augusztus 19-én, Szent István-nap előestéjén, augusztus 20-án, Szent István napján és augusztus 25-én, vasárnap hasonlóképpen üzemben lesz.

A díszkivilágítás a felsorolt napokon mindenkor alkonyatkor kezdődik és este 11 órákor kerül kioltásra.

Világító-Szökőkút

A Szent István-hét tartama alatt a városi Szent István-szökőkút naponta délelőtt 11—12-ig és délután 6— $\frac{1}{2}$ 7-ig gyönyörködteti a sétáló közönséget. Este a szökőkút víz-sugarai $\frac{3}{4}$ 9— $\frac{1}{4}$ 10-ig színes fényvel kivilágítva tündökölnek, amelyek ilyenkor felejthetetlen látványt nyújtanak minden nézőnek.

Menetdíjkedvezmények

A budapesti Szent István-heti ünnepségek belföldi és külföldi vendégei 50%-os menetdíjkedvezményt élveznek a magyar vasútvonalakon és a dunai hajóvonalakon.

A belföldi utasok közül azok, akik Budapesttől 100 km-nél nagyobb távolságra eső állomásról (megállóhelyről) utaznak Budapestre, a díjmérséklést folyó év augusztus hó 17-nek 0 órájától, a Budapesttől legfeljebb 100 km-re vagy ennél rövidebb távolságokra eső állomásokról (megállóhelyekről) Budapestre érkező utasok pedig augusztus hó 19-nek 0 órájától igényelhetik, azonban mindkét esetben csak oly vonatoknál, amelyekkel legkésőbb augusztus hó 20-ának délelőtt 9 órájáig Budapestre érkeznek. A visszautazás legkorábban augusztus hó 20-ának déli 12 órájától történhetik és pedig akként, hogy a belföldi utasok közül azoknak, akik 100 km-nél nagyobb távolságra eső eredeti felszálló állomásokra (megállóhelyekre) utaznak vissza, az utazást augusztus hó 23-án, a Budapesttől 100 km-re vagy ennél rövidebb távolságra eső állomásokra hazatérő utasoknak pedig augusztus hó 22-én mindkét esetben a fent említett határnapok 24. órájában kell a m. kir. államvasutak és a kezelésükben lévő vasutak vonalain befejezniük.

A belföldi utasok a menetdíjkedvezményt csak menettérti jegyek alapján s a visszautazásnál csak az eredeti felszálló állomásra vehetik igénybe.

küldöttjei, bokrétásai, ünnepség keretében mondanak köszönetet Budapest Székesfőváros Vezetőségének a vendéglátásért. Ez a felvonulás ez évben augusztus 17-én délután $\frac{1}{5}$ órákor lesz a következő útvonalon: Városi Színház előtti tér, Rákóczi út, Erzsébet körút, Andrássy út, Vilmos császár út, Központi városháza, majd visszafelé Városház ucca, Kossuth Lajos ucca, Rákóczi út.

A Központi Városháza udvarán Budapest székesfőváros polgármestere és a város főtisztviselői fogadják a felvonulókat, viszo- nozzák üdvözlőüket.

Augusztus 20-án délelőtt résztvesznek a bokrétások a budavári körmenetben.

A Királyi Palotában:

A Szent István-hét alkalmából augusztus 20-án zenés őrségváltás lesz, amelynek lefolyása a következő:

12.35 órákor	az alabárdos testőrség,
12.37 „	a koronaőrség,
12.39 „	a puskás testőrség felvonulása,
13.00 „	az új udvarlakai őrségeknek az őrpület elé való megérkezése és a kölcsönös tiszteletadás vezénylése után a Himnusz játszása mellett zászlóátadás és átvétel;
13.05 „	a zenekar a várudvarra vonul, míg az őrségnél megkezdődik az örök felváltása;
13.10—13.35-ig	a zenekar a várudvaron hangversenyt ad;
13.20 órákor	a felváltott alabárdos, koronaőr és puskás testőrségek a várudvaron át elvonulnak;
13.35 „	a zenekar az udvarlakai őrség elé vonul és a felváltott udvarlakai őrség a zenekar által játszott induló hangjai mellett elvonul.

*Szerelmes
Éjszakák
Kis arccsókája*

Az asszony pakkolt. Kis arccsókája halvány volt és részvétlen; szinte szoborrá merevedett. A férfi, aki a kevereten ült, fejét a tenyerébe hajtva, csak lopva nézett rá és csodálkozott ezen az arcon, amelyet annyiszor cirógatott és csókolt s amely most teljesen idegenszerűen hatott reá...

Az volt az érzése, hogy nem szabad engednie az asszonynak. Meg kell fognia a kezét, maga felé fordítania a fejét, a szemébe nézni és azt mondani neki:

— Erzsi, ne menjen el... Anyagi összeomlásom beteggé, idegessé tette... Maradjon Erzsi, hiszen én szeretem magát...

Érezte, hogy ezt kellene mondania. De nem tudta megtenni, mert az asszony reá sem nézett és elszánt arccal, szótlanul, haraggal pakkolt.

Aztán jött az édesanyja. Ridegen köszönt a vejének:

— Jó napot, Zoltán!

És segítette pakkolni a lányának. A férfi átment a másik szobába. Nem akarta mutatni gyengeségét. Bejeroskadt a karoszékba és arra gondolt: minden pénz!... Egy éve vette el Erzsit s ime a szerelmes asszony most haraggal megy el. Mert az építésznek egyik merész vállalkozása nem sikerült. Mert a gazdasági válság áldozatául estek reményei és munkája. Pedig éjszakákon át dolgozott. Igaz, elhanyagolta az asszonyt. De férfi volt, akinek becsvágya és munkája előbbre való kellett hogy legyen, mint az asszony — az asszony miatt is.

A férfi negyvenéves volt, felesége csak huszonegy... Két külön kor és világ emberei...

Az anyja pedig az örök anya volt, akit megvakított szülői szeretete.

A férj hallotta, amikor anyósa felindultan azt mondta Erzsinek:

— Mondtam úgy-e, hogy csak biztos existenciájú emberhez menj! ... Tessék, itt a nagy szerelem vége!...

A férfi szíve olyant kondult, mint egy vészharang.

— Vége? Miért mondja egy anya lányának, hogy „vége“?

Szeretett volna átrohanni a másik szobába, átölelni az asszonyt, vagy a lábához vetni magát és forró szavakkal felolvasztani megkeményült szívét. Beszélni neki hosszú, szép szerelmükről, házasságuk felejthetetlen első hónapjairól, amikor még durva ökölrel nem csapott közük az élet. Szerette volna megmutatni az asszonynak, hogy mennyit szenvedett, mert Erzsi nem osztozott gond-

jaiban s minden igyekevése abban merült ki, hogy a világ ne vegye észre fenyegető szegénységüket... De ő azért szenvedve is tudott dolgozni, hogy legalább a látszatot megmentsé, amelyhez a jó módban felnőtt asszony anyyira ragaszkodott... Azonban nem szólhatott...

Ott volt az anyósa, akit tisztelt, becsült, akihez ragaszkodott is, de akinek most, ebben a világos órában szemrehányásokat tett volna, hogy nem tanította meg a leányát a férfi küzdelmének a becsülésére... Hogy is taníthatta volna meg?... Vakon szerette törekény, elkényeztetett leányát s a küzdelmet ő sem ismerte. Polgárasszony volt, aki a maga körében csak azt látta, hogy küzdelmek nélkül szép az élet s a boldog házasság alapja az anyagi gondtalanság...

Zoltán lelkére most egyszerre reászakadt a magánosság terhe, az összeomló élet latinája... Úgy érezte magát, mint a bányász a beomló tárnában... Hogy nincs kiút a gondokból, hogy nem látja többé a boldogság napját s el kell pusztulnia elhagyottan, csalódottan...

Egy pillanatig okatlan gyűlöletet érzett az anya iránt... De hirtelen feltűnt emlékeztének tükrén az ő jóságos anyjának arca, aki a karjaiban halt meg és aki annyiszor óvta őt a merész álmoktól, a nagytrőrestől...

És most itt ült magábaroskadva s az volt az érzése, hogy lelkének kincseit is pakkolja a két nő ott a másik szobában... Megbénult volna a kezük, ha egy pillanatra át tudták volna érezni a férfi szenvedését asszonya okatlan haragiáért...

A feleség bejött a szobába, kalap, kabát volt rajta:

— Isten vele, Zoltán... Ne búsuljon, legyen erős... Természetesen, ha majd minden rendbejött, én is visszajövök...

Megcsókolták egymást. Az asszony elment. A férfinak a fülebe csengett a szó: „Légyen erős“ — és valóban erőt adott neki a biztatás. Elhatározta, hogy talpra fog állni.

Emberfeletti munkába kezdett. Dolgozott éjjel-nappal, egy gyárnak tapátákat tervezett, egy mérnöki irodának tervek rajzolt, az alantaszolgái munka mellett új templomstílus megteremtésén törte a fejét...

Közben nélkülözött és az úriemberek fájdalmas szemérmességével leplezte szegénységét...

Néha találkozott az asszonnyal anyósának kényelmes otthonában, ahol Erzsi gondtalanul élt... Arcának sápadtsága eltűnt és bizakodónak látszott... Ha az anyja nem volt otthon, szerelmes csókjával is megajándékozta a férfit, aki hősiesen dolgozott jövőjükért.

Nem telt bele fél év és Zoltán azt mondhatta Erzsinek:

— Rendeztem a viszonyaimat... Szegény

Déliabál

maradtam, de tudok annyit keresni, hogy megéljünk...

Erzsi hallgatott. A férfi kérte, térjen vissza. De kétségei támadtak az asszonynak, hátha nem tudnak megélni... A férje magyarázta neki, hogy éjjel-nappal dolgozni fog érte... Hogy nem lehet többé baj... Különben is, Erzsi bármikor otthonra talál anyjánál...

Másnap levelet kapott Zoltán a feleségétől. Azt írta az asszony, hogy „az érzelmei megváltoztak” és válni szeretne...

Az asszonyok érzelmei rendszerint akkor változnak meg, amikor a férfi küzdelmei a legnagyobbak...

Zoltán azt hitte, belehal a csapásba. Egy időre megint nyomorba zuhant. Feleségének lenéző és részvétlen pillantása azonban megint észre térítette. Elvált az asszonytól — és talpraállt. Nagy sikerei voltak. Egy döntésvél megnyerte a nagy nemzetközi pályázat első díját... Felkapott, európai hírvételező lett három év alatt.

Az asszonyt elfelejtette. De a nagy sebnymomokat hagyott lelkében. A szerelem érzése nem férhetett többé a szívéhez. Gazdag volt, gondtalanul élt, újjáépíthette volna életét. De a hirtelen reázuhanó magánosság eltemette benne a hitet, hogy boldog lehetne egy másik asszonnyal...

Csak a munkában lelte örömét. A többi örömök? A fáradt, csonka lélek örömei voltak. Megfizetett szerelmek... Finom külsejű, arisztokratikus öltöző, szellemesen csevegő nők kellettek neki... Megfizette őket. Érzéseket nem tudott adni és nem is akart kapni...

Egy szép tavaszi délutánon Párizsban a löversenyterén találkozott a feleségével. Az első pillanatban alig ismerte meg. Elegáns, kissé feltűnő ruha volt rajta. Erősen festve volt az ajka. És festett szemöldököt viselt...

Könnyedén, kedvesen, hangjában egy kis reménységgel szólította meg elegáns, volt urát:

— Jó napot, Zoltán!

A férfi szíve megdobbant. De nem fellángolás volt ez. Csak a döbbenet érzése, hogy mennyire idegen neki ez az arc... Éppen olyan idegen, mint amilyen akkor volt, amikor pakkolt az asszony...

Mennyire másként élt a képzeletében... De nem csoda... Erzsi egészen párizsias jelenség lett... Könnyedén, fesztelenül csevegett... Mindegyre cigarettára gyújtott... És úgy nézett a férfire, mint ahogy egészen közönyösen, de egy kis rejtett kíváncsisággal új ismerősére szokott nézni az ember...

Faggatta a férfit, akinek nagy sikereiről és gazdagságáról sokat tudott. Aztán beszélt a saját életéről. Elmondta, hogy egy éve Párizsban lakik.

— Tudja, már élvezni akartam egy kissé a szabadságomat... Mert a mama az utóbbi időben nagyon idegesített... Reumája van... Folyton lamentál... Aztán tudja, a birtokunk bérben van... A bérlő meg nem fizet...

Délibáb

FRANYOVSZKY JÓZSEFNÉ kozmetikus, IV, Magyar ucca 23

Pattanások elleni arcvíze és szappana, szeplő elleni krémje közkedvelt. Zsíros arc-bőr tökéletes kezelése. Postai szétküldés

Mama kénytelen pereskedni... Olyan nehezen küld pénzt... És én Párizst imádom... Igazán nem szívesen mennék haza...

A férfi alig beszélt. Értéketlennek találta, hogy nem érez semmit az asszony iránt. Egész lelke egyetlen nagy csodálkozás volt, hogy mennyire idegen neki most Erzsi. Az ő Erzsije, akiért meg tudott volna halni... És majdnem meg is halt... Csodálkozott, hogy az asszony közönyös nézésével milyen ellentétben van nagy kíváncsisága... Hogy milyen könnyedén beszél a saját bajairól, az anyja idegességéről...

Mennyire másként emlékezett az ő régi Erzsijéért... Arra gondolt, hogy Erzsi talán még a régi s ez, akit lát, akivel beszél, csak káprázat... Igazi lénye mégis csak ott bujkál valahol a merészen festett arca mögött...

Az asszony azt mondta neki:

— Tudja mit gondoltam, Zoltán? Hogy milyen kedves lenne, ha együtt töltenénk az estét?

A férfi örömmel ráállt. Kereste és meg akarta találni azt az asszonyt, akit egyszer halálosan szeretett...

Együtt vacsoráztak. Színházba mentek. Zoltán persze elkísérte haza az asszonyt.

— Nagyon kedves lakásom van, ha kíváncsi reá, nézze meg, Zoltán.

A férfi pedig kíváncsi volt. Azt hitte, hogy majd ott az asszony otthonában kettesben mégis csak megtalálja azt, akit keresett... De nem... Forrón ölelte és csókolta a hosszú éjszakán át... Beszélt neki régi szerelmükről és új fellángolásáról...

A férfi pedig csak az unaloműző kalandok megszokott gyönyörűségét élvezte.

Reggel a volt férfi udvariasan, kézcsokkal búcsúzott az asszonytól, aki még ágyban maradt és bágyadtan nyújtózott. Megbeszélték, hogy este találkoznak s együtt mennek szórakozni...

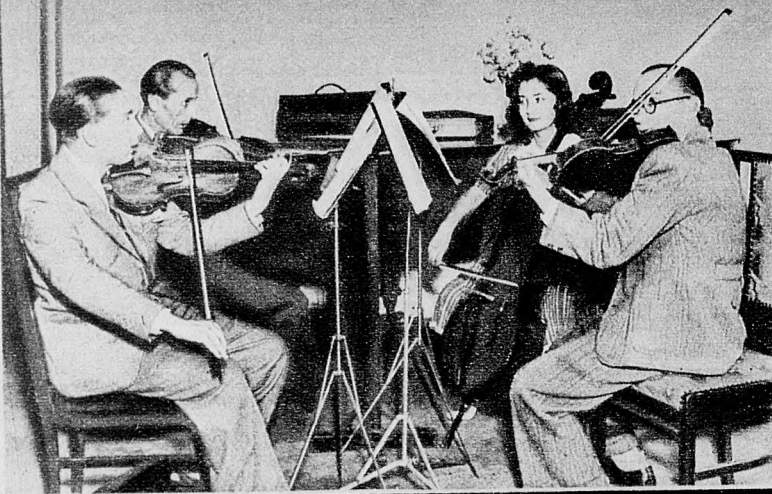
A férfi tudta, hogy nem fognak találkozni... Elhatározta magában, hogy aznap délben elutazik.

Amikor átment a hálószoba mellett levő kis szalónon, a kandallón megpillantott egy nyitott fedelű kis dobozt, amelyben aprópénz volt.

Anélkül, hogy gondolkodott volna, szinte reflexmozdulattal előhúzta tömött tárcáját és a dobozba tett két darab ezerfrankos bankjegyet...

Kilépett a napfénybe a csillogó, széles Avenue-re.

Az asszonyra gondolt... De csak arra, hogy vajjon meg lesz-e elégedve a kétezer frankkal, amellyel megfizette a szerelmes éjszakát?...

VALAKI A VÁRBA KÉSZÜL UJ MUZSIKÁJÁVAL

Az éjszaka csendjében dolgozik, kottái fölé görnyedve és a papírra gyöngyös hangjegyeket rajzolva, zeneszerszám nélkül készíti élete főművét. A „Rex Regium”-ot, amely Krisztus történetét mondja el hét zenei részben. Másik nagy alkotását, az „Ora pro nobis” című, huszonnyolcperces choral-fantáziát csodálkozástól össze-összenézve most elemzik a Zeneakadémián a professzorok és a mesterek. Valamelyik templomból ezt nemsokára közvetíti majd a rádió. Fisz-moll choral-kvartettjét, amely liseauxi Szent Terézke haldoklásának és csodás gyógyulásának történetét foglalja zenébe és egy másik vonósnyegyesét augusztus végén mutatja be a királyi Várban, a kormányzói pár előtt. Előbb azonban hangversenyt rendez a Hubay-palotában, mert kell, nagyon kell a pénz, nincs rendes ruhája a várbeli szerepléshez.

Lehota Lászlónak hívják, 40 éves és zeneszerző. Itthon csak a beavatottak ismerik még, de külföldi zenekörökben már Beethoven utódaként emlegetik. Félig magyar, félig cigány. Apja, a nemesi család sarjadékából lett zenetanító elvette a szentesi cigányprimás gyönyörű lányát. Később maga is primás lett, László fia pedig, akivel itt beszélgettünk a szobában, a banda nagybőgőse.

— De már akkor is éreztem, hogy én nem cigánymuzsikusnak születtem — mondja — és más területeire kalandoztam a zenének. Liszt, Beethoven, Mozart és Mendelssohn műveit bujtam. És elhatároztam, hogy tanulni fogok. Szentes, Prága, Budapest, Oslo, Stockholm, Kopenhága, Berlin, Köln, ez volt az én gyötrelmekkel, örömeikkel, nyomorral és jóléttel szegélyezett utam. Elvégeztem a középiskolát, a Zeneakadémiát, aztán mestereknél, zeneprofessoroknál ta-

Gáspár Zsigmond,
Lehota László, Baksa
Erzsébet, Zsurka
Péter Beethovent
játsszanak

nultam tovább évekig. Közben, hogy megélhessek, zenekarokban játszottam, mint bőgős. Eközben találkoztunk össze mi ketten: a szólam-szerkesztés nagy hibája és én.

— Mi a szólam-szerkesztés nagy hibája?

— A kamarazenében eddig az első hegedű vitte a hangot,

Lehota László
(Bojár felbőlelek)

az fejezte ki a főtémát, a második hegedű, a mélyhegedű és a cselló csak kísérték. Tizen-négy évig kerestem a megoldást, de végül megtaláltam. Az én szólam-szerkesztésemben a négy szólam egymástól független negatívum, melyek azonban összehangzó, dallamos egésszé olvadnak a hangok forgása közben és együttesen fejezik ki a főtémát.

— Hiszen ez forradalom a zeneszerzésben! Átszellemült barna arca megvonaglik munkája jelentőségének tudatától, amikor bólint.

— Az. Beethovent például mint zeneköltőt nem lehet felülmulni, legfeljebb utól-

éni. De szólamszerkesztésben és így a zenemű hatásában igen.

— Bemutatla már azt a szólamszerkesztést?

— Ezerkilencszázhuszonnyolcban, kétévi kísérletezés után a kölni rádióban szerepeltem az első ilyen szerkesztésű kis művemmel. Az még kezdetleges volt. De azért a kritika... Különböztessék!

Sárguló német lapokat mutat, amelyek hasábjain át foglalkoznak a kis művel és szerzőjével a klasszikus mesterek utódaként üdvözlik.

Nagyon keveset dohányzik, három-négy cigarettát naponta. Most azért rágyujt. Kissé ideges.

— Német állampolgárságot ajánlottak ekkor — folytatja csendesén. — Nem fogadtam el. Azt akartam, hogy amit megalkottam, az magyar földön legyen értékes. Hazajöttem.

— És mit csinált 1928 óta?

— Szegény jó Hubay Jenő és dr. Meszlényi Róbert, a Zeneakadémia főtájkára nagy lelkesedéssel fogadtak. Rögtön azt akarták, hogy rendezzek hangversenyt a műveimből. Nekem azonban akkor még úgyszólván nem voltak műveim. Hiszen addig mindig csak tanultam. Hubay felajánlotta, hogy pártfogásába vesz, dolgozzam, alkossak. Valóban dolgozni és alkotni

akartam, de nem a rohanó Budapesten, hanem a sík Alföldön, Szentesen, ahol születtem. Ott éltem a városvégi, nádas kis házban tizenkét évig, mostanáig.

— Miből?

Keservesen elmosolyodik:

— Német leckéket adtam, zenét tanítottam. Fűtetlen szobában éltem, ahol befagyott az üvege a tus, meg a tinta. Kétszer kaptam ekkoriban tüdőgyulladást. De én éreztem, hogy nem fogok még meghalni. Mert hiszek az eleve elrendeltetésben és hiszem, hogy vannak égi hangok, amelyek rajtam átszűrődve akarnak megszólalni a földön.

— Sokat dolgozott Szentesen?

— Sokat. Kilenc kész művel jöttem fel augusztus elsején. Előadva ez három és fél órás anyag. Mind új szólamszerkesztésben készült, amely most már nem ott tart, mint Kölnben. Most már tökéletes.

Lapozgatjuk gondosan bekötött szerzeményeit. Az egyik diszkotetet kikapja a kezünkből:

— Jaj, ezt nem szabad! Ezt nyujtom majd át Őfömméltóságának.

Tegnap írt édesanyjának, annak örülne legjobban, ha mire a nagy siker eljön — ő is itt lenne.

De örülne fia diadalának!

Sima Ferenc

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE

SZERKESZTETTE:
SZILÁGYI SÁNDOR

A magyar nemzet dicső multja elevenedik meg e műben, amely szorgos levéltári kutatások nyomán a magyar történetírás nagyjainak tollából került sajtó alá. 10 hatalmas kötet díszes egészsvázsonykötésben. Ez a 10 kötet összesen 6969 oldal, 9600 képpel, 30 melléklettel.

Egy-egy kötet 25 cm magas, 17 cm széles. A bekötés maga szinte örökéletű.

- I. A királyság megalapításáig, 688 oldal
- II. Magyarország története az Árpádok korában, 706 oldal
- III. Az Anjou-ház és örökösök, 668 oldal
- IV. A Hunyadiak és a Jagellók kora, 696 oldal
- V. Magyarország három részre osztásának története, 680 oldal

- VI. Magyarország története II. Mátyástól III. Ferdinánd haláláig, 600 oldal
- VII. Magyarország története I. Lipót és I. József korában, 716 oldal
- VIII. Magyarország története III. Károlytól a bécsi kongresszusig, 626 oldal
- IX. A nemzeti államalkotás kora (1815—1847), 724 oldal
- X. A modern Magyarország, 866 oldal

250 pengő bolti ár helyett 100 pengő. Egy kötet ára bérmentes szállítással 10 pengő.

Hogy történik ennek a műnek szállítása?

A megrendelések Tolnai Világlapja könyvesboltjába, Budapest, VII, Dohány u. 12 küldendők. Minden hónapban beküldi a 10 pengőt és egyuttal megemlíti, hogy a Magyar Nemzet Történetéből melyik kötet következik. Több kötet is rendelhető egyszerre. A vételár beküldésének legolcsóbb módja a 9244. sz. postatakarékpénztári számlára való befizetés

Déliláb

A látserész

IRTA: THURY ZSUZSA

A férfi a díványon feküdt. Ujságban lapozott, majd ásitott, lehúnyta és ismét felnyitotta a szemét. Azután már egészen ébren nézett maga elé, komor és szomorú arccal. Az asszony kézimunkázott a kis asztal mellett, később felállt, a konyhába ment, visszajött, megint leült munkája mellé.

— Rántotttesírke lesz vacsorára — mondta csendesén és biztatón.

— Igen?

Újra csend volt, álmos és üres némaság a szobában. A férfi dünnögyve mondta:

— Jó lenne valahová kiülni, kertbe, fák alá, levegőre. A rántotttesírke úgy jó.

— Nem lehet — válaszolta az asszony. — Ezt a rántotttesírkét nem dobhatom ki az ablakon a másik kedvéért.

— Nem, természetesen.

Keserű, csalódott hüarca a mennyezetet kémlelte odaadón. Az asszony ránézett és most sajnálta az urát, meg saját határozott, szigorú szavait. Nagy gyerek ez még ma is, mint ismeretségük kezdetekor. Nagy úr, a vidéki látserész... Elmosolyodott, emlékezett.

Akkoriban magas, kissé félszeg fiatal ember volt, kevés szava, komor pillantása. Csak akkor engedett fel, ha „Nagy urat” játszottak. Hogyan indult a játék, már nem is tudja. Nagy úr vidékről elszármazott ifjú látserész, a nyolcadik kerületben van üzlete. Asszony után vágyódik. Megismerkedik Tercsikével. Mindazt a közhelyet, amit valódi alakjában képtelen kiejteni, folyékonyan és simán elmondja Nagy úr. Ilyenformán:

— Tercsike ma olyan, mint a nyíló rózsza. És később:

— Mindig olyan asszonyról álmodtam, mint Tercsike. Az üzletben is sok a munka, meg a ház körül is elkelve az asszonyi kéz.

Igy kérte feleségül a ura négy évvel ezelőtt. Nagy úr azután lassanként feledésbe merült, Tercsike is eltűnt a mindennapi élet kalandnélküli egyhangúságában.

A férfi ásitott, szomorú pillantása most a falon kalandozott reménytelenül. Az asszony felugrott, izgatottan mellé ült a díványra.

— Ha akarod, vacsorázhatunk a zöldben. Te leszel Nagy úr. Jó? Kéj fel, segíts.

Ketten megfogták a nagy asztalt, a szoba sarkába húzták. Az asszony összevonta a

függönyt, villanyt gyújtott. Éles fény telepedett a zöldmintájú szőnyegre.

— Azonnal jövök.

Kifutott, hallatszott fűrgé jövésmenése, majd megint a szobában volt. Karján kis kosár, finom illata terjengett a rántotttesírkenek, fején tarka kendő.

— Megfelel ez a hely, Nagy úr? — kérdezte és a zölden szétfolyó szőnyegre mutatott.

A férfi már játszott, a régi izgalommal, feléledőn.

— Hogyne, Tercsike. Ha megengedi, leveszem a kabátomat.

— Csak tessék.

Ingujában heveredett az asszony mellé, a kosár jóillatú szomszédságába.

— Üljön a kabátomra. Nehogy meghűljön. Kár lenne ilyen szép kislányért.

Tercsike nevetett, pirulón szabadkozott.

— Ne féltsen, Nagy úr. Mi vidéki lányok edzettebbek vagyunk.

— Úgy van, Tercsike. Tetszik tudni, én sem szégyellem, hogy vidékről kerültem a fővárosba. Hiába, a falusi ember egyszerűbb, őszintébb, nem igaz, kezét csókolom?

— De mennyire!

— Mi még tudunk gyönyörködni a természet szépségeiben. Látja Tercsike, ezt a mai délutánt oda nem adnám semmiért a világon. Nem én!

— Ne bókoljon, Nagy úr.

— Szó sincs róla — tiltakozott a férfi és közelebb húzódott a szőnyeg-gyepen feleségéhez. — Tercsike a legszebb kislány, akit csak ismertem. Pedig tessék elhinni, az ember megismer minden fajtát, amíg belenő a férfikorba. Nem is jó erről beszélni. Meg ott az üzletben is. Bejön egy nő, látcsövet kér. El sem hinné Tercsike, ezek a pestiek már nem igen használnak látcsövet. Valami-kor színházban, lóversenyen, a régi időkben...

Az asszony lassan kibontja a kosarat; fehér kendőt terít a szőnyegre, kirakja a tarkacsikos kendőbe takart, pirosra sült csirke-darabokat. Savanyúborka kerül elő, vastagrávágott kenyérszeletek. Nagy úr beszél, beszél, szeme vágyakozóan tapad a lány kezére, az izgalmasan illatozó, finom falatokra. Fürtelen felugrik, a virágállványhoz lép, leszakít egy levelet a nagy pálmáról, vissza-

fekszik, ismét közelebb csúszik, a pálmalevélűszállal az asszony karjához ér kedveskedően.

— Na de Nagy úr!

— Ne legyen olyan, Tercsike, hiszen csak egy fűszál. Hej, de szeretnék én fűszál lenni!

Tercsike nevet, hátrahajlik, visszakapja a fejét.

— Hogy tűz a nap. Egészen leburnulok.

Nagy úr is felneáz a villanykörtére, hunyorgat, zsebkendőjével arcát törülgeti.

— Nem baj, jólesik az a kis napiény. Tercsike meg csak még szebb lesz, ha leburnul az a szép kis arca.

— Ugyan, ne csúfolódjék.

Kedvesen kezére csap, elhessegeti magától, csirkecombot nyújt.

— Tessék.

— Köszönöm. De jól esik a hosszú gyaloglás után.

— Csak nem hánta meg?

— Magácskával a világ végéig is elgyalogolnék.

Esznek, kenyeret törnek, ropog a csirkecsont. A férfi kényelmesen elhever a szőnyegen, egész testéből árad a jóérzés, elégedett öröm. Zsebéből kivieszi a tárcáját, cigarettára gyújt. Az asszony tiltakozik:

— Még ne gyújtson rá, itt egy szép comb, egye meg.

— Megeszem, hogyne enném. Tetszik tudni, rossz szokás, de néha evés közben is elszívok egy cigarettát.

Ujja hegyével lepöcköli a hamut. Az asszony halkán mondja:

— Ne hamuzz a szőnyegre.

A férfi is sügva, figyelmeztetőn:

— Ez nem szőnyeg. Ez gyep.

— De szőnyeg — mondja az asszony most már hangosabban. — És minden folt meglátszik rajta.

— Csacsi gyerek. A fűnek csak jót tesz az a kis hamu. Mert tudja Tercsike, olyan ez a földnek, mint a legfinomabb...

Az asszony halkán mondja: — Ne hamuzz a szőnyegre

A hamu ismét leesik, elterül a nagy, vörös rózsamintán. Az asszony most már bosszús.

— Hozd ide a hamutartót, kérlek. Mondtam, hogy vigyázz.

A férfi torkába szorul a hang. Nem jelel, lábát felhúzza, majd újra kinyújtja. Felneáz a villanykörtére és vissza a kezében tartott csirkecombra. Dereka fáj a kényelmetlen üléstől és egyszerre nem tudja, mit kezdjen a csirkecombbal itt a szőnyegen, a villanykörték alatt, a szétdőlt, rendetlen szobában, amelyből immár örökre eltávozott Tercsike és Nagy úr, a látszerész...

EMLEKKÖNYVEK

Papírkötés, oktáv alak, nehéz famentes papírral P 1.—

Vászonkötés, oktáv alak, nehéz famentes papír P 1.20

Papírkötés, quart alak, nehéz famentes papír P 1.10

Vászonkötés, quart alak, nehéz famentes papír P 1.20

Aranyszínű pergamoidkötés, nehéz famentes papír P 2.30

Finom párnázott bőrkötésben, famentes papírbetéttel .. P 2.90

Finom párnázott bőrkötésben, valódi aranszéllel, famentes papírbetéttel P 4.60

Az itt felsorolt összes könyvek megrendelhetők Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány u. 12. Az árak bérmentes szállítással értendők. Kérjük a vételár előzetes beküldését. Utánvétellel 75 fillérrel drágább, mert ennyit számít fel a posta.

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben választást nem adhatunk, még abban az esetben sem, ha válaszbélyeges borítékot kapunk.

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg és semmi körülmények között sem küldünk vissza.

Kiváncsi. Teljesen egyéni elhatározásától függ a döntés. Az még nem sokat jelent, hogy műkedvelői sikerei voltak, de, ha igazán kedvet és elsősorban tehetséget érez a színésznői pályára, jelentkezzen a már megadott címen. Erre nézve csak azt tanácsolhatjuk, hogy a bizottság döntésébe nyugodjunk bele. Ha úgy döntenek, hogy nem alkalmas a felvételre, maradjon meg szépen eddigi életkörülményei között és mondjon le álmairól.

Teri. Mindkét állami színháznál külön személynévtári osztály intézi a kért ügyeket.

Simon Margit, Debrecen. Beküldött írásait elolvastuk. Csak egyet találtunk közölhetőnek, hamarosan sor kerül rá. A többi meglehetősen gyöngye és színtelen. A pénz póstán elküldtük.

Ilona. (25.) Nagyon szeretnénk tanácsot adni, de a helyzet még nem alakult ki. Legokosabb, ha egy-két bemutatót megnéz és csak azután cselekszik.

Szeged. Elveszítette a fogadást, a két film főszereplője nem azonos. A másik kérdésére elvi okokból nem felelhetünk.

Szarvassi. (21.) A legmesszebbmenő jóakarattal sem bízhatjuk. Verse gyenge, novellái kezdetlegesek.

Sybill. 1. A kért színésznőt az egyik színházi lap szerkesztője fedezte fel a múlt évben. **2.** Ha kérését megírja az illetőnek, úgy gondoljuk, kérését teljesíti. Válaszbélyegyet mindenestre mellékeljen. **3.** A két színész legújabb filmjét valószínűleg hamarosan bemutatják. A film magyar címét még nem tudjuk. **4.** Jelenleg mindketten Hollywoodban tartózkodnak.

Ade. Sz. L. Már nős. Felesége színésznő volt, de jelenleg nem játszik.

K. L. (36.) A gyógykezelésre csak szakorvos adhat megbízható felvilágosítást

Előfizetési árak:

1/4 évre 1 pengő 80 fillér, 1/2 évre 3 pengő 60 fillér

Felelős szerkesztő: BIBÓ LAJOS
Felelős kiadó: PAIZS GÉZA

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
14-23-39 és 14-23-50

Közhasznú könyvek nagy választéka

Pohárköszöntő.

Szívesen látott vendég lesz, ha e köszöntők közül néhányat betanul.

Ára füzve 30 fillér.

Ragyogó szakácskönyv,

kipróbált 90 elsőrendű recepttel díszkötésben.

Ára 1 pengő 90 fillér.

Vőfélykönyv,

magyar népies lakodalmi köszöntők, vőfélyversek.

Ára füzve 30 fillér.

Az itt felsorolt összes könyvek megrendelhetők Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány ucca 12. Az árak bérmentes küldéssel értendők. Kérjük a vételár előzetes beküldését. Utánvétetl 75 fillérrel drágább, mert ennyit számít fel a posta.

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési határidő augusztus 22. Minden borítékra rárandó: Rejtvénymegfejtés.

Vízszintes sorok: 1. Kiváló magyar történelemíró (1843–1924), c. püspök, több egyházi javadalom tulajdonosa. 13. Törülögumi. 14. Észak-Afrikától nyugatra eső sziget, itt halt meg IV. Károly. 15. Mókus. 16. Vissza: magyar grófi család kettős nevének egyike. 17. Akcióban van. 18. A súlydobás sokszoros magyar bajnoka. 19. Vissza: leszedi a héját. 21. Az arzén vegyjele. 23. Béka — latinul. 24. Magán gyógyintézet. 29. Igen szép kerti virág. 30. Birtokol — régies szóval (visszafelé). 32. Angol világos sőr. 33. Napszállta után. 35. Kettő — római számmal. 36. Birósági munkaanyag. 38. Észrevételező szó. 39. Hivatal — németül. 40. Egyes vidékeken sikoltani, visítani helyett mondják. 43. Ilyen a jó házőrző kutya. 44. Elegáns és drága nézőtéri hely a színházakban.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14						
15				16						17	
18							19		20		
21						22		23			
24	25		26		27		28				
29							30			31	
32				33			34				35
		36	37			38				39	
40	41					42				43	
44											

Beküldendő sorok: vízszintes 1, 14, 24, 29, 44, függőleges 1 és 12

Függőleges sorok: 1. Amerikai táncos filmszínész. 2. Fondorlatosan. 3. Ér, véredény — németül. 4. Kinyitni — sarkig az ajtót. 5. Számok előtti idegen rövidítés. 6. Imádságai. 7. Nagyon hasznos ásvány. 8. Cítál. 9. Térdre hullott. 10. Többszámú személyes névmás. 11. Nagyerejű, pusztító szélvihar. 12. Francia filmszínész, író, rendező és színész egy személyben. 16. Csúszás ellentéte. 20. Szülő. 22. Felvigyáz. 25. Pillangó (névelő

van előtte). 26. Nyíltan — latinul. 27. Bóven hullatni. 28. Határrag. 31. Összecsendül (a versvég). 34. Vissza: kis csibe ruházata. 37. Sietni ige német töve. 39. Finn város, ma Turku a neve. 41. Mutató szó. 42. Idegen ellentétes kötőszó. 43. Van ilyen inség, bér. **Payper**

BETŰREJTVÉNYEK

1
Családi kör ny n

3
á, á, á, i, i, i,
á, á, á, i, i, i, x l³
t = d h = sz

2
j A 6 ú
ö 56 év a

4
v, v, v, y D^{sz} a Kr
o javuljon meg^{sz}

A mult számban közölt rejtvény helyes megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Hotel Imperial. 13. Ótelek. 14. Aranka. 15. Far. 16. Heine. 18. Tak. 19. Üregeskedő. 21. RÁ. 22. Rum. 23. Omega. 25. Epc. 27. Tépők. 29. Előtti. 32. Eil. 33. Ki. 34. Té. 35. Álnok. 37. Ella. 39. Ehetetlen. 42. Sed. 43. Gabányi László.

Függőleges sorok: 1. Hőföregteg. 2. Otaru. 3. Teremtő. 4. El. 5. Lehetetlen. 6. Ikes. 7. Panem. 8. Eredeti. 9. Ra. 10. Int. 11. Akar. 12. Lakás kiadó. 17. Ikoc (Coki). 20. Ügéle (Elégő). 24.

A. P. 26. Pinty. 28. Üklel. 30. Léha. 31. Tátá. 32. Ekel. 36. Oli. 38. L. Sz. 40. Eb. 41. Ná.

Jutalmazott megfejtők névsora

Helyszűke miatt csak a jutalmazottak teljes nevét és a helységnév kezdőbetűjét közöljük. A mult számban közölt rejtvény helyes megfejtői közül Lehel Géza, Bp., Dózsa Mihály, Sz., Alter István, D., Prihoda Mátvás, K., Berger Dezső, M., Filter Géza, Sz., Hirsch Jenő, Bp., Fekete Mihály, D., Valkay Borbála, Sz., Kovács Jánosné, Bp. könyvjutalomban részesültek.

NAPOK ALATT VÁLT KÖZISMERTTÉ!

A modern háborút, a szárazföldi, légi és tengeri haderők szükségszerű összműködése jellemzi. Valamennyi fegyvernem korszerű ismertetésére kiterjeszkedik székelyi Nyíry László ny. vezérkari ezredes most megjelent kitűnő műve, amelynek címe

HATSZÁZMILLIÓ EMBER HARCA

Különösen figyelemre méltóak a tengeri háborúról írt fejezetek, valamint a hadviselő tengeri haderejének és a különböző csatahajó-típusoknak ismertetése. Mindezek, valamint a földközítengeri hatalom kérdésének korszerű megvilágítása a művet nélkülözhetetlenné teszi mindazok számára, akik az aktuális események forgatagában eligazodást keresnek.

A 64 oldalas, ragyogó képanyaggal dúsan illusztrált könyvecske ára

MINDÖSSZE 10 FILLÉR.

Megvásárolható trafikokban, könyvkereskedésekben, lapkihordóknál. Azok, akik postán rendelik meg, bérmentve kapják, ha 14 fillért levélbélyegekből beküldenek Tolnai Világlapja könyvesboltjába (Budapest, VII. Dohány ucca 12 sz.)

Különleges eseménye volt a magyar könyvkiadásnak

székelyi Nyíry László ny. vk. ezredes **Világháború 1940-ben** című művének megjelenése. Az események száguldását nyomon követő gyorsasággal jelent meg e mű, a legaktuálisabb, legkitűnőbb képanyaggal és megfelelő térképekkel illusztrálva. Szerzője a hadászat tudományának avatott tollú ismerője, aki széleskörű szakismerettel, de mindvégig népszerű formában tárgyalja azokat a hadieseményeket, amelyeknek kimenetelét az egész világ lélegzetvisszafojtva figyelte. **Rövid idő alatt 200.000 olvasót hódított meg e könyvecske!** A mű terjedelme 64 oldal, 46 képpel és 3 oldal térképpel. Ára az egész világon egyedülállóan olcsó, **mindössze 10 fillér.**

Kapható könyvkereskedésekben, trafikokban, Tolnai Világlapja lapkihordóinál. 14 fillér postabélyeg előzetes beküldése ellenében Tolnai Világlapja könyvesboltja (Budapest, VII. Dohány ucca 12), postán bérmentve küldi meg.

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat mélynyomása, Budapest
Nyomatott a nyomdászat 500-ik évében